

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Туристичко-хотелијерски техничар*

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							IV РАЗРЕД							УКУПНО				Σ	
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње					
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б					
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	4		231	132		120	5	6	5	160	192	160	150	12	3	5	372	93	155	180	7	5	5	210	150	150	120	973	567	465	570	2575	
1 Страни језик 2	3			99				3			96				3			93				3			90				378				378	
2 Основе туризма и угоститељства	2			66																								66				66		
3 Агенцијско и хотелијерско пословање	2	4		66	132		90		4	5		128	160	120		3	5		93	155	120		3	5		90	150	120	66	443	465	450	1424	
4 Економика и организација туристичких предузећа								2			64																	64				64		
5 Пословна кореспонденција								2			64																		64			64		
6 Психологија у туризму														2			62											62				62		
7 Туристичка географија														2			62				2			60				122				122		
8 Спољнотрговинско и девизно пословање														2			62											62				62		
9 Маркетингу туризму и угоститељству														2			62											62				62		
10 Историја уметности														1			31				2			60				91				91		
11 Предузетништво																					2			60					60			60		
12 Професионална пракса							30						30						60												120	120		
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								2			64				2			62				2			60				186				186	
1 Изборни предмет према програму образовног профила								2			64				2			62				2			60				186				186	
Укупно A2+B2	7	4	0	231	132	0	120	5 (**7)	6	5	160 (**224)	192	160	150	12 (**14)	3	5	372 (**434)	93	155	180	7 (**9)	5	5	210 (**270)	150	150	120	973 (**1159)	567	465	570	2761	
Укупно A2+B2	11			483				16 (**18)				662 (**726)				20 (**22)			800 (**862)				17 (**19)			630 (**690)				2575 (**2761)				

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Уколико се изабере само стручни изборни предмети

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Туристичко-хотелијерски техничар
када се реализује по дуалном моделу*

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							IV РАЗРЕД							УКУПНО				Σ			
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње							
	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР		Б		
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	4		231	132		120	5	5	6	160	160	192	150	12	2	6	372	62	186	180	7	4	6	210	120	180	120	973	474	558	570	2575			
1 Страни језик 2	3			99				3			96				3			93				3			90				378				378			
2 Основе туризма и угоститељства	2			66																								66				66				
3 Агенцијско и хотелијерско пословање	2	4		66	132		90		3	6		96	192	120		2	6		62	186	120		2	6		60	180	120	66	350	558	450	1424			
4 Економика и организација туристичких предузећа								2			64																	64				64				
5 Пословна кореспонденција									2		64																		64			64				
6 Психологија у туризму															2			62										62				62				
7 Туристичка географија															2			62				2			60			122				122				
8 Спољнотрговинско и девизно пословање															2			62										62				62				
9 Маркетингу туризму и угоститељству															2			62										62				62				
10 Историја уметности															1			31				2			60			91				91				
11 Предузетништво																						2			60				60			60				
12 Професионална пракса							30						30							60											120	120				
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								2			64				2			62				2			60				186				186			
2 Изборни предмет према програму образовног профила								2			64				2			62				2			60				186				186			
Укупно A2+B2	7	4		231	132		120	5 (**7)	5	6	160 (**224)	160	192	150	12 (**14)	2	6	372 (**434)	62	186	180	7 (**9)	4	6	210 (**270)	120	180	120	973 (**1159)	474	558	570	2761			
Укупно A2+B2	11			483				16 (**18)				662 (**726)				20 (**22)				800 (**862)				17 (**19)				630 (**690)				2575 (**2761)				

Напомена: * Дуални модел подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, учење кроз рад код послодавца, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Уколико се изаберу само стручни изборни предмети

Б2: Листа изборних предмета према програму образовног профила					
РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети*					
1.	Здравствена култура		2		
2.	Основи економије		2		
3.	Пословна информатика у туризму и угоститељству*		2	2	
4.	Финансијско пословање			2	
6.	Туристичке дестинације света			2	
7.	Економика туризма				2
8.	Барско пословање*				2
9.	Право у туризму				2

Напомена: * Програм изборног предмета реализује се путем вежби

Предмет пословна информатика у туризму и угоститељству могу да изаберу само један пут у току школовања.

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	66	64	62	60	252
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	33	32	31	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	4	5	6	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе					
ра зр ед	предмет	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	Практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	66	/	/	15
	Агенцијско и хотелијерско пословање	132	/	90	15
	Професионална пракса	/	/	30	15
II	Агенцијско и хотелијерско пословање	128	160	120	15
	Пословна кореспонденција	64	/	/	15
	Пословна информатика у туризму и угоститељству	64	/	/	15
	Професионална пракса			30	15
III	Агенцијско и хотелијерско пословање	93	155	120	15
	Пословна информатика у туризму и угоститељству	62			15
	Професионална пракса			60	15
IV	Агенцијско и хотелијерско пословање	90	150	120	15
	Предузетништво	62	/	/	15
	Барско пословање	60	/	/	15

Подела одељења у групе када се реализује по дуалном моделу					
ра зр ед	предмет	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	Учење кроз рад	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	66	/	/	15
	Агенцијско и хотелијерско пословање	132	/	90	15
	Професионална пракса	/	/	30	15
II	Агенцијско и хотелијерско пословање	96	192	120	15
	Пословна кореспонденција	64	/	/	15
	Пословна информатика у туризму и угоститељству	64	/	/	15
	Професионална пракса			30	15
III	Агенцијско и хотелијерско пословање	62	186	120	15
	Пословна информатика у туризму и угоститељству	62	/	/	15
	Професионална пракса			60	15
IV	Агенцијско и хотелијерско пословање	60	180	120	15
	Предузетништво	62	/	/	15
	Барско пословање	60	/	/	/

A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета: **СТРАНИ ЈЕЗИК II**

Годишњи фонд часова: **99**

Разред: **први**

Циљеви предмета: – Развијање сазнајних и интелектуалних способности и стицање позитивног односа према другим културама уз уважавање различитости и усвајање знања и умења потребних у комуникацији на страном језику у усменом и писаном облику.

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ПРВОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ ОПШТЕ И СТРУЧНЕ (80% + 20%)	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	<ul style="list-style-type: none"> разуме реченице, питања и упутства из свакодневног говора (кратка упутства изговорена споро и разговодно) разуме општи садржај краћих, прилагођених текстова (рачунајући и стручне) после неколико слушања или уз помоћ визуелних ефеката (на упутствима, ознакама, етикетама) разуме бројеве (цене, рачуне, тачно време) 	ОПШТЕ ТЕМЕ <ul style="list-style-type: none"> Свакодневни живот (организација времена, послова, слободно време) Храна и здравље (навице у исхрани, карактеристична јела и пића у земљама света) Познати градови и њихове знаменитости Спортови и позната спортска такмичења Живот и дела славних људи XX века (из света науке, културе) Медији (штампа, телевизија) Интересантне животне приче и догађаји Свет компјутера (распрострањеност и примена) СТРУЧНЕ ТЕМЕ <ul style="list-style-type: none"> Прикупљање информација за одређену туристичку услугу Састављање програма туристичке услуге Примање и преношење информација у оквиру туристичких услуга Рекламирање услуга у контакту са клијентом Продаја туристичких услуга Праћење квалитета туристичких услуга Обављање рецепцијских послова (комуникација са гостом приликом пријављивања и одјављивања, пружање разних обавештења гостима) Праћење новина у области туризма Пословна комуникација и кореспонденција на страном језику релевантна за струку 	<ol style="list-style-type: none"> Представљање себе и других Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима) Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) Давање једноставних упутстава и команди Изражавање молби и захвалности Изражавање извињења Изражавање потврде и негирање Изражавање допадања и недопадања Изражавање физичких сензација и потреба Исказивање просторних и временских односа Давање и тражење информација и обавештења Описивање и упоређивање лица и предмета Изрицање забране и реаговање на забрану Изражавање припадања и поседовања Скретање пажње Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања Тражење и давање дозволе Исказивање честитки Исказивање препоруке Изражавање хитности и обавезности Исказивање сумње и несигурности
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	<ul style="list-style-type: none"> у непознатом тексту препознаје познате речи, изразе и реченице (нпр. у огласима, на плакатима) разуме општи садржај и смисао краћих текстова (саопштења, формулара са подацима о некој особи, основне команде на машинама/компјутеру, декларације о производима, упутства за употребу и коришћење) 		
ГОВОР Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	<ul style="list-style-type: none"> употребљава једноставне изразе и реченице да би представио свакодневне, себи блиске личности, активности, ситуације и догађаје 		
ПИСАЊЕ Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различитог садржаја	<ul style="list-style-type: none"> саставља кратак текст о одговарајућој теми пише кратке поруке релевантне за посао (место, термини састанка) пише краћи текст о себи и свом окружењу попуњава формулар где се траже лични подаци 		

ИНТЕРАКЦИЈА Оспособљавање ученика за учешће у дијалогу на страном језику и размену краћих писаних порука	<ul style="list-style-type: none"> • на једноставан начин се споразумева са саговорником који говори споро и разговодно • поставља једноставна питања у вези са познатим темама из живота и струке као и да усмено или писмено одговара на иста (бројеви, подаци о количинама, време, датум) • напише кратко лично писмо, поруку, разгледницу, честитку 	Напомена: Стручне теме треба распоредити по разредима тако да буду у корелацији са садржајима који се обрађују из стручних предмета.	
МЕДИЈАЦИЈА Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова	<ul style="list-style-type: none"> • <i>На овом нивоу није предвиђена</i> 		
МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ Оспособљавање ученика да користе медије као изворе информација и развијају критичко мишљење у вези са њима	<ul style="list-style-type: none"> • препознаје и правилно користи основне фонолошке (интонација, прозодија, ритам) и морфосинтаксичке категорије (именички и глаголски наставци, основни ред речи) • користи садржаје медијске продукције намењене учењу страних језика (штампани медији, аудио/видео записи, компакт диск, интернет итд.) 		

ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

I. РЕЧЕНИЦА

Обновити реченичне модел обухваћене програмом за основну школу.

- Ред речи у реченици. Место прилога и прилошких одредби.

- *Tag questions*

- Индиректни говор

а) изјаве – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена)

б) молбе, захтеви, наредбе

в) питања са променом реда речи – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена)

- *Yes/No* питања

- *“WH”* питања

- Директна и индиректна питања

II. ИМЕНИЧКА ГРУПА

1. Члан

- Обновити употребу одређеног и неодређеног члана

- Нулти члан уз градивне и апстрактне именице
- 2. Именице
  - Множина именица – обновити
  - Изражавање припадања и својине – саксонски генитив
  - Бројиве и небројиве именице
- 3. Заменички облици
  - а) Заменице
    - Личне заменице у функцији субјекта и објекта
    - Показне заменице
    - Односне заменице
  - б) детерминаотри
    - Показни детерминаотри
    - Неодређени детерминатори
    - Присвојни детерминатори
- 4. Придеви
  - Обновити компарацију придева
  - *too/not...enough/not as...(as)/...than*
- 5. Бројеви
  - Обновити просте и редне бројеве
- 6. Квантификатори

III ГЛАГОЛСКА ГРУПА

1. Глаголи
  - Обновити глаголске облике предвиђене програмом за основну школу
  - Модални глаголи: *may can, must*
  - Пасивне конструкције – садашње време/прошло – the Simple present/past (прошло време рецептивно)
  - *going to* и трајни презент за планове и намере, *going to* и *will* (за будућа предвиђања)
  - *used to*
2. Прилози, извођење прилога и употреба, прилози вероватноће са *may, might u will*
3. Предлози, најчешћи предлози за оријентацију у времену и простору.
4. Кондиционал први

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Морфосинтаксички и фонетски садржаји

Члан

Одређени и неодређени члан. Основна употреба.

Члан спојен с предлозима: *di, a, da, in, su* и *con*.

Одређени члан уз основне и редне бројеве.

Именица

Род именица. Правилна множина именица. Множина именица на: *-co, -go, -ca, -ga*.

Најчешћи примери неправилне множине: именице које се завршавају на консонант (*il bar, i bar*), именице које се завршавају на наглашени вокал (*la città, le città*), скраћене именице (*la foto, le foto*), једносложне именице (*il re, i re*), именице које се завршавају на *i* (*la tesi, le tesi*).

Заменице

Личне заменице у служби субјекта (*io, tu, lui, lei, Lei, noi, voi, loro*).

Наглашене личне заменице у служби објекта (*me, te, lui, lei, Lei, noi, voi, loro*)

Присвојне заменице (*mio, tuo, suo, nostro, vostro, loro*).

Показне заменице (*questo, quello*).

Упитне заменице (*chi? i che?/ che cosa?*)

Неодређене заменице (*ognuno i qualcuno*).

Придеви

Описни придеви, слагање придева и именице у роду и броју. Описни придеви *buono i bello*; неодређени придев *tutto*.

Придеви на – *co (bianco, simpatico), -go (largo, analogo)*

Присвојни придеви: *mio, tuo, suo, nostro, vostro, loro*. Употреба члана уз присвојне придеве.

Морфолошке одлике придева *questo, quello, bello i buono*.

Неодређени придеви *ogni i qualche*.

Назив боја, морфолошке особености придева *viola, rosa, blu, arancione*.

Бројеви: основни бројеви, редни бројеви. Употреба основних и редних бројева при означавању датума.

Глагол

Садашње време (*Indicativo Presente*) глагола све три коњугације. Садашње време неправилних глагола: *essere, avere, andare, dare, fare, bere, venire, stare, uscire, dire, tenere*.

Садашње време модалних глагола *volere, dovere, potere, sapere*.

Употреба глагола *piacere*.

Партицип прошли и прошло свршено време *Passato prossimo*: прелазних и непрелазних глагола; неправилних глагола.

Будуће време (*Futuro semplice*) глагола с правилним и неправилним основама.

Предбудуће време (*Futuro anteriore*).

Прилози

Врсте прилога: за начин, место и време

Прилошке речце *ci i vi*.

Предлози

Прости предлози *du, a, da, un, con, su, per, tra, fra* и њихова основна употреба. Предлози *dentro, fuori, sotto, sopra, davanti, dietro*.

Синтакса

Проста реченица: потврдна, упитна, одрична. *Tu sei italiano. No, io non sono italiano. (Tu) sei italiano?*

Сложена реченица:

Adesso non lavoro più, ma ho più tempo per leggere e scrivere e giocare con i miei nipoti.

Ред речи у реченици. Место прилога и прилошких одредби. *Nel lubretto cu sono nomu de professoru e altre informazzioni utulu.*

Лексикографија

Структура и коришћење двојезичних речника.

Ученику треба показати и стално га подстицати на поседовање, употребу и правилно коришћење речника (двојезичног и, касније, једнојезичног), дати основне податке о речничкој литератури одговарајућег квалитета. Подстицати га на контакт са писаном литературом, електронским садржајима и сл.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Именице

Усвајање рода, броја и падежа именица уз помоћ детерминатива и наставака. Номинатив, генитив, датив и акузатив јединице и множини са одговарајућим предлозима и без њих. Саксонски генитив.

Детерминативи

Усвајање детерминатива као одреднице рода, броја и падежа именица (одређени неодређени, показни, присвојни, квалификативни, неодређени)

Заменице

Личне заменице у номинативу, дативу и акузативу јединице и множини. Присвојне и показне заменице као детерминативи уз именицу. Деклинација неодређене заменице *jemand, niemand, etwas, nichts*. Релативне заменице.

Придеви

Придеви у саставу именског предиката и у атрибутивној функцији (рецептивно и продуктивно). Поређење придева, описна компарација са *ebenso....wie, nicht so .....wie*

Бројеви

Основни и редни бројеви

Предлози

Предлози са генитивом, дативом, акузативом, дативом и акузативном

Глаголи

Презент и футур јаких, слабих, помоћних, рефлексивних, сложених и модалних глагола. Перфект и претерит најфреквентнијих глагола

Реченице

Независно сложене реченице (*und, aber, oder, denn, darum, deswegen, trotzdem*)

Зависно сложене – узрочне (*weil*), временске (*wenn, als, während, bis*), концесивне (*obwohl*), релативне

РУСКИ ЈЕЗИК

Реченица

Однос реченица у сложеној реченици: независно сложене и зависно сложене реченице. Управни и неуправни говор.

Именице

Варијанте падежних наставка: локатив јединице на -у; о берега/на берегу, о лесе/ в лесу, о крае/на краю; номинатив множине на -а, -я, -ья, -е: города, учителя, деревья, граждане.

Именице којима се означавају професије људи, њихова национална и територијална припадност. Промена именица на: -ия, -ие, -мя.

Именице плуралиа тантум (рецептивно).

Обнављање и систематизација основних именичких промена.

Заменице

Обнављање и систематизација заменица обрађених у основној школи: личне, упитне (кто, что, какой, какое, какие).

Одричне заменице: никто, ничто, никакой, ничей, и неодређене заменице: кто-то, кто-нибудь, некорый, несколько обрађивати као лексику.

Придеви

Промена придева

Поређење придева типа: страший, младаший; прост облик суперлатива: ближайший, простейший, худший.

Рекција придева: уочавање разлика између руског и матерњег језика (больной чем, готовый к чему, способный к чему и сл).

Бројеви

Принципи промена основних бројева: 1, 2, 3, 4, 5 – 20 и 30, 40, 90, 100 (остале бројеве обрадити као лексику), њихова употреба у најчешћим структурама за исказивање времена с предлозима: с – до, с – по, от – до, к идр. Исказивање времена по сату у разговорном и службеном стилу.

Глаголи

Најчешће алтернатије основе у презенту и простом и будућем времену. Творбе вида помоћу префикса, суфикса и основе.

Глаголи кретања: кретање у одређеном правцу, неодређено кретање и кретање једном у оба правца: активирање до сада не обрађених глагола кретања (идти – ходить, ехать – ездить, бегать – бежать, плыть – плавать, лететь – летать, нести – носить, вести – водить, везти – возить).

Рекција глагола: уочавање разлика између руског и матерњег језика (благодарить кого за что, пожертвовать кем – чем, напоминать о ком исл).

Прилози

Прилози и прилошке одредбе за место, време, начин и количину. Поређење прилога.

Предлози

Најфреквентнији предлози чија се употреба разликује у односу на матерњи језик (**для** с генитивом, **из-за** с генитивом у одредби одвајања од места и узрока, **из-под** с генитивом у одредби одвајања од места, **к** с дативом у временској одредби, **по** с дативом у атрибутој, просторној и узрочној одредби исл).

Везници

Најфреквентнији прости везници у независно сложеним и зависно сложеним реченицама (а, да, и, но, или, если, пока, потому, так как, перед тем как исл).

Реченични модели

Субјекатско – предикатски односи

Реченице са именским предикатом

1) копуле: **быть, стать, являться**

Его отец был врачом, а он станет инженером.

Это утверждение является спорным.

- 2) отсутствие копуле
- Его брат токарь по металлу.
Она сегодня весёлая.
Он сильнее всех.

Объектски односи

- 1) директним објектом
- Мы купили новый учебник.
Я не получил ответа.
- 2) индиректним објектом
- Он их поблагодарил за помощь.
Эта фотография напоминает о прошлом.
- 3) Зависном реченицом
- Брат в письме сообщает, **что он летом приедет к нам.**

Временски односи

Реченице с одредбом

- 1) изражене прилогом
- Я пришёл раньше тебя.
- 2) изражене зависним падежом
- Они вернулись к вечеру (к трём часам).
Я сегодona работал с пяти до семи часов.

Начински односи

Реченице са одредбом израженом прилогом

Он хорошо говорит по-русски.
Он пишет более красиво, чем ты.
Она поёт красивее всех.

Узрочни односи

Реченице са одредбом израженом зависним падежом.

Он не приехал в срок по болезни.

Атрибутивни односи

Реченице с атрибутом

- 1) у суперлативу
- А.С. Пушкин является величайшим русским поэтом.
- 2) у зависном падежу
- Я забыл тетрадь по русскому языку.

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Пасивне конструкције

est + партицип перфекта

Финалне реченице са употребом *pour* + inf.

Питања:

Qui est-ce qui/que

Qu'est-ce qui/que

Que;

Индиректна питања

Негација

pas du tout, non plus, personne

Казивање претпоставке

si + имперфект/кондиционал

Казивање времена

avant de, quand

Казивање жеље, воље, намере

а) субјунктивом б) инфинитивом

Одредбе за време

- дани у недељи, prochain/dernier; ил у а/dans; pendant/depuis;

Поређење придева**Одредбе за начин****Изрази за меру и количину**

une douzaine, une centaine, un tas de, pas mal de, environ... и сл.

Слагање времена - само са индикативом, и то:

présent - présent (истовремена радња); présent - passé composé (пре); présent - futur (после)

Именичка група

Слагање детерминаната и именица у роду и броју; разлике у изговору (где постоје) и разликовање наставка у тексту.

les déterminants interrogatifs - exclamatifs – relatifs; les déterminants indéfinis **Наставци именица и придева**
teur/trice; al/aux, ail/aux и неки изузеци на -s), ou -s/x

Глаголска група

Субјунктив презент - објаснити принцип творбе, а примењивати само у датим реченичним моделима.

Слагање партиципа перфекта са субјектом

ШПАНСКИ ЈЕЗИК**Именичка група**

Слагање детерминатива и именице у роду и броју, апокопирање придева уз именицу, неодређени детерминативи

(*alguno, ninguno, todo, cualquiera*) у различитим значењима

Tráeme algún libro de García Márquez.

Todas las mañanas, todo el mundo...

Un muchacho cualquiera...

Морфеме типичне за мушки и женски род именица и придева

muchacho/muchacha

actor/actriz

trabajador/trabajadora

generoso/generosa

као и именице и придеви који немају морфолошку ознаку рода

violinista, cantante, interesante, verde...

Глаголска група

Облици индикатива: сва глагоска времена савладана у основној школи примењивати и препознавати у тексту.

Облици субјунктива: презент

(изражавање жеља, осећања, мишљења, вероватноће)

Слагање партиципа са субјектом и пасивним конструкцијама.

Питања са упитним речима

Quién, qué, cuándo, cómo, dónde, etc.

Инди́ректна питања

¿ Sabes si ha llegado ?

Pregúntale si ha cogido la tarjeta.

Yo te pregundo que has comprado.

Негација

Nada, nadie, ningún (o/a), nunca, tampoco.

¿ Ha venido alguien ? – No, no ha venido nadie./ Nadie ha venido.

No me gusta esta película. – A mí también.

Хипотетичне реченице (први тип)

Si me visitas el verano que viene, te llevaré a la playa.

Казивање жеље, воље, намере

- инфинитивом

- субјунктивом

Me gustaría conocer a este actor. Me gustaría que tú conozcas a mi hermana mayor. Hay que luchar contra la polución del aire y del agua. Es necesario que luchemos... ¿ Quieren Ustedes que haga? El trabaja mucho para que sus hijos tengan una vida mejor

Промена значења придева у зависности од позиције уз именицу

Un hombre grande / Un gran hombre.

Казивање времена и одредбе за време

Дани у недељи, mañana, ayer, pasado/próximo, que viene, durante, después de, antes de, cuando, hace..., dentro de...

Antes de haberse ido, me dejó su dirección nueva.

¿ Cuando lo viste? Lo vi cuando regresé de viaje.

El lunes que viene, El domingo pasado, Salió hacetreinta minutos... regresa dentro de una hora...

Поређење

Más que, menos que, el/la más, tan... como,

Este libro es el más interesante que he leído. Su última película no es tan interesante como la del año pasado.

Одредбе за начин

Прилози на –mente и приличке конструкције

Miguel maneja el coche cuidadosamente/con mucho cuidado.

Изрази за меру и количину

Mucho, un poco de, una docena de, aproximadamente, más o menos...

¿ Cuántos estudiantes han visto este programa? – Más o menos, treinta.

Сложене реченице:

а) Зависна реченица у индикативу

Mientras vivíamos en Madrid, estudiaba español. ¿ Crees (estás segura, piensas) que aprobaremos el examen.

б) зависна реченица у субјунктиву

Употреба субјунктива презента

(временске и финалне реченице).

Пасивне конструкције

a) *ser + participio pasado*

La casa fue construida en 1984.

b) *pasiva refleja*

Se venden libros aquí.

Ортографија

Интерпункција – основна правила (са акцентом на облике који не постоје у српском језику).

Писање великог слова.

Лексикографија

Служење двојезичним речницима.

Годишњи фонд часова: 96
Разред: други

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ДРУГОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ ОПШТЕ И СТРУЧНЕ И ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	<ul style="list-style-type: none"> разуме караће исказе који садрже фреквентне речи и структуре (информације о личностима, послу, породици, куповини, школи, ближем окружењу) разуме најбитније информације у кратким и једноставним обавештењима (преко разгласа, на улици, на шалтеру) и правилно их користи 	ОПШТЕ ТЕМЕ <ul style="list-style-type: none"> Свакодневни живот (комуникација међу младима, генерацијски конфликти и начини превазилажења, међувршњачка подршка) Образовање (образовање у земљама чији се језик учи, школовање које припрема за студије или свет рада, образовање за све) Познати региони у земљама чији се језик учи, њихова обележја Културни живот (манифестације које млади радо посећују у земљи и земљама чији се језик учи, међународни пројекти и учешће на њима) Заштита човекове околине (акције на нивоу града, школе, волонтерски рад) Медији (штампа, телевизија, електронски медији) Интересантне животне приче и догађаји Свет компјутера (млади и друштвене мреже) 	<ol style="list-style-type: none"> Представљање себе и других Поздрављање (састајање, растанак, формално, неформално, специфично по регионима) Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) Давање једноставних упутстава и команди Изражавање молби и захвалности Изражавање извињења Изражавање потврде и негирање Изражавање допадања и недопадања Изражавање физичких сензација и потреба Исказивање просторних и временских односа Давање и тражење информација и обавештења Описивање и упоређивање лица и предмета Изрицање забране и реаговање на забрану Изражавање припадања и поседовања Скретање пажње Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања Тражење и давање дозволе Исказивање честитки Исказивање препоруке Изражавање хитности и обавезности Исказивање сумње и несигурности
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	<ul style="list-style-type: none"> чита и разуме различите врсте кратких и прилагођених текстова (једноставнија лична / пословна писма, позивнице, термини, проспекти, упутства, огласи) препознајући основна значења и релевантне детаље открива значење непознатих речи на основу контекста и /или помоћу речника уочи предвидљиве информације (кад, где, ко, колико) у свакодневним текстовима (рекламе, огласи, јеловници, проспекти) као и једноставнијим стручним текстовима (формулари, шеме, извештаји) 	СТРУЧНЕ ТЕМЕ <ul style="list-style-type: none"> Прикупљање информација за одређену туристичку услугу Састављање програма туристичке услуге Примање и преношење информација у оквиру туристичких услуга Рекламирање услуга у контакту са клијентом Продаја туристичких услуга Праћење квалитета туристичких услуга Обављање рецепцијских послова (комуникација са гостом приликом пријављивања и одјављивања, пружање разних обавештења гостима) Праћење новина у области туризма Пословна комуникација и кореспонденција на страном језику релевантна за струку 	
ГОВОР Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	<ul style="list-style-type: none"> описује ситуације, прича о догађајима и аргументује ставове користећи једноставне изразе и реченице води једноставне разговоре (телефонира), даје информације и упутства, уговара термине реагује учтиво на питања, захтеве, позиве, извињења саговорника 	<ul style="list-style-type: none"> Прикупљање информација за одређену туристичку услугу Састављање програма туристичке услуге Примање и преношење информација у оквиру туристичких услуга Рекламирање услуга у контакту са клијентом Продаја туристичких услуга Праћење квалитета туристичких услуга Обављање рецепцијских послова (комуникација са гостом приликом пријављивања и одјављивања, пружање разних обавештења гостима) Праћење новина у области туризма Пословна комуникација и кореспонденција на страном језику релевантна за струку 	
ИНТЕРАКЦИЈА Оспособљавање ученика за учешће у дијалогу на страном језику и размену краћих писаних порука	<ul style="list-style-type: none"> комуницира у свакодневним ситуацијама и размењује информације, блиске његовим интересовањима (писмено и усмено) 	<ul style="list-style-type: none"> Прикупљање информација за одређену туристичку услугу Састављање програма туристичке услуге Примање и преношење информација у оквиру туристичких услуга Рекламирање услуга у контакту са клијентом Продаја туристичких услуга Праћење квалитета туристичких услуга Обављање рецепцијских послова (комуникација са гостом приликом пријављивања и одјављивања, пружање разних обавештења гостима) Праћење новина у области туризма Пословна комуникација и кореспонденција на страном језику релевантна за струку 	

МЕДИЈАЦИЈА Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова	<ul style="list-style-type: none"> • преводи усмено или писмено кратке поруке у складу са потребама комуникације 		
МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ Оспособљавање ученика да користе медије као изворе информација и развијају критичко мишљење у вези са њима	<ul style="list-style-type: none"> • аргументује свој став о медијском тексту 		

ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

I. РЕЧЕНИЦА

- Систематизација свих типова упитних реченица
- Директна и индиректна питања
- Индиректни говор: рецептивно и продуктивно
  - а) изјаве и питања– без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена)
  - б) молбе, захтеви, наредбе
- Индиректни говор: само рецептивно
  - а) изјаве са променом глаголских времена
- Одређене релативне клаузе
- Сложене реченице: временске клаузе, узрочне клаузе, допусне клаузе

II. ИМЕНИЧКА ГРУПА

1. Члан
  - Разлике између одређеног и неодређеног члана у ширем контексту
2. Именице
  - Бројиве и небројиве именице
3. Заменички облици
  - а) Заменице
    - Личне заменице у функцији субјекта и објекта
    - Показне заменице
    - Односне заменице
  - б) детерминатори
    - Показни детерминаотри
    - Неодређени детерминатори
    - Присвојни детерминатори
4. Придеви
  - Обновити компарацију придева

- too/not...enough/not as...(as)/...than

5. Бројеви

- Обновити просте и редне бројеве

6. Квантификатори

1. Глаголи

- Обновити разлику у употреби Present Simple, Present Continuous; Past Simple, Past Continuous

- Обновити све употребе Present Perfect

- *Used to*

- Начини изражавања будућности, планова у будућности (*going to, will*)

- Модални глаголи: *should, must, will, may, might*

- Пасивне конструкције – садашње и прошло време – the Present Simple, Past Simple (продуктивно и рецептивно),

- Present perfect passive (рецептивно)

3. Предлози и најчешћи прилози за оријентацију у времену и простору.

4. Први кондиционал (рецептивно и продуктивно), други кондиционал (рецептивно)

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

1. Именице

Властите именице и заједничке, одговарајући род и број са детерминативом: *Anna, Pietro, Belgrado, Roma, Signor Bianchi, Signora Bianchi, i miei genitori, il nostro paese, questa casa, l'Italia, la Serbia, il Tirreno, l'Adriatico, le Alpi, gli Appennini; i miei genitori, mia madre, il loro padre, il nostro paese, i vostri figli, questo studente, questa ragazza, quell'amico, quella casa,* итд.

Системски приказ морфолошких карактеристика.

2. Члан. Употреба члана. Систематизација.

Облици одређеног и неодређеног члана. Основна употреба.

Слагање одређеног и неодређеног члана са именицом или придевом.

Члан спојен с предлозима *di, a, da, in, su i con*.

Одређени члан испред датума: *Oggi è il 25 novembre*. Испред имена дана у недељи *Abbiamo lezioni di lingua italiana il mercoledì e il giovedì*.

Употреба члана уз властита имена, географске појмове, имена градова и држава, презимена.

Партитивни члан као суплетивни облик множине неодређеног члана (*Ho un amico italiano: Ho degli amici italiani*).

Употреба члана уз присвојни придев и именице које исказују блиско сродство (*Mia sorella si chiama Ada. Domani andiamo a Roma con i nostri nonni*).

Положај члана и предлога уз неодређени придев *tutto*.

Партитивни члан. *Mangio delle mele*. Изостављање у негацији. *Non mangio pane*. Употреба предлога *di* уз изразе који изражавају одређену количину. *Prendo un bicchiere d'acqua minerale*.

3. Заменице

Личне заменице у служби субјекта.

Наглашене личне заменице у служби објекта.

Наглашене личне заменице у служби директног и индиректног објекта.

Ненаглашене личне заменице у пару: *Compro il libro a Luigi. Glielo compro*.

Присвојне заменице. Показне заменице (*questo, quello*).

Упитне заменице *chi? i che?/ che cosa?*

Неодређене заменице придеви (*niente/nulla, nessuno, qualcosa, qualcuno, qualche, alcuni*)

Релативне заменице (*che, cui, il quale/la quale*)

4. Придеви

Описни придеви, слагање придева и именице у роду и борју. Описни придеви *buono и bello*; неодређени придев *tutto*. Посебне карактеристике придева *santo и grande*

Компарација придева: *Maria è più alta di Marta. Noi siamo più veloci di voi. Maria è 'la più' alta della classe*.

Апсолутни суперлатив *Maria è bellissima*.

Синтетички (органски) облици компаратива и суперлатива (релативног и апсолутног) придева *piccolo, grande, buono, cattivo*.
Разлика у значењу између аналитичких и синтетичких облика компаратива и супетлатива (*più grande: maggiore; più buono: migliore*).
Присвојни придеви. Употреба члана уз присвојне придеве.

Показни придеви: *questo, quello*.

Назив боја, морфолошке особености придева *viola, rosa, blu, arancione*.

Главни бројеви (преко 1000) и редни (до 20). Редни бројеви.

5. Предлози

Прости предлози *di, a, da, in, con, su, per, tra, fra* и њихова основна употреба.

Предлози *dentro, fuori, sotto, sopra, davanti dietro*.

Употреба предлога **di** (*Marco finisce di fare i compiti. La mamma dice di non fare tardi*), **a** (*Vado a giocare. Sei bravo a pattinare. Usciamo a giocare con gli amici.*), **da** (*Vengo da Belgrado. Andiamo dai nonni, in (vado in Italia, vivo nel lazio, ho un cappello in testa)*)

6. Глаголи

Садашње време (*Presente Indicativo*)

Императив (*Imperativo*), заповедни начин. Заповедни начин, за сва лица: *Fa' presto! Non tornare tardi ! Non andate via senza di me. Prego Signora, entri! Mi dia un etto di prosciutto e tre tosette, per favore*

Повратни глаголи.

Употреба глагола *piacere*.

Перфект (*Passato Prossimo*) Правилних и неправилних глагола: *Ho comprato un chilo di pesche. Sono andata alla stazione. Перфект модалних глагола volere, dovere, potere, sapere. Sono dovuto andare dal dentista. Ho potuto leggere i titoli in italiano.*

Кондиционал презента (*Condizionale Presente*): *Vorrei un chilo di mele, per favore ! Potresti prestarmi il tuo libro di italiano ?*

Футур правилних и неправилних глагола. *Noi torneremo a casa alle cinque*

Имперфекат (*Imperfetto*): *C'era una volta un re e viveva in un castello.*

Плусквамперфекат (*Trapassato prossimo*): *Sono arrivato alla stazione quando il treno era già partito.*

Презент конјунктива (*Congiuntivo presente*): *Penso che Maria debba studiare di più.* Само рецептивно

Прости пefект (*Passato Remoto*) творба и основна употреба: *Marco entrò e vide il computer acceso. Ma nella stanza non c'era nessuno.* Правилни и неправилни глаголи.

Плусквамперфекат (*Trapassato prossimo*): *Sono arrivato alla stazione quando il treno era già partito.* Само рецептивно.

Перфект (*Passato Prossimo*) Правилних и неправилних глагола. Имперфекат (*Imperfetto*). Употреба и однос перфекта и имперфекта.

7. Прилози

Потврдни, одређни (*sì, no*). Основни прилози *bene, male, molto, poco, troppo, meno, più* и прилошки изрази за одређивање времена (*prima, durante, dopo*) и простора. *a destra, a sinistra, dritto, davanti, dietro, sotto, sopra, su, giù*

Упитни прилози: *quando?, come?, perché? dove?*

Грађење прилога од придева помоћу суфикса *mente*

8. Речца *ci* (с прилошком вредношћу), *ne*.

9. Везници.

10. Реченица:

Проста и проширена реченица у потврдном и у одричном облику.

Упитна реченица:

С конструкцијом изјавне реченице потврдног облика и упитном интонацијом.

С конструкцијом изјавне реченице у одричном облику и упитном интонацијом.

Ред речи у реченици.

Сложена реченица: употреба везника који уведе зависну реченицу (временску, узрочну, релативну, хипотетички период)

Хипотетички период: Реална погодбена реченица: *Se hai tempo andiamo in gita. Se avrai tempo andremo in gita.*

Иреална погодбена реченица, са имперфектом у протази и аподози: *Se avevi tempo, andavamo in gita.*

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Именице

Усвајање рода, броја и падежа именица уз помоћ детерминатива и наставака. Номинатив, генитив, датив и акузатив једине и множине са одговарајућим предлозима и без њих.

Саксонски генитив. n -Деклинација

Детерминативи

Усвајање детерминатива као одреднице рода, броја и падежа именица (одређени неодређени, показни, присвојни, квалификативни, неодређени)

Заменице и показне заменице као детерминативи уз именицу. Деклинација неодређене заменице *jemand, niemand, etwas, nichts*

Придеви

Придеви у саставу именског предиката и у атрибутивној функцији (рецептивно и продуктивно). Поређење придева, описна компарација *ca ebenso....wie, nicht so .....wie*

Бројеви

Основни и редни бројеви

Предлози

Предлози са генитивом, дативом, акузативом, дативом и акузативном

Глаголски облици

Презент, перфект, претерит и футур јаких, слабих, помоћних, рефлексивних, сложених и модалних глагола. Плусквамперфект најфреквентнијих глагола

Конјунктив претерита и плусквамперфекта, потенцијал

Пасив радње (сва времена)

Реченице

Независно сложене реченице (*und, aber, oder, denn, darum, deswegen, trotzdem*)

Зависно сложене – узрочне (*weil*), временске (*wenn, als, während, bis, bevor, nachdem*), концесивне (*obwohl*), релативне, финалне (*damit*), кондиционалне реченице

РУСКИ ЈЕЗИК

Реченица

Реченице са глаголским прилозима. Употреба **нет** и **не** у реченици.

Именице

Генитив једине на –у.

Синоними, антоними, хомоними. Међујезички хомоними.

Заменице

Неодређене заменице **кто-то, кто-нибудь, некоторый, несколько**

Одричне заменице **никто, ничто, никакой**

Опште заменице **сам, самый, любой, каждый**

Придеви

Дужи и краћи облик придева. Употреба кратког облика.

Бројеви

Редни бројеви

Глаголи

Императив

Прошло време глагола од инфинитива на сугласник

Глаголи кретања са префиксима в-, вы-, у-, при-

Реченице са одредбом израженом зависним падежом (Я тебя буду ждать у памятника, Они собираются по вечерам)

Реченице са глаголским прилогом (Кончив работу, он поехал домой, Возвращаясь домой, я встретил товарища)

Глаголски прилози

Предлози

Најфреквентнији предлози чија се употреба разликује у односу на матерњи језик (у, около, вокруг, в, на)

СИНТАКСА

Реченице са кратким придевским обликом у предикату (Он болен гриппом, Я способен к математике)

Реченице са објектом у инфинитиву (Я уговорил товарища молчать)

Реченице са одредбом израженом зависним падежом (Я тебя буду ждать у памятника, Они собираются по вечерам)

Реченице са глаголским прилогом (Кончив работу, он поехал домой, Возвращаясь домой, я встретил товарища)

Реченице са одредбом израженом зависним падежом (Я тебя буду ждать у памятника, Они собираются по вечерам)

Реченице са глаголским прилогом (Кончив работу, он поехал домой, Возвращаясь домой, я встретил товарища)

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Именичка група

- употреба детерминаната: редослед у реченици; употреба речи *même, autre, seul*;

- детерминанти у функцији заменице, посебно: показне заменице испред предлога *de* + именичка група; испред релативне реченице; испред партикула *ci* и *là*; неодређене заменице;

- бројеви: основни, редни, разломачки, апроксимативни;

- род и број именица и придева специфичних за дату струку; поређење придева, посебно суперлатив.

Глаголска група

глаголски начини и времена: презент, сложени перфект, имперфект, плусквамперфект (рецептивно), футур први индикатива, као и перифрастичне конструкције: блиски футур, блиска прошлост; *il faut que, je veux que, j'aimerais que* праћени презентом субјунктива глагола прве групе (*Il faut que tu racontes ça à ton frère*), као и рецептивно: *Il faut que tu fasses/ que tu ailles/ que tu sois/ que tu lises/ que tu saches/ que tu écrives*; презент

кондиционала: *Si mes parents me laissaient partir, je viendrais avec toi !* императив (рецептивно): *aie un peu de patience, n'ayez pas peur; sois sage!*

- партицип презента и герундив; партиципи презента и перфекта као придеви;

- фреквентни униперсонални глаголи и конструкције.

Предлози

- најчешћи предлози; предложни изрази *à côté de, à l'occasion de, à l'aide de*;

- контраховање члана и предлога.

Прилози

- за место, за време, за начин, за количину;

- *alors* – за исказивање последице;

- место прилога;

- прилошке заменице *en* и *у* (рецептивно).

Модалитети и форме реченице

- декларативни, интерогативни, екскламативни и императивни модалитет;

- афирмација и негација; актив и пасив;

- реченице са презентативима;

- наглашавање реченичних делова помоћу формуле *c'est... qui* и *c'est ... que*.

Основни типови сложених реченица

- координиране реченице са везницима *et, ou, mais, car, ni* и прилозима/прилошким изразима *c'est pourquoi, donc, puis, pourtant, par contre, par conséquent, au contraire*;

- зависне реченице: релативне са заменицама *qui, que, où* и *dont*; компаративне са везницима/везничким изразима *comme, autant .... que, le même ... que, plus ... que, moins ... que*; временске са везницима/везничким изразима *quand, avant que/avant de*+инфинитив, *chaque fois que, pendant que, après que, depuis que*; узрочне са везницима *parce que* и *puisque*; (рецептивно) концесивне и опозитивне са везницима *bien que* и *alors que*; финалне са везницима *pour que/pour*+инфинитив и *afin que/afin de*+инфинитив; хипотетичне са везником *si* (вероватни и могући потенцијал); реченице са *que* у функцији објекта (нпр. *Nous espérons que tu réussiras ton examen*); слагање времена у објекатским реченицама.

ШПАНСКИ ЈЕЗИК

Глаголска група

Облици субјунктива: презент

Сложена реченица

а) Зависна реченица у индикативу

Mientras vivíamos en Madrid, estudiaba español. ¿ Crees (estás segura, piensas) que aprobaremos el examen?

Са инфинитивом (са модалним глаголима)

Quiero viajar. Pienso viajar mañana.

Указати на изражавање узрока (porque, por), последице (si, para) и на смисао реченице са другим чешћим везницима кад се појаве у тексту.

Б) Зависне реченице у субјунктиву

Употреба субјунктива презента (изражавање футура)

C pluscuamperfecto), облици и употреба (рецептивно)

Казивање жеље, воље, намере

а) субјунктивом

б) инфинитивом

Me gustaría conocer a este actor. Me gustaría que tú conozcas a mi hermano. Hay que luchar contra la polución del aire y del agua. Es necesario que luchemos... ¿Qué quieren Ustedes que haga? El trabaja mucho para ayudar a sus hijos. El trabaja mucho para que sus hijos tengan una vida mejor.

Управни и неуправни говор (потврдне, одричне и упитне реченице, императив).

Dime si/ donde/ cuando/ quién/ que...

Sabes si/ donde/ cuando/ quién/ que...

Me puedes decir donde/ cuando/ quién/ que...

Хипотетичне реченице (други тип)

Si me visitaras, te llevaría a la playa.

Пасивне конструкције

- ујунктив прошлих времена (preterito imperfecto, preterito perfecto simple, pretérito perfecto compuesto, pretérito

а) *ser + participio pasado*

La casa fue construida en 1984.

б) *pasiva refleja*

Se venden libros aquí

Лексикографија

Служење двојезичним речницима.

Годишњи фонд часова:
Разред:

93
трећи

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ТРЕЋЕГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ ОПШТЕ И СТРУЧНЕ И ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	<ul style="list-style-type: none"> разуме основне поруке и захтеве исказане јасним стандардним језиком када је реч о блиским темама (кола, посао, хоби) разуме глобално суштину нешто дужих разговора или дискусија на састанцима, који се односе на мање сложене садржаје из струке, уколико се говори разговетно стандардним језиком, поставља питања и тражи објашњења у вези са темом дискусије/разговора 	ОПШТЕ ТЕМЕ <ul style="list-style-type: none"> Свакодневни живот (генерацијски конфликти и начини превазилажења) Образовање (образовање за све, пракса и припреме за будуће занимање, размена ученика) Познате фирме, предузећа, установе, институције у земљама чији се језик учи Културни живот (међународни пројекти и учешће на њима) Заштита човекове околине (волонтерски рад) Медији (штампа, телевизија, електронски медији) Историјски догађаји/линости из земаља чији се језик учи Свет компјутера (предности и мане употребе компјутера) СТРУЧНЕ ТЕМЕ <ul style="list-style-type: none"> Прикупљање информација за одређену туристичку услугу Састављање програма туристичке услуге Примање и преношење информација у оквиру туристичких услуга Рекламирање услуга у контакту са клијентом Продаја туристичких услуга Праћење квалитета туристичких услуга Обављање рецепцијских послова (комуникација са гостом приликом пријављивљања и одјављивљања, пружање разних обавештења гостима) Праћење новина у области туризма Пословна комуникација и кореспонденција на страном језику релевантна за струку <p>Напомена: Стручне теме треба распоредити по разредима тако да буду у корелацији са садржајима који се обрађују из стручних предмета</p>	<ol style="list-style-type: none"> Представљање себе и других Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима) Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) Давање једноставних упутстава и команди Изражавање молби и захвалности Изражавање извињења Изражавање потврде и негирање Изражавање допадања и недопадања Изражавање физичких сензација и потреба Исказивање просторних и временских односа Давање и тражење информација и обавештења Описивање и упоређивање лица и предмета Изрицање забране и реаговање на забрану Изражавање припадања и поседовања Скретање пажње Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања Тражење и давање дозволе Исказивање честитки Исказивање препоруке Изражавање хитности и обавезности Исказивање сумње и несигурности
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	<ul style="list-style-type: none"> разуме једноставније текстове (стандардна писма, информације о процесу рада у струци) који су писани обичним језиком или језиком струке разуме опис догађаја и осећања разуме основни садржај као и важније детаље у извештајима, брошурама и уговорима везаним за струку 		
ГОВОР Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	<ul style="list-style-type: none"> једноставним средствима опише статус и образовање, будуће запослење опише делатност, фирму, процес рада или пак преприча телефонски разговор или одлуке неког договора у оквиру познате лексике образложи краће своје намере, одлуке, поступке 		
ПИСАЊЕ Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различитог садржаја	<ul style="list-style-type: none"> попуњава рачуне, признанице и хартије од вредности напише једноставно пословно писмо према одређеном моделу опише и појасни садржај схема и графикана везаних за струку 		
ИНТЕРАКЦИЈА Оспособљавање ученика за учешће у дијалогу на страном језику и размену краћих писаних порука	<ul style="list-style-type: none"> поведе, настави и заврши неки једноставан разговор, под условом да је лице у лице са саговорником буде схваћен у размени идеја и информација о блиским темама у предвидљивим, свакодневним ситуацијама 		

МЕДИЈАЦИЈА Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова	<ul style="list-style-type: none"> сажима садржај текста, филма, разговара и сл. 		
МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ Оспособљавање ученика да користе медије као изворе информација и развијају критичко мишљење у вези са њима	<ul style="list-style-type: none"> идентификује различита гледишта о истој теми 		
ЗНАЊА О ЈЕЗИКУ	<ul style="list-style-type: none"> коректно употребљава једноставне структуре користећи зависне реченице (уз одређене системске елементарне грешке које глобални смисао не доводе у питање) 		

ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

I. РЕЧЕНИЦА

- Сви типови упитних реченица
- Директна и индиректна питања
- Индиректни говор: рецептивно и продуктивно
- а) изјаве и питања— без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена)
- б) молбе, захтеви, наредбе
- Индиректни говор: само рецептивно
- а) изјаве са променом глаголских времена
- Одређене релативне клаузе
- Сложене реченице: временске клаузе, узрочне клаузе, допусне клаузе

II. ИМЕНИЧКА ГРУПА

1. Члан
  - Разлике између одређеног и неодређеног члана у ширем контексту
2. Именице
  - Бројиве и небројиве именице
3. Заменички облици
  - а) Заменице
    - Личне заменице у функцији субјекта и објекта
    - Показне заменице
    - Односне заменице
  - б) детерминатори
    - Показни детерминаотри
    - Неодређени детерминатори
    - Присвојни детерминатори
4. Придеви

- Обновити компарацију придева
- too/not...enough/not as...(as)/...than

5. Бројеви

- Обновити просте и редне бројеве

6. Квантификатори

III ГЛАГОЛСКА ГРУПА

1. Глаголи

- Обновити разлику у употреби Present Simple, Present Continuous; Past Simple, Past Continuous
- Обновити све употребе Present Perfect
- Past perfect

Used to

- Обновити и утврдити начине за изражавање будућности, планова у будућности (*going to, will*)
- Модални глаголи: *should, must, will, may, might*
- Пасивне конструкције – садашње и прошло време – the Present Simple, Past Simple (продуктивно и рецептивно),
- Present perfect passive (рецептивно)

3. Предлози, најчешћи предлози за оријентацију у времену и простору.

4. Кондиционал први и други (и рецептивно и продуктивно)

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Именице

Властите именице и заједничке, одговарајући род и број са детерминативом: *Anna, Pietro, Belgrado, Roma, Signor Bianchi, Signora Bianchi, i miei genitori, il nostro paese, questa casa, l'Italia, la Serbia, il Tirreno, l'Adriatico, le Alpi, gli Appennini; i miei genitori, mia madre, il loro padre, il nostro paese, i vostri figli, questo studente, questa ragazza, quell'amico, quella casa*, итд.

Системски приказ морфолошких карактеристика.

Члан. Употреба члана. Систематизација.

Облици одређеног и неодређеног члана. Основна употреба.

Слагање одређеног и неодређеног члана са именицом или придевом.

Члан спојен с предлозима *di, a, da, in, su i con*.

Одређени члан испред датума: *Oggi è il 25 novembre*. Испред имена дана у недељи *Abbiamo lezioni di lingua italiana il mercoledì e il giovedì*.

Употреба члана уз властита имена, географске појмове, имена градова и држава, презимена.

Партитивни члан као суплетивни облик множине неодређеног члана (*Ho un amico italiano: Ho degli amici italiani*).

Употреба члана уз присвојни придев и именице које исказују блиско сродство (*Mia sorella si chiama Ada. Domani andiamo a Roma con i nostri nonni*).

Положај члана и предлога уз неодређени придев *tutto*.

Партитивни члан. *Mangio delle mele*. Изостављање у негацији. *Non mangio pane*. Употреба предлога *di* уз изразе који изражавају одређену количину. *Prendo un bicchiere d'acqua minerale*.

Системски приказ морфолошких карактеристика.

Члан. Употреба члана. Систематизација.

Облици одређеног и неодређеног члана. Основна употреба.

Слагање одређеног и неодређеног члана са именицом или придевом.

Члан спојен с предлозима *di, a, da, in, su i con*.

Одређени члан испред датума: *Oggi è il 25 novembre*. Испред имена дана у недељи *Abbiamo lezioni di lingua italiana il mercoledì e il giovedì*.

Употреба члана уз властита имена, географске појмове, имена градова и држава, презимена.

Партитивни члан као суплетивни облик множине неодређеног члана (*Ho un amico italiano: Ho degli amici italiani*).

Употреба члана уз присвојни придев и именице које исказују блиско сродство (*Mia sorella si chiama Ada. Domani andiamo a Roma con i nostri nonni*).

Положај члана и предлога уз неодређени придев *tutto*.

Партитивни члан. *Mangio delle mele*. Изостављање у негацији. *Non mangio pane*. Употреба предлога *di* уз изразе који изражавају одређену количину. *Prendo un bicchiere d'acqua minerale*.

Заменице

Личне заменице у служби субјекта.

Наглашене личне заменице у служби објекта.

Наглашене личне заменице у служби директног и индиректног објекта.

Ненаглашене личне заменице у пару: *Compro il libro a Luigi. Glielo compro*.

Измештање индиректног објекта испред прредиката (*Chiedi di Maria? Non l'ho vista da tanto*).

Присвојне заменице. Показне заменице (*questo, quello*).

Упитне заменице *chi? i che?/ che cosa?*

Неодређене заменице, придеви (*niente/nulla, nessuno, qualcosa, qualcuno, qualche, alcuni*)

Неодређене заменице, придеви: *alcuno, ciascuno, certo, altro, nessuno, parecchio*.

Неодређене заменице: *nulla, niente, qualcosa*.

Релативне заменице (*che, cui, il quale/la quale*)

Придеви

Описни придеви, слагање придева и именице у роду и борју. Описни придеви *buono* и *bello*; неодређени придев *tutto*. Посебне карактеристике придева *santo* и *grande*

Компарација придева: *Maria è più alta di Marta. Noi siamo più veloci di voi. Maria e' la più' alta della classe*.

Апсолутни суперлатив *Maria è bellissima*.

Синтетички (органски) облици компаратива и суперлатива (релативног и апсолутног) придева *piccolo, grande, buono, cattivo*.

Разлика у значењу између аналитичких и синтетичких облика компаратива и супетлатива (*più grande: maggiore; più buono: migliore*).

Присвојни придеви. Употреба члана уз присвојне придеве.

Показни придеви: *questo, quello*.

Назив боја, морфолошке особености придева *viola, rosa, blu, arancione*.

Главни бројеви (преко 1000) и редни (до 20). Редни бројеви.

Алтеративни суфикси *-etto, -ello, -uccio, -otto*.

Суфикси *-enne* и *-ina* за бројеве *quarantenne, sulla quarantina*

Предлози

Прости предлози *di, a, da, in, con, su, per, tra, fra* и њихова основна употреба.

Предлози *dentro, fuori, sotto, sopra, davanti dietro*.

Употреба предлога **di** (*Marco finisce di fare i compiti. La mamma dice di non fare tardi*), **a** (*Vado a giocare. Sei bravo a pattinare. Usciamo a giocare con gli amici*), **da** (*Vengo da Belgrado*).

Andiamo dai nonni, in (vado in Italia, vivo nel lazio, ho un cappello in testa)

Глаголи

Садашње време (*Presente Indicativo*)

Императив (*Imperativo*), заповедни начин. Заповедни начин, за сва лица: *Fa' presto! Non tornare tardi Non andate via senza di me. Prego Signora, entri! Mi dia un etto di prosciutto e tre tosette, per favore*

Повратни глаголи.

Употреба глагола *piacere*.

Перфект (*Passato Prossimo*) Правилних и неправилних глагола: *Ho comprato un chilo di pesche. Sono andata alla stazione. Перфект модалних глагола volere, dovere, potere, sapere. Sono dovuto andare dal dentista. Ho potuto leggere i titoli in italiano.*

Кондиционал презента (*Condizionale Presente*): *Vorrei un chilo di mele, per favore! Potresti restarmi il tuo libro di italiano?*

Футур правилних и неправилних глагола. *Noi torneremo a casa alle cinque.*

Предбудуће време (*Futuro anteriore*). *Quando arriverà alla stazione, il treno sarà già partito.*

Имперфект (*Imperfetto*): *C'era una volta un re e viveva in un castello.*

Плусквамперфекат (*Trapassato prossimo*): *Sono arrivato alla stazione quando il treno era già partito.*

Презент конјунктива (*Congiuntivo presente*): *Penso che Maria debba studiare di più.*

Прошло време конјунктива (*Congiuntivo passato*). *Giorgio pensa che tu non sia mai stata in Italia.*

Прости пефект (*Passato Remoto*) творба и основна употреба: *Marco entrò e vide il computer acceso. Ma nella stanza non c'era nessuno.*

Правилни и неправилни глаголи.

Плусквамперфекат (*Trapassato prossimo*): *Sono arrivato alla stazione quando il treno era già partito.*

Перфект (*Passato Prossimo*) Правилних и неправилних глагола. Имперфекат (*Imperfetto*). Употреба и однос перфекта и имперфекта.

Прилози

Потврдни, одређни (*sì, no*). Основни прилози *bene, male, molto, poco, troppo, meno, più* и прилошки изрази за одређивање времена (*prima, durante, dopo*) и простора. *a destra, a sinistra, dritto, davanti, dietro, sotto, sopra, su, giù*

Упитни прилози: *quando?, come?, perché? dove?*

Грађење прилога од придева помоћу суфикса *mente*

Положај прилога *mai, sempre, ancora*, *già* уз *passato prossimo* (*Non ho mai viato una cosa tanto bella*).

Речца *ci* (с прилошком вредношћу) и ***ne*** (*Ne torno adesso*) и заменичком вредношћу (*Marco? Ne parliamo spesso*). Речца *ci* са заменичком вредношћу (*Marco? Ci ho parlato ieri*).

Везници.

Реченица:

Проста и проширена реченица у потврдном и у одричном облику.

Упитна реченица:

с конструкцијом изјавне реченице потврдног облика и упитном интонацијом

с конструкцијом изјавне реченице у одричном облику и упитном интонацијом

Ред речи у реченици.

Ред речи у реченици.

Сложена реченица: употреба везника који уводе зависну реченицу (временску, узрочну, релативну, хипотетички период)

Хипотетички период: Реална погодбена реченица: *Se hai tempo andiamo in gita. Se avrai tempo andremo in gita.*

Иреална погодбена реченица, са имперфектом у протази и аподози: *Se avevi tempo, andavamo in gita.*

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Именице

Усвајање рода, броја и падежа именица уз помоћ детерминатива и наставка. Номинатив, генитив, датив и акузатив једине и множине са одговарајућим предлозима и без њих.

Саксонски генитив.

Детерминативи

Усвајање детерминатива као одреднице рода, броја и падежа именица (одређени неодређени, показни, присвојни, квалификативни, неодређени)

Заменице

Личне заменице у номинативу, дативу и акузативу једине и множине. Присвојне и показне заменице као детерминативи уз

именицу. Деклинација неодређене заменице *jemand, niemand, etwas, nichts*

Придеви

Придеви у саставу именског предиката и у атрибутивној функцији. Поређење придева, описна компарација *ca ebenso....wie, nicht so .....wie*

Бројеви

Основни и редни бројеви

Предлози

Предлози са генитивом, дативом, акузативом, дативом и акузативном

Глаголски облици

Пасив са модалним глаголом

Конјуктив презента, перфекта, фугура

Пасив стања, дистинкција употребе пасива стања и радње
Инфинитивске конструкције (*zu+Infinitiv, um/ohne/statt ... zu+Infinitiv*)

Реченице

Независно сложене реченице (*und, aber, oder, denn, darum, deswegen, trotzdem*)

Зависно сложене реченице

Модалне (*indem, anstatt, ohne dass*)

Индириктан говор

РУСКИ ЈЕЗИК

Именице

Скраћенице (**вуз, МГУ**). Род абривијатура. Познатији наши и страни географски називи са специфичностима у роду, броју и промени.

Заменице

Систематизација неодређених заменица са –то,нибудь

Придеви

Утврђивање и систематизација придевских облика

Бројеви

Читање децимала и разломака (**0,1-ноль целых одна десятая, 2,4-две целых четыре десятых, ½-одна вторая (половина)**).

Глаголи

Радни глаголски придев садашњег времена

Радни глаголски придев прошлог времена

Пасивни глаголски придеви-употреба

СИНТАКСА

Реченице са субјектом типа **мы с вами**

Реченице с куполама **являются, называются**

Реченице са куполом **есть**

Реченице са трпним глаголским придевом у предикату (**Лес посажен недавно**)

Реченице са одредбом за приближну количину (**В классе было учеников тридцать**)

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Именичка група

- систематизација употребе детерминаната: одређених, неодређених и партитивних чланова; присвојних и показних придева; основних, редних и апроксимативних бројева; неодређених речи; одсуство детерминаната (на пример: код етикетирања производа – *fromage de brebis*, натписа на продавницама и установама – *boulangerie, banque*, назива рубрика у штампаним медијима – *faits divers*, на знаковима упозорења – *entrée interdite*; испред именице у позицији атрибута: *il est boulanger* и слично);

- род и број именица и придева; место придева *petit, grand, jeune, vieux, gros, gentil, beau, joli, long, bon, mauvais*; промена значења неких придева у зависности од места: *un grand homme / un homme grand; un brave homme / un homme brave*; поређење придева;

- заменице: личне ненаглашене (укључујући и заменицу *on*) и наглашене; заменице за директни и за индиректни објекат; показне и присвојне; упитне и неодређене.

Глаголска група

- систематизација глаголских начина и времена: времена индикатива, перифрастичне конструкције, посебно за исказивање радње у току *être en train de ...*; презент субјунктива глагола прве и друге групе и фреквентних неправилних глагола: *Il est important que tu viennes... / que nous allions... / que vous soyez...*; перфект кондиционала: *Si j'avais su, je serais venue plus tôt*; императив: *sachons attendre, ayons confiance; soyez les bienvenus!*

- темпорална, каузална, концесивна и погодбена вредност герундива;

- униперсонални глагол *s'agir* и униперсоналне конструкције са глаголима *suffire de + inf., défendre/interdire de + inf., recommander de + inf., rester à + inf.*

Предлози

- предложна група са придевском вредношћу;
- предложна група иза прилога за количину.

Прилози, систематизација

Модалитети и форме реченице

- систематизација: декларативни, интерогативни, екскламативни и императивни модалитет;
- негација, изостављање форклузива *pas*, употреба осталих форклузива;
- пасив: везивање агенса предлозима *de* и *par*;
- позиционо наглашавање реченичних делова.

Основни типови сложених реченица

- систематизација координираних реченица;
- зависне реченице, систематизација: релативне, компаративне, временске; концесивне и опозитивне са везницима *bien que* и *alors que*; каузалне са везницима *comme* и *surtout que*; финалне конструкције и обрти са инфинитивом; хипотетичне са везником *si* (вероватни, могући и иреални потенцијал); реченице са *que* у функцији субјекта (нпр. *Il est possible qu'il soit parti*); систематизација слагања времена.

ШПАНСКИ ЈЕЗИК

Пасивне конструкције са и без агенса

Miguel fue invitado po María

Miguel fue nombrado secretario de la Asociacín

Употреба инфинитива у функцији субјекта, објекта и атрибута.

Piensen viajar mañana.

Es necesario estudiar lenguas extranjeras.

Hacer ejercicio es muy importante para la salud.

Estar + gerundio

Estaban discutiendo cuando entró Juan.

Хипотетичке реченице (све три могућности)

Si me visitas el verano que viene, te llevaré a la playa

Si me visitaras, te llevaré a la playa.

Si me hubieras visitado el año pasado, te habría llevado a la playa

Сложена реченица

зависна реченица у субјунктиву (изражавање футура)

Основе употреба глаголских начина индикатива и субјунктива у најчешћим типовима сложених реченица (релативна, временска, узрочна, последична.

Безличне конструкције

Са глаголима *llover*, *nevar*...

Ser + adjetivo: es necesario, es obligatorio, es importante...

(указати на употребу субјунктива у неким од ових реченица)

Изражавање

- бојазни: *temo que haya llegado a timpo.*

- жеље: *Espero que venga*

- заповести, воље: *Quiero que me digas la verdad. Es necesario que aprendan estos verbos.*

Бројеви

Разломци, математички знакови и радње.

Лексикографија

Структура стручних речника и њихово коришћење.

Годишњи фонд часова: **90**
Разред: **четврти**

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ЧЕТВРТОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ ОПШТЕ И СТРУЧНЕ И ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ (80% + 20%)	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усног говора	<ul style="list-style-type: none"> разуме суштину битних информација са радија или телевизије, презентација или дискусија о актуелним збивањима или о стварима које се њега тичу на приватном и професионалном плану, уколико се говори разговетно стандардним језиком 	ОПШТЕ ТЕМЕ <ul style="list-style-type: none"> Свакодневни живот (планини за будућност, посао и каријера) Образовање (могућност образовања у иностранству, размена ученика, усавањавање у струци) Друштвено уређење и политички систем у земљама чији се језик учи Културни живот (манифестације, сајмови и изложбе општег карактера и везане за струку) Медији (утицај медија) Историјске везе Србије и земаља чији се језик учи Свет компјутера (оглашавање на различитим глобалним мрежама, виртуелни свет комуникације) СТРУЧНЕ ТЕМЕ <ul style="list-style-type: none"> Прикупљање информација за одређену туристичку услугу Састављање програма туристичке услуге Примање и преношење информација у оквиру туристичких услуга Рекламирање услуга у контакту са клијентом Продаја туристичких услуга Праћење квалитета туристичких услуга Обављање рецепцијских послова (комуникација са гостом приликом пријављивања и одјављивања, пружање разних обавештења гостима) Праћење новина у области туризма Пословна комуникација и кореспонденција на страном језику релевантна за струку 	1. Представљање себе и других 2. Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима) 3. Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) 4. Давање једноставних упутстава и команди 5. Изражавање молби и захвалности 6. Изражавање извињења 7. Изражавање потврде и негирање 8. Изражавање допадања и недопадања 9. Изражавање физичких сензација и потреба 10. Искривање просторних и временских односа 11. Давање и тражење информација и обавештења 12. Описивање и упоређивање лица и предмета 13. Изрицање забране и реаговање на забрану 14. Изражавање припадања и поседовања 15. Скретање пажње 16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања 17. Тражење и давање дозволе 18. Искривање честитки 19. Искривање препоруке 20. Изражавање хитности и обавезности 21. Искривање сумње и несигурности
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	<ul style="list-style-type: none"> разуме смисао сложенијих текстова шематских приказа, упутстава, уговора разуме и користи обавештења из стручних текстова везаних за струку разуме текстове у којима се износи лични став или посебно гледиште 		
ГОВОР Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	<ul style="list-style-type: none"> представи припремљену презентацију која се односи на теме везане за области личног интересовања, школско градиво или струку говори о утисцима, употребљавајући и комплексније изразе даје дужи опис свакодневних радњи из свог окружења, описује прошле активности, свакодневне обавезе, планове, радне задатке и начин организовања даје релевантне податке са неке презентације или из дискусије везане за струку 		
ПИСАЊЕ Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различног садржаја	<ul style="list-style-type: none"> напише писмо или нешто дужи текст да би саопштио информацију или указао на лични став или супротстављање мишљења напише извештај или протокол о догађају или са састанка писмено конкурише за неки посао 		
ИНТЕРАКЦИЈА Оспособљавање ученика за учешће у	<ul style="list-style-type: none"> оствари комуникацију о основним темама, под условом да је у стању да тражи помоћ од саговорника 		

дијалогу на страном језику и размену краћих писаних порука	<ul style="list-style-type: none"> • образложи и одбрани свој став, разјасни неспоразуме 		
МЕДИЈАЦИЈА Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова	<ul style="list-style-type: none"> • препричава садржај текста, разговора, договора 		
МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ Оспособљавање ученика да користе медије као изворе информација и развијају критичко мишљење у вези са њима	<ul style="list-style-type: none"> • пореди различите приказе истог догађаја у различитим медијима 		
ЗНАЊА О ЈЕЗИКУ	<ul style="list-style-type: none"> • коректно употребљава сложеније структуре и процесе (номинализације, градације, трансформације) • контролише граматичка знања и исправља своје грешке 		

ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

I. РЕЧЕНИЦА

- Сви типови упитних реченица
- Директна и индиректна питања
- Индиректни говор: рецептивно и продуктивно
- а) изјаве и питања– без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена)
- б) молбе, захтеви, наредбе
- в) изјаве и питања са променом глаголских времена
- Релативне клаузе
- Све врсте сложених реченица (временске, клаузе, клаузе, итд).

II. ИМЕНИЧКА ГРУПА

1. Члан
  - Разлике између одређеног и неодређеног члана у ширем контексту
2. Именице
  - Бројиве и небројиве именице

3. Заменички облици

а) Заменице

Личне заменице у функцији субјекта и објекта

- Показне заменице
- Односне заменице

б) детерминатори

- Показни детерминаотри
- Неодређени детерминатори
- Присвојни детерминатори

4. Придеви

- Обновити компарацију придева
- too/not...enough/not as...(as)/...than

5. Бројеви

- Обновити просте и редне бројеве

6. Квантификатори

III ГЛАГОЛСКА ГРУПА

1. Глаголи

- Обновити и утврдити сва садашња времена
- Обновити и утврдити сва прошла времена
- Разлика између *Used to Past Continuous*
- Обновити и утврдити све начине за изражавање будућности
- Глаголи стања
- Модални глаголи: *should, must, will, may, might*,
- Пасивне конструкције – the Present Simple, Past Simple, Present Perfect (продуктивно и рецептивно), плстала времена само рецептивно
- *wish + Past simple /would- Have something done* (само рецептивно)

2. Први и други кондиционал (рецептивно и продуктивно); трећи кондиционал (рецептивно)

3. Предлози, најчешћи предлози за оријентацију у времену и простору.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Именице

Властите именице и заједничке, одговарајући род и број са детерминативом: *Anna, Pietro, Belgrado, Roma, Signor Bianchi, Signora Bianchi, i miei genitori, il nostro paese, questa casa, l'Italia, la Serbia, il Tirreno, l'Adriatico, le Alpi, gli Appennini; i miei genitori, mia madre, Il loro padre, il nostro paese, i vostri figli, questo studente, questa ragazza, quell'amico, quella casa*, итд.

Системски приказ морфолошких карактеристика.

Члан. Употреба члана. Систематизација.

Облици одређеног и неодређеног члана. Основна употреба.

Слагање одређеног и неодређеног члана са именицом или придевом.

Члан спојен с предлозима *di, a, da, in, su i con*.

Одређени члан испред датума: *Oggi è il 25 novembre*. Испред имена дана у неделји *Abbiamo lezioni di lingua italiana il mercoledì e il giovedì*.

Употреба члана уз властита имена, географске појмове, имена градова и држава, презимена.

Партитивни члан као суплетивни облик множине неодређеног члана (*Ho un amico italiano: Ho degli amici italiani*).

Употреба члана уз присвојни придев и именице које исказују блиско сродство (*Mia sorella si chiama Ada. Domani andiamo a Roma con i nostri nonni*).

Положај члана и предлога уз неодређени придев *tutto*.

Партитивни члан. *Mangio delle mele*. Изостављање у негацији. *Non mangio pane*. Употреба предлога *di* уз изразе који изражавају одређену количину. *Prendo un bicchiere d'acqua minerale*.

Заменице

Личне заменице у служби субјекта.

Наглашене личне заменице у служби објекта.

Наглашене личне заменице у служби директног и индиректног објекта.

Ненаглашене личне заменице у пару: *Compro il libro a Luigi. Glielo compro*.

Измештање индиректног објекта испред предиката (*Chiedi di Maria? Non l'ho vista da tanto*).

Присвојне заменице. Показне заменице (*questo, quello*).

Упитне заменице *chi?* *i che?/ che cosa?*

Неодређене заменице, придеви (*niente/nulla, nessuno, qualcosa, qualcuno, qualche, alcuni*)

Неодређене заменице, придеви: *alcuno, ciascuno, certo, altro, nessuno, parecchio*.

Неодређене заменице: *nulla, niente, qualcosa*.

Релативне заменице (*che, cui, il quale/la quale*)

Придеви

Описни придеви, слагање придева и именице у роду и броју. Описни придеви *buono* и *bello*; неодређени придев *tutto*. Посебне карактеристике придева *santo* и *grande*

Компарација придева: *Maria è più alta di Marta. Noi siamo più veloci di voi. Maria e' la più' alta della classe*.

Апсолутни суперлатив *Maria è bellissima*.

Синтетички (органски) облици компаратива и суперлатива (релативног и апсолутног) придева *piccolo, grande, buono, cattivo*.

Разлика у значењу између аналитичких и синтетичких облика компаратива и супетлатива (*più grande: maggiore; più buono: migliore*).

Присвојни придеви. Употреба члана уз присвојне придеве.

Показни придеви: *questo, quello*.

Назив боја, морфолошке особености придева *viola, rosa, blu, arancione*.

Главни бројеви (преко 1000) и редни (до 20). Редни бројеви.

Алтеративни суфикси *-etto, -ello, -uccio, -otto*.

Суфикси *-enne* и *-ina* за бројеве *quarantenne, sulla quarantina*.

Предлози

Прости предлози *di, a, da, in, con, su, per, tra, fra* и њихова основна употреба.

Предлози *dentro, fuori, sotto, sopra, davanti dietro*.

Употреба предлога **di** (*Marco finisce di fare i compiti. La mamma dice di non fare tardi*), **a** (*Vado a giocare. Sei bravo a pattinare. Usciamo a giocare con gli amici*), **da** (*Vengo da Belgrado*).

Andiamo dai nonni, in (*vado in Italia, vivo nel lazio, ho un cappello in testa*)

Глаголи

Садашње време (*Presente Indicativo*)

Императив (*Imperativo*), заповедни начин. Заповедни начин, за сва лица: *Fa' presto! Non tornare tardi ! Non andate via senza di me*. Prego Signora, entri! Mi dia un etto di prosciutto e tre tosette, per favore

Повратни глаголи.

Употреба глагола *piacere*.

Перфект (*Passato Prossimo*) Правилних и неправилних глагола: *Ho comprato un chilo di pesche. Sono andata alla stazione*. Перфект модалних глагола *volere, dovere, potere, sapere. Sono dovuto andare dal dentista. Ho potuto leggere i titoli in italiano*.

Кондиционал презента (*Condizionale Presente*): *Vorrei un chilo di mele, per favore ! Potresti prestarmi il tuo libro di italiano ?*

Прошло време погодбеног начина (*Condizionale Passato*). *Avrei preso volentieri una pizza ieri sera*.

Футур правилних и неправилних глагола. *Noi torneremo a casa alle cinque*.

Предбудуће време (*Futuro anteriore*). *Quando arriverà alla stazione, il treno sarà già partito*.

Имперфекат (*Imperfetto*): *C'era una volta un re e viveva in un castello*.

Плусквамперфекат (*Trapassato prossimo*): *Sono arrivato alla stazione quando il treno era già partito*.

Презент конјунктива (Congiuntivo presente): *Penso che Maria debba studiare di più.*

Прошло време конјунктива (Congiuntivo passato). *Giorgio pensa che tu non sia mai stata in Italia.*

Прости пефект (*Passato Remoto*) творба и основна употреба: *Marco entrò e vide il computer acceso. Ma nella stanza non c'era nessuno.* Правилни и неправилни глаголи.

Плусквамперфекат (*Trapassato prossimo*): *Sono arrivato alla stazione quando il treno era già partito.*

Перфект (*Passato Prossimo*) Правилних и неправилних глагола. Имперфекат (*Imperfetto*). Употреба и однос перфекта и имперфекта.

Герунд, глаголски прилог садашњи. Gerundio. Облици трију конјугација и неправилних глагола.

Структура stare + gerundio.

Прилози

Потврдни, одређни (*sì, no*). Основни прилози *bene, male, molto, poco, troppo, meno, più* и прилошки изрази за одређивање времена (*prima, durante, dopo*) и простора. *a destra, a sinistra, dritto, davanti, dietro, sotto, sopra, su, giù*

Упитни прилози: *quando?, come?, perché? dove?*

Грађење прилога од придева помоћу суфикса *mente*

Поређење прилога. Компаратив и суперлатив прилога *bene* и *male*.

Грађење суперлатива апсолутног прилога помоћу наставка *-issimo*.

Положај прилога *mai, sempre, ancora, già* уз *passato prossimo* (*Non ho mai viato una cosa tanto bella*).

Речца *ci* (с прилошком вредношћу) и ***ne*** (*Ne torno adesso*) и заменичком вредношћу (*Marco? Ne parliamo spesso*). Речца *ci* са заменичком вредношћу (*Marco? Ci ho parlato ieri*).

Везници.

Реченица: Проста и проширена реченица у потврдном и у одричном облику.

питна реченица:

с конструкцијом изјавне реченице потврдног облика и упитном интонацијом

с конструкцијом изјавне реченице у одричном облику и упитном интонацијом

Ред речи у реченици.

Сложена реченица: употреба везника који уводе зависну реченицу (временску, узрочну, релативну, хипотетички период)

Хипотетички период: Реална погодбена реченица: *Se hai tempo andiamo in gita. Se avrai tempo andremo in gita.*

Иреална погодбена реченица, са имперфектом у протазу и аподози: *Se avevi tempo, andavamo in gita.*

Правила о слагању времена. Исказивање претпрошлости и будућности у прошлости.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Именице

Деклинација именица страног порекла, суфиксација именица страног порекла, скраћенице

Негација

Keineswegs, nirgendwohin, niemand, niemals, weder....noch, unbequem, desinteressiert, arbeitslos

Глаголи

Партицип презента и перфекта - атрибутивна и предикативна употреба (рецептивно)

Конкурентне форме (*Das lässt sich reparieren./ Das kann repariert werden./Das ist zu reparieren*)

Везници и везнички изрази

Поредбени – реална (индикатив) и иреална (конјуктив) поредба (*wie, als, als ob, als wenn, je...desto*)

РУСКИ ЈЕЗИК

Именице

Обнављање и систематизација типова именица, обрађених у претходним разредима

Заменице

Присвојне заменице 1., 2. и 3. лица и заменица свой

Показне заменице этот, тот

Неодређене заменице са речцом —либо, кое

Придеви

Продуктивни суфикси описних придева —ист, -аст, -ат, -ив, -лив, -чив

Поређење придева и прилога

Глаголи

Обнављање и систематизација:

Времена

Прошло време глагола са основом на сугласник

Бројеви

Слагање бројева са именицама и придевима

Речце

Разве, неужели, ли, хоть, даже

Синтакса

Инфинитивне реченице (**Что мне сказать тебе**)

Именски предикат (**Ломоносов- знаменитый учёный**)

Исказивање отсуства, присуства (**В природе имеются разные минералы**)

Основные мерные единицы и их сокращения

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

У четвртм разреду средње школе граматички садржаји обрађени у претходним разедима систематизују се како би ученици спонтано, прецизно и што тачније користили француски језик у приватној и у пословној комуникацији.

Посебна пажња посвећује се:

- оним елементима граматике који се теже усвајају, нпр, када су у питању изворни говорници српског језика, употреба члана, систем прошлих времена, глаголске конструкције, негација и друго;

- оним елементима граматике који се чешће срећу у оквиру језика дате струке.

Имајући у виду наведено, ауторима уџбеника и наставницима француског језика препоручује се да избор граматичких садржаја које ће обрађивати у четвртм разреду заснују пре свега на потребама ученика (на основу анализе њихових честих грешака), као и на референтним материјалима за нивое А2 и Б1 за француски језик

ШПАНСКИ ЈЕЗИК

Именичке групе

Именице. Род и број именица. Род и број сложеница. *Pluralia tantum*.

Одређени члан. Одсуство одређеног члана.

Неодређени члан (значење у једнини и множини)

Бројеви. Редни бројеви.

Придеви. Положај придева у односу на именицу.

Личне заменице. Систематизација морфосинтаксе ненаглашених заменица.

Сложена реченица

Препознавање односа глевне и зависне реченице у тексту, употреба субјунктива у зависној реченици (системски преглед времена и функција; пре свега рецептивно); изражавање хипотетичности; кондиционалне реченице (системски преглед времена и функција; пре свега рецептивно).

Изражавање компаративности

Tan(to)...como...Esta película es tan interesante como la que vimos la semana pasada.

Tanto los adultos como los niños deben prestar atención al medio ambiente.

Más / menos....que

Menor / mayor...que

Mayor / peor...que

Суперлатив (Релативни и апсолутни: указати на разлике у значењу.)

El libro más interesante que he leído...

Es un libro interesantísimo

Именице

Системски преглед рода и броја.

Бројеви

Читање разломака, математичких знакова и радњи.

Творба речи

Сложенице (најчешће комбинације):

Sacacorchos, paraguas, parabrisas, limpiaparabrisas...

деривација

а) помоћу префикса

a-, in-, anti-, super-...

б) помоћу суфикса

-mente, -able, -so/a, ...

Номинализација најчешћих граматичких категорија инфинитива

los deberes,

Придева

El lindo, la bonita

Прилога

El bien, el mal....

Лексикологија

Најчешћи идиоми и фразеологизми. Полисемија.

Лексикографија

Стручни и енциклопедијски речници

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Комуникативна настава страних језика подразумева поимање језика као средства комуникације; инсистира на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teacher talk, одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика; инсистира на комуникативном аспектима употребе језика, одн. на значењу језичке поруке, а не толико на граматичној прецизности исказа; претпоставља да се знања ученика мере прецизно дефинисаним релативним, а не толико апсолутним критеријумима тачности.

Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Она се базира на групном или индивидуалном решавању проблема, потрази за информацијама и мање или више комплексним задацима. У тим задацима увек су јасно одређени контекст, процедура и циљ, чиме се унапређује квантитет језичког материјала који је неопходан услов за било које учење језика.

Такозвана комуникативно- интерактивна парадигма у настави страних језика, између осталог, укључује и следеће компоненте:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину
- поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и ажуриране листе задатака и активности
- наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја

- ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину
- ученици су само један од ресурса; осим њих препоручује се и примена других извора информација и дидактичких материјала, поготову кад је реч о стручним темама
- учионица постаје простор који је могуће реструктурирати из дана у дан

Важан циљ у учењу страног језика у средњим стручним школама је овладавање језиком струке, и то у оноликој мери која је неопходна да се језик користи ради информисаности и оспособљености за једноставну комуникацију у усменом и писаном облику на страном језику. Тај сегмент наставе страног језика који се прогресивно увећава од 20 до 50% током четворогодишњег образовања мора да буде јасно дефинисан и у складу са исходима везаним за квалификације струке.

Неопходно је да стручна тематика која се обрађује на страном језику прати исходе појединих стручних предмета и буде у корелацији са њима. Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања.

Стога је спектар текстова који се препоручују велики: шематски прикази, упутства о примени апарата, инструмената или пак материјала, хемикалија, рецепти, декларације, краћи стручни текстови чији је садржај релевантан за тематске садржаје стручних предмета, извештаји, каталози, програми сајамских активности и сл.

Веома је битно у раду са таквим текстовима одредити добру дидактичку подршку. Добро осмишљени налози упућују на то да одређене текстове, у зависности од тежине и важности информација које они носе, треба разумети глобално, селективно или пак детаљно.

Продуктивне вештине треба ограничити на строго функционалну примену реалну за захтеве струке. То подразумева писање кратких порука, мејлова у оквиру пословне комуникације (поруке, рекламације, захтеви, молбе) и вођење усмене комуникације која омогућава споразумевање на основном нивоу било у директном контакту са саговорником или у телефонском разговору.

Назив предмета: **ОСНОВЕ ТУРИЗМА И УГОСТИТЕЉСТВА**

Годишњи фонд часова: **66**

Разред: **први**

– Разумевање теоријских основа, основних принципа и организације туризма;

– Схватање туристичке индустрије кроз међузависности различитих сектора;

– Упознавање ученика са делатношћу угоститељства, његовим карактеристикама и значајем.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Појмовне основе туризма	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са основним појмовима из туризма 	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише појмове: туризам, туриста и пословни путник; описује значај и задатке туризма; наведе карактеристике туризма као просторног, социјалног и економског феномена; објасни појам туристичке потребе и мотива; објасни значај терцијарног сектора. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, значај и задаци туризма; Туриста, гост, пословни путник; Основне карактеристике туризма као просторног, социјалног и економског феномена; Туристичке потребе и мотиви; Улога туризма као привредне гране терцијарног сектора. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе теоријска настава 66 часова Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p>
Облици туризма	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са облицима савременог туризма 	<ul style="list-style-type: none"> разликује облике туризма; описује облике туризма; наведе и објасни карактеристике посебних облика туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> Облици туризма. 	<p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици или школском кабинету Препоруке за реализацију наставе препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама</p>
Функције туризма	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са функцијама туризма 	<ul style="list-style-type: none"> наведе функције туризма; објасни функције туризма; разликује привредне и непривредне функције туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам функција туризма; Функције туризма. 	
Туристичко тржиште	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са карактеристикама туристичког тржишта 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише туристичко тржиште; познаје карактеристике туристичког тржишта; дефинише туристичку тражњу; описује специфичности туристичке тражње; дефинише туристичку понуду; описује специфичности туристичке понуде; разликује факторе понуде и тражње. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и карактеристике туристичког тржишта; Појам и карактеристике туристичке понуде; Појам и карактеристике туристичке тражње; Фактори понуде и тражње. 	
Нови трендови у туризму	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са савременим туристичким кретањима 	<ul style="list-style-type: none"> познаје карактеристика развоја домаћег и иностраног туризма; описује нове форме туристичке индустрије (timesharing); дефинише индустрију слободног времена; дефинише подстицајна путовања; дефинише хотелске и ресторанске ланце; познаје начине пословања у ланцима; 	<ul style="list-style-type: none"> Карактеристике и перспективе развоја међународног туризма; Карактеристике и перспективе развоја туризма у Србији; Timesharing-нова туристичка индустрија; Индустрија слободног времена; Подстицајна путовања; 	<p>Оцењивање -У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • дефинише облике привредног раста и развоја туристичких предузећа; • наведе пример туристичких занимљивости из своје локалне средине. 	<ul style="list-style-type: none"> • Међународни хотелски и ресторатерски ланци; • Прилагођавање туристичке понуде новим трендовима. 	<p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из: контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова (видео записи);</p> <p>- У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • усмено испитивање • тестове практичних вештина • домаће задатке • индивидуалне и групне радове ученика <p>Међупредметно повезивање</p> <ul style="list-style-type: none"> • Агенцијско и хотелијерско пословање; • Пословна кореспонденција; • Основи економије; • Маркетинг у туризму и угоститељству; • Психологија у туризму и угоститељству
Угоститељство	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са појмом угоститељство и његовим местом и значајем у привредним делатностима 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе дефиницију појма угоститељства; • опише настанак и историјски развој угоститељства; • познаје место и улогу угоститељства у привреди земље; • објасни значај угоститељства за стратешки развој привреде Србије; • наведе задатке и објасни значај угоститељства. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам угоститељства; • Настанак и историјски развој • Улога угоститељства у привреди Србије; • Задатак и значај угоститељства. 	
Услуге у угоститељству	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да разликују угоститељске услуге и прилагоде их жељама и потребама гостију 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам угоститељске услуге; • разликује врсте угоститељских услуга; • објасни појам угоститељске понуде. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам услуге у угоститељству; • Подела угоститељских услуга; • Квалитет угоститељских услуга; • Угоститељска понуда; • Угоститељска услуга. 	
Угоститељске пословне јединице	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да разликују угоститељске пословне јединице према намени и услугама које пружају 	<ul style="list-style-type: none"> • наводи дефиницију угоститељске пословне јединице; • разликује врсте угоститељско пословних јединица; • дефинише категоризацију; • описује категоризацију хотела у свету; • познаје категоризацију угоститељских објеката у Србији; • користи правилник о категоризацији угоститељско пословних јединица; • разликује угоститељску понуду различитих угоститељско пословних јединица. 	<ul style="list-style-type: none"> • Угоститељске пословне јединице; • Подела угоститељских пословних јединице; • Карактеристике угоститељске пословне јединице; • Категоризација УПЈ. 	
Кадрови у угоститељству	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са значајем, улогом и структуром 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај и улогу кадрова у угоститељству; • објасни структуру кадрова у угоститељству. 	<ul style="list-style-type: none"> • Значај и улога кадрова у угоститељству; • Структура улога кадрова у угоститељству; • Квалитет улога кадрова у угоститељству. 	

АГЕНЦИЈСКО И ХОТЕЛИЈЕРСКО ПОСЛОВАЊЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

А. ПРЕМА ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА¹

РАЗРЕД	НАСТАВА				УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	66	132		90	288
II		128	160	120	408
III		93	155	120	368
IV		90	150	120	360

¹ Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

*Уколико се део практичне наставе обавља код послодавца, потребно је да школа и послодавац детаљно испланирају и утврде место и начин реализације исхода и унесу их у **оперативне планове**.

Б. ПРЕМА ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА КАДА СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПО ДУАЛНОМ МОДЕЛУ²

РАЗРЕД	НАСТАВА				УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Учење кроз рад	Настава у блоку	
I	66	132		90	288
II		96	192	120	408
III		62	186	120	368
IV		60	180	120	360

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Примена теоријских знања у практичном контексту;
- Преузимање одговорност за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- Благовремено реаговање на промене у радној средини;
- Препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- Употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу;
- Оспособљавање ученика да учествују у организовању скупа;
- Оспособљавање ученика за обављање послова у туристичкој агенцији и на рецепцији;
- Оспособљавање ученика за квалитетно обављање послова у туристичкој агенцији и на рецепцији.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: **први**

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Појмовно одређење туристичке агенције	18
2.	Пословна комуникација	150
3.	Организовање услуга превоза	120

Разред: **други**

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Појмовне основе хотелијерства	66
2.	Хотелијерско пословање	342

Разред: **трећи**

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Организовање скупова и пратећих услуга	196
2.	Пласирање локалне туристичке понуде	172

Разред: **четврти**

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Формирање и пласман туристичког путовања	204
2.	Реализација и обрачун туристичког путовања	156

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула: Појмовно одређење туристичке агенције ПРВИ РАЗРЕД

Трајање модула: 18 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са појмом, улогом, функцијама и задацима туристичке агенције; 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише туристичку агенцију; објасни историјски развој туристичких агенција у свету и у Србији; објасни функције туристичке агенције; описује радне задатке запослених у туристичкој агенцији; разврстава средства туристичке агенције; описује основна и обртна средства туристичке агенције; разликује врсте туристичке агенције; описује послове различитих врста туристичких агенција; објасни улогу и значај туроператора; познаје начине организовања туристичких агенција; познаје савремена кретања у туризму; описује светски туризам и домаћи туризам у свету. 	<ul style="list-style-type: none"> Дефинисање туристичке агенције; Агенцијска делатност у систему привредних делатности; Међузависност туризма и агенцијске делатности; Настанак и развој туристичких агенција (у свету и у Србији); Особље туристичке агенције <ul style="list-style-type: none"> људски рад као основни чинилац пословања туристичке агенције; кадар и кадровска структура туристичке агенције; Средства туристичке агенције <ul style="list-style-type: none"> основна средства туристичке агенције; обртна средства туристичке агенције; туристичко информативна документација; Врсте туристичких агенција <ul style="list-style-type: none"> подела туристичких агенција; Функције (делатности) туристичких агенција <ul style="list-style-type: none"> посредничка делатности; делатност организовања путовања; Врсте паушалних путовања; Информативно - пропагандна делатност; Остале делатности туристичких агенција; Туроператори; Основни елементи организације туристичке агенције Димензије туризма и туристичких кретања у свету и у Србији Савремене тенденције у Туризму 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> Теорију (6 часова) Вежбе (12 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежби; <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теорија се реализује у учионици/кабинету Вежбе се реализују у одговарајућем кабинету/ учионици; <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> усмене провере постигнућа, писмене провере практичног рада, (маркетинг, организационо-производни и финансијски план); израду коначне верзије бизнис плана; презентацију. <p>Оцењивање за учење (формативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, самоевалуација, вршњачко оцењивања, практичне вежбе

Назив модула: **Пословна комуникација – ПРВИ РАЗРЕД**
 Трајање модула: **150 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са правилима пословне комуникације; Оспособљавање ученика за комуницирање са гостима / туристима. 	<ul style="list-style-type: none"> свој изгледа прилагоди захтевима примерене пословне дотераности; понаша се сходно пословној ситуацији; познаје правила пословног бонтона у туризму; поздравља госте; ословљава госте; разликује типове комуникације; реагује на жалбе госта; комуницира са гостима; комуницира посредством телефона и интернета; регује на жеље (потребе) госта; разликује културу и традицију опхођења са народима; показује љубазност и предусретљивост у опхођењу са гостом. идентификује основна правила која доприносе успешном успостављању контакта са гостом наведе основна права потрошача према ЈОСУ зна како се опходи са гостима без дискриминације објашњава како се успостављају дугорочни односи са гостима указује на важност стварања лојалности госта 	<ul style="list-style-type: none"> Пословна дотераност <ul style="list-style-type: none"> – женска пословна дотераност; – мушка пословна дотераност; Понашање запослених у различитим пословним ситуацијама; Пословни бонтон; Поздрављање, ословљавање и титулирање госта / туристе; Типови комуникације; Прихватање рекламација; Правила телефонске и интернет комуникације са гостима / туристима; Туристичке потребе; Култура и традиција у опхођењу са народима. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе</p> <p>а) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> теорија 30 часова вежбе 60 часова настава у блоку 60 часова <p>Подела одељења на групе:</p> <p>а) Одељење се дели на 2 групе приликом реализације ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежби наставе у блоку <p>б) Један инструктор ради са највише 15 ученика приликом реализације ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учења кроз рад <p>Методе рада:</p> <p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>а) Место реализације наставе¹</p> <ul style="list-style-type: none"> теорија се реализује у учионици вежбе се реализују у учионици/кабинету настава у блоку се реализује у кабинету, или у угоститељском објекту/ туристичкој агенцији/у реалним радним условима <p>б) Место реализације наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учење кроз рад обавити у угоститељском објекту/ туристичкој агенцији или делом у школском кабинету у реалним радним условима <p>а) Препоруке за реализацију наставе ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> ученик је обавезан да води дневник практичног рада практичне наставе / наставе у блоку обавезна је контрола вођења дневника праксе ученика; настава у блоку се реализује два пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) или 60 часова у зависности од могућности организације и захтева привредних субјеката и школе препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>б) Препоруке за реализацију наставе ²:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Учење кроз рад се одвија у угоститељским објектима/туристичким агенцијама, у реалним радним условима или делом у школском кабинету. У случају да школа поседује одређене објекте, потребно је одредити колико времена ће ученици провести у компанијама на практичној/блок настави. • Сваку активност на часовим контролише наставник практичне наставе, а у току учења кроз рад инструктор учења кроз рад • ученик је обавезан да води дневник практичног рада / учења кроз рад . <p>препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама</p> <p>Оцењивање</p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.</p> <p>Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>- Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.За формативно оцењивање добро је користити: посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници рада ученика, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно)</p> <p>-Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика извештаја, есеја.</p> <p>Уколико се настава реализује према Закону о дуалном образовању, наставник-координатор учења кроз рад и инструктор, заједно заједно утврђују критеријуме за формативно праћење постигнућа, врше операционализацију исхода и планирају сумативно оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода, • извештаје наставника практичне наставе/инструктора • тестове знања, • тестове практичних вештина • појединачни или групни практични рад. • дневник праксе
--	--	--	--

Назив модула: **Организовање услуга превоза ПРВИ РАЗРЕД**

Трајање модула: **120 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика о сарадњи туристичких агенција и саобраћаних предузећа; Оспособљавање ученика за самосталан рад на организовању услуга превоза. 	<ul style="list-style-type: none"> објасни међузависност у пословању туристичких агенција и саобраћајних предузећа; наброји врсте саобраћаја и његове карактеристике; познаје значај појединих видова саобраћаја у међународном и домаћем туризму; објасни појам туристичког саобраћаја; наброји саобраћајне послове туристичке агенције; објасни улогу саобраћајних послова у пословању туристичких агенција; организује сопствене превозне послове туристичке агенције (излет, трансфер и туре); познаје форму и елементе уговора; разликује типове уговора са саобраћајним предузећима; познаје процес продају различитих врста карата; познаје поступак изнајмљивања саобраћајних средстава или дела саобраћајних средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> Туристичке агенције и саобраћајна предузећа <ul style="list-style-type: none"> међузависност развоја саобраћаја и туризма; међузависност у пословању туристичких агенција и саобраћајних предузећа; Врсте саобраћаја и његове карактеристике <ul style="list-style-type: none"> значај појединих видова саобраћаја у међународном и домаћем туризму; Појам туристичког саобраћаја; Саобраћајни послови и њихова улога у пословању туристичке агенције; Сопствени превозни послови туристичке агенције; Уговори између туристичких агенција и саобраћајних предузећа <ul style="list-style-type: none"> уговор о продаји карата; уговори о изнајмљивању (закупу превозних средстава); уговор о чартеру; Врсте превозне документације. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе</p> <p>а) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> теорија 30 часова вежбе 60 часова настава у блоку 30 часова <p>уколико се програм реализује по школском систему</p> <p>б) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> теорија 30 часова вежбе 60 часова настава у блоку 30 часова <p>уколико се програм реализује у складу са Законом о дуалном образовању</p> <p>Подела одељења на групе:</p> <p>а) Одељење се дели на 2 групе приликом реализације ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежби наставе у блоку <p>б) Један инструктор ради са највише 15 ученика приликом реализације ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учења кроз рад <p>Методе рада:</p> <p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>а) Место реализације наставе¹</p> <ul style="list-style-type: none"> теорија се реализује у учионици вежбе се реализују у учионици/кабинету настава у блоку се реализује у кабинету, или у угоститељском објекту/ туристичкој агенцији/ у реалним радним условима <p>б) Место реализације наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе: у учионици/ кабинету

		<ul style="list-style-type: none"> • учење кроз рад обавити у угоститељском објекту/ туристичкој агенцији или делом у школском кабинету/ у реалним радним условима <p>а) <u>Препоруке за реализацију наставе</u>¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученик је обавезан да води дневник практичног рада практичне наставе / наставе у блоку • обавезна је контрола вођења дневника праксе ученика; • настава у блоку се реализује са 30 часова (5 дана по 6 часова) • време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у туристичким агенцијама у којима се рализује настава у блоку. • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>б) <u>Препоруке за реализацију наставе</u>²:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учење кроз рад се одвија у угоститељским објектима/туристичким агенцијама, у реалним радним условима или делом у школском кабинету. У случају да школа поседује одређене објекте, потребно је одредити колико времена ће ученици провести у компанијама на практичној/блок настави. • Сваку активност на часовим контролише наставник практичне наставе, а у току учења кроз рад инструктор учења кроз рад • ученик је обавезан да води дневник практичног рада / учења кроз рад . <p><u>Оцењивање</u></p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>- Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета. За формативно оцењивање добро је користити: посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници рада ученика, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе</p>
--	--	---

			<p>Оцењивање наученог (сумативно)</p> <p>-Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика извештаја, есеја.</p> <p>Уколико се настава реализује према Закону о дуалном образовању, наставник-координатор учења кроз рад и инструктор, заједно заједно утврђују критеријуме за формативно праћење постигнућа, врше операционализацију исхода и планирају сумативно оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода, • извештаје наставника практичне наставе/инструктора • тестове знања, • тестове практичних вештина • појединачни или групни практични рад. • дневник праксе
--	--	--	--

Назив модула: Појмовне основе хотелијерства ДРУГИ РАЗРЕД
Трајање модула: 66 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са значајем хотелијерства за развој туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише појмове угоститељство, хотелијерство и ресторатерство; објасни улогу хотелијерства у склопу угоститељске делатности; објасни значај хотелијерства за развој туризма; познаје условљеност у развоју хотелијерства и туризма; описује настанак и развој хотелијерства у свету и Србији; познаје развој и раст хотелских ланаца. 	<ul style="list-style-type: none"> Појмовне основе хотелијерства <ul style="list-style-type: none"> угоститељство као услужна привредна делатност; улога хотелијерства у склопу угоститељске делатности; хотелијерство и ресторатерство; међузависност развоја хотелијерства и туризма; значај хотелијерства за развој туризма; међусобна условљеност у развоју хотелијерства и туризма; Настанак и развој хотелијерства у свету и Србији; Хотелски ланци. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе</p> <p>а) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 16 часова практична настава 20 часова настава у блоку 30 часова <p>¹ Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку</p> <p>б) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 16 часова учење кроз рад 20 часова настава у блоку 30 часова <p>уколико се програм реализује по дуалном моделу</p> <p>Подела одељења на групе:</p> <p>а) Одељење се дели на 2 групе приликом реализације ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежби практичне наставе наставе у блоку <p>б) Један инструктор ради са највише 15 ученика приликом реализације ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учења кроз рад <p>Методе рада:</p> <p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>а) Место реализације наставе¹</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе се реализују у учионици, кабинету практична настава реализује се у школском кабинету или делом у угоститељском објекту/туристичкој агенцији настава у блоку се реализује у школском кабинету или делом у угоститељском објекту/туристичкој агенцији/ у реалним радним условима <p>б) Место реализације наставе²:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> учење кроз рад обавити у угоститељском објекту/туристичкој агенцији или делом у школском кабинету/ у реалним радним условима <p>а) Препоруке за реализацију наставе ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> ученик је обавезан да води дневник практичног рада практичне наставе/наставе у блоку обавезна је контрола вођења дневника праксе ученика; настава у блоку се реализује са 30 часова (5 дана по 6 часова) време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у туристичким објектима у којима се реализује настава у блоку. препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>б) Препоруке за реализацију наставе ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учење кроз рад се одвија у угоститељским објектима/туристичким агенцијама, у реалним радним условима или делом у школском кабинету. У случају да школа поседује одређене објекте, потребно је одредити колико времена ће ученици провести у компанијама на практичној/блок настави. Сваку активност на часовим контролише наставник практичне наставе, а у току учења кроз рад инструктор учења кроз рад ученик је обавезан да води дневник учења кроз рад. <p><u>Оцењивање</u></p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>- Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета. За формативно оцењивање добро је користити: посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници рада ученика, самовалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно)</p>
--	--	---

			<p>-Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика извештаја, есеја.</p> <p>Уколико се настава реализује по дуалном моделу, наставник-координатор учења кроз рад и инструктор, заједно заједно утврђују критеријуме за формативно праћење постигнућа, врше операционализацију исхода и планирају сумативно оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода, • извештаје наставника практичне наставе/инструктора • тестове знања, • тестове практичних вештина • појединачни или групни практични рад. • дневник праксе
--	--	--	---

Назив модула: Хотелијерско пословање – ДРУГИ РАЗРЕД

Трајање модула: 342 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са хотелијерским пословањем; Оспособљавање ученика за рад на рецепцији хотела. 	<p>По завршетку модула ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> разликује хотелске услуге; познаје економске чиниоце пословања хотела; описује технику пословања у хотелу; познаје организацију и технику пословања хотелских служби; саставља уговор о затраженој и потврђеној резервацији, о алотману и фиксном закупу; познаје начине резервације хотелских услуга; резервише хотелске услуге; наводе хотелске резервационе системе; поздрави госта; испрати госта до собе; покаже госту начине употребе опреме у соби; евидентира хотелске госте у пословне књиге и обрасце; познаје хотелску легитимацију и рум статус; објасни начине плаћања хотелског рачуна; описује мењачке послове; познаје калкулације у хотелском пословању; познаје начине за решавање жалби гостију; описује обраћање специјалним гостима (титула); врши прослеђивање пошиљке за и у име госта; решава проблеме настале током боравка госта у хотелу; обавља послове по налогу госта; дефинише одговорност у хотелијерству; разликује врсте одговорности у хотелијерству; препозна одговорност за штету која се начини госту; примењује пословне обичаје; дефинише осигурање; познаје уговор о осигурању; описује врсте осигурања; идентификује ВИП госте; припреми статистичке извештаје. 	<ul style="list-style-type: none"> Хотелске услуге; Економски чиниоци пословања хотела; Техника хотелијерског пословања; Организација и техника пословања хотелских служби <ul style="list-style-type: none"> – Рецепцијска служба; – Служба на спратовима; – Комерцијална служба; – Финансијско- рачуноводствена служба; – Служба исхране; – Техничка служба; – Маркетинг служба у пословању хотела; Хотелска легитимација гостију; Room-status (преглед слободних и заузетих соба); Састављање уговора о затраженој и потврђеној резервацији, о фиксном закупу и о алотману; Појам, врсте и начини резервисања хотелских услуга у угоститељству; Опремљеност и врсте смештајних капацитета; Начини плаћања; Хотелски резервациони систем; Пословне књиге и обрасци у пословним јединицама за смештај; Послови по налогу госта; Рад хотелске мењачнице; Калкулације у хотелијерском пословању; Одговорност у хотелијерству; Пословни обичаји у туризму; Осигурање у хотелијерству; Хотелске услуге; ВИП гости Статистички извештаји. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе</p> <p>а) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 112 часова практична настава 140 часова настава у блоку 90 часова <p>¹ Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку</p> <p>б) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 80 часова учење кроз рад 172 часа настава у блоку 90 часова уколико се програм реализује по дуалном моделу <p>Подела одељења на групе:</p> <p>а) Одељење се дели на 2 групе приликом реализације ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежби практичне наставе наставе у блоку <p>б) Један инструктор ради са највише 15 ученика приликом реализације ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учења кроз рад <p>Методе рада:</p> <p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>а) Место реализације наставе¹</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе се реализују у учионици, кабинету практична настава реализује се у школском кабинету или делом у угоститељском објекту/туристичкој агенцији настава у блоку се реализује у школском кабинету или делом у угоститељском објекту/туристичкој агенцији/у реалним радним условима <p>б) Место реализације наставе²:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • учење кроз рад обавити у угоститељском објекту/туристичкој агенцији или делом у школском кабинету/ у реалним радним условима <p>а) Препоруке за реализацију наставе ¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученик је обавезан да води дневник практичног рада практичне наставе / наставе у блоку • обавезна је контрола вођења дневника праксе ученика; • настава у блоку се реализује са 90 часова три пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) • време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у туристичким објектима у којима се реализује настава у блоку, као и организацији школе • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>б) Препоруке за реализацију наставе ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учење кроз рад се одвија у угоститељским објектима/туристичким агенцијама, у реалним радним условима или делом у школском кабинету. У случају да школа поседује одређене објекте, потребно је одредити колико времена ће ученици провести у компанијама на практичној/блок настави. • Сваку активност на часовим контролише наставник практичне наставе, а у току учења кроз рад инструктор учења кроз рад • ученик је обавезан да води дневник учења кроз рад. <p><u>Оцењивање</u></p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>- Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета. За формативно оцењивање добро је користити: посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници рада ученика, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно)</p>
--	--	--	--

			<p>-Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика извештаја, есеја.</p> <p>Уколико се настава реализује по дуалном моделу, наставник-координатор учења кроз рад и инструктор, заједно заједно утврђују критеријуме за формативно праћење постигнућа, врше операционализацију исхода и планирају сумативно оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода, • извештаје наставника практичне наставе/инструктора • тестове знања, • тестове практичних вештина • појединачни или групни практични рад. • дневник праксе
--	--	--	---

Назив модула: **Организовање скупова и пратећих услуга ТРЕЋИ РАЗРЕД**
Трајање модула: **196 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са појмом, врстом и начином организовања скупова; Оспособљавање ученика да учествују у организовању скупа. 	<ul style="list-style-type: none"> идентификује повезаност туризма и догађаја; објасни МИЦЕ индустрију; дефинише скуп; опише врсте скупова; наброји поводе за организовање скупова; наведе услове неопходне за организацију скупа; познаје начине организовања скупова; врши хотелске послове везане за организовање скупа; израђује позивнице за скуп; опише поступак регистрације учесника скупа; познаје елементе организационог плана (сценарија); објасни значај сарадње са свим хотелским службама поводом организације скупа; опише организацију превоза до хотела и назад за учеснике скупа и предаваче; смести учеснике и предаваче скупа; познаје елементе протокол скупа; учествује у припреми скупа; врши промоцију скупа; организује слободно време за учеснике скупа, предаваче и пратиоце; учествује у креирању пратећих приредби скупа. 	<p>Туризам и догађаји; МИЦЕ индустрија</p> <ul style="list-style-type: none"> – мице индустрија у Србији; <p>Појам и врсте скупа</p> <ul style="list-style-type: none"> – корпоративни и асоцијације; – међународни и домаћи скупови; <p>Поводи за организовање скупова; Организовање скупова (начини, услови према врсти скупа); Појам и садржај организационог плана (сценарија) скупа; Позивнице; Трансфер и смештај учесника семинара; Регистрације учесника; Протокол и елементи протокола; Правила организовања скупа; Припрема скупа; Промоција скупа; Организовање слободних активности и пратећих приредби за учеснике скупа.</p>	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе</p> <p>а) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 51 час практична настава 85 часова настава у блоку 60 часова <p>¹ Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку</p> <p>б) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 33 часа учење кроз рад 103 часа настава у блоку 60 часова <p>уколико се програм реализује по дуалном моделу</p> <p>Подела одељења на групе:</p> <p>а) Одељење се дели на 2 групе приликом реализације¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежби практичне наставе наставе у блоку <p>б) Један инструктор ради са највише 15 ученика приликом реализације²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учења кроз рад <p>Методе рада:</p> <p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>а) Место реализације наставе¹</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе се реализују у учионици, кабинету практична настава реализује се у школском кабинету или делом у туристичкој агенцији/објектима где се организују скупови/ у реалним радним условима настава у блоку се реализује у школском кабинету или делом у туристичкој агенцији/ објектима где се организују скупови/ у реалним радним условима <p>б) Место реализације наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учење кроз рад туристичкој агенцији/објектима где се организују скупови или делом у школском кабинету/у реалним радним условима <p>а) Препоруке за реализацију наставе¹:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • ученик је обавезан да води дневник практичног рада практичне наставе / наставе у блоку • обавезна је контрола вођења дневника праксе ученика; • настава у блоку се реализује са 60 часова (10 дана по 6 часова), у 2 дела (2 недеље по 6 часова) • време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у туристичким објектима у којима се реализује настава у блоку, као и организацији школе • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>б) Препоруке за реализацију наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учење кроз рад се одвија у туристичким агенцијама, објектима где се организују скупови, у реалним радним условима или делом у школском кабинету. У случају да школа поседује одређене објекте, потребно је одредити колико времена ће ученици провести у компанијама на практичној/блок настави. • Сваку активност на часовим контролише наставник практичне наставе, а у току учења кроз рад инструктор учења кроз рад • ученик је обавезан да води дневник учења кроз рад. <p>Оцењивање</p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.</p> <p>Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>- Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета. За формативно оцењивање добро је користити: посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници рада ученика, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно)</p> <p>-Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика извештаја, есеја.</p> <p>Уколико се настава реализује по дуалном моделу, наставник-координатор учења кроз рад и инструктор, заједно заједно утврђују критеријуме за формативно</p>
--	--	--	--

			<p>праћење постигнућа, врше операционализацију исхода и планирају сумативно оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода, • извештаје наставника практичне наставе/инструктора • тестове знања, • тестове практичних вештина • појединачни или групни практични рад. • дневник праксе
--	--	--	--

Назив модула: **Пласирање локалне туристичке понуде ТРЕЋИ РАЗРЕД**

Трајање модула: **172 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са специфичностима туристичког тржишта; Упознавање ученика са појмовним одређењима туристичке дестинације; Оспособљавање ученика за самосталан рад на пласирању локалних туристичких понуда. 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише и објасни специфичности туристичког тржишта наведе елементе туристичког тржишта и њихове факторе дефинише појмове туристичко место, туристичка дестинација и туристичка регија; познаје елементе промоције туристичке дестинације; учествује у промоцији туристичке дестинације познаје друштвену и државну организацију туризма; познаје перспективе развоја туризма у Србији објасни појам сеоског туризма у ужем и ширем смислу наведе типове домаћинства у градовима и селима описује куће за смештај по стандардима наведе прописе из области туризма разликује елементе категоризације домаћинства препознаје дорпинос туризма развоју руралних подручја дефинише појам карактеристике и функције агротуризма објасни појам агротуристичких услуга и производа и њихова класификација идентификује појам агротуристичког тржишта наведе примере добре праксе (Аустрија и Италија) наведе примере добре праксе (Хрватска и Мађарска) 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и карактеристике туристичког тржишта; Карактеристике туристичке тражње и туристичке понуде њени фактори; Туристичко место; туристичка регија; туристичка дестинација; Промоциони микс у туризму; Друштвене туристичке организације; На нивоу државе, регије и локалном нивоу Улога државе и њених органа у туризму; Међународне туристичке организације; Стратегија развоја туризма у Србији; Појам руралног и урбаног туризма – ужи и шири смисао; факторе развоја и облици руралног и урбаног туризма Типови домаћинстава у градовима и селима – смештајни објекти по стандардима; сигурносни и хигијенски стандарди Прописи дефинисани у Закону о туризму и Закону у угоститељству Категоризација објеката у Р.Србији Пласман услуга домаћинства на агротуристичком тржишту Организација пружања услуга смештаја и задовољавање различитих потреба агротуриста у нашој земљи и другим земљама 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе</p> <p>а) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 42 часа практична настава 70 часова настава у блоку 60 часова <p>¹ Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку</p> <p>б) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 29 часова учење кроз рад 83 часа настава у блоку 60 часова <p>уколико се програм реализује по дуалном моделу</p> <p>Подела одељења на групе:</p> <p>а) Одељење се дели на 2 групе приликом реализације¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежби практичне наставе наставе у блоку <p>б) Један инструктор ради са највише 15 ученика приликом реализације²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учења кроз рад <p>Методе рада:</p> <p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>а) Место реализације наставе¹</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе се реализују у учионици, кабинету практична настава реализује се у школском кабинету или делом у туристичкој агенцији/ у реалним радним условима настава у блоку се реализује у школском кабинету или делом у туристичкој агенцији/ у реалним радним условима <p>б) Место реализације наставе²:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • учење кроз рад обавити у туристичкој агенцији или делом у школском кабинету/ у реалним радним условима <p>а) Препоруке за реализацију наставе¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученик је обавезан да води дневник практичног рада практичне наставе/наставе у блоку • обавезна је контрола вођења дневника праксе ученика; • настава у блоку се реализује са 60 часова (10 дана по 6 часова), у 2 дела (2 недеље по 6 часова) • време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у туристичким објектима у којима се реализује настава у блоку, као и организацији школе • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>б) Препоруке за реализацију наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учење кроз рад се одвија у туристичким агенцијама, у реалним радним условима или делом у школском кабинету. У случају да школа поседује одређене објекте, потребно је одредити колико времена ће ученици провести у компанијама на практичној/блок настави. • Сваку активност на часовим контролише наставник практичне наставе, а у току учења кроз рад инструктор учења кроз рад • ученик је обавезан да води дневник учења кроз рад. <p>Оцењивање</p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>- Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета. За формативно оцењивање добро је користити: посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници рада ученика, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно)</p>
--	--	--

			<p>-Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика извештаја, есеја.</p> <p>Уколико се настава реализује по дуалном моделу, наставник-координатор учења кроз рад и инструктор, заједно заједно утврђују критеријуме за формативно праћење постигнућа, врше операционализацију исхода и планирају сумативно оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода, • извештаје наставника практичне наставе/инструктора • тестове знања, • тестове практичних вештина • појединачни или групни практични рад и • дневник праксе
--	--	--	--

Назив модула: **Формирање и пласман туристичког путовања ЧЕТВРТИ РАЗРЕД**
 Трајање модула: **204 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са појмом и врстама туристичког путовања; Оспособљавање ученика за самосталан рад на формирању и пласману туристичког путовања. 	<ul style="list-style-type: none"> Објасни међусобн утицај и повезаност окружења и туристичких агенција; Објасни однос туристичке агенције са пословним партнерима у ужем окружењу; Објасни однос туристичке агенције са најважнијим учесницима у ширем окружењу; Објасни међусобне односе туристичких агенција; Познаје уговорне односе између туристичких агенција; Познаје организацију пословања туристичких агенција; Дефинише туристичко путовање; Објасни врсте туристичких путовања; Познаје однос особља туристичке агенције према потрошачима; Склопи уговор о организовању путовања; Склопи посреднички уговор о путовању; Постави туристичко путовање; Израђује калкулацију туристичког путовања; Упознаје туристе са утврђеним условима туристичког путовања; Састави програм као облик понуде туристичког путовања; Познаје облике комуницирања са потенцијалним потрошачима; Објасни начине продаје туристичких путовања; Региструје пријаве за учествовање у туристичком путовању (букинг); Познаје садржај рада пословнице туристичке агенције. 	<ul style="list-style-type: none"> Међусоби утицаји и повезаност окружења и туристичких агенција; Пословни партнери у ужем окружењу; Најважнији учесници у ширем окружењу; Међусобни односи туристичких агенција; Уговорни односи између туристичких агенција; Организација пословања туристичких агенција <ul style="list-style-type: none"> – основни принципи организације; туристичких агенција; – организација радног процеса у агенцијској делатности; – маркетинг као основа савременог организовања туристичких агенција; Појам и врсте туристичких путовања; Облици односа између туристичке агенције и потрошача; <ul style="list-style-type: none"> – однос особља туристичке агенције према потрошачима; – уговори између туристичке агенције и туриста; Формирање туристичког путовања <ul style="list-style-type: none"> – постављање туристичког путовања; – калкулација туристичког путовања; – утврђивање услова туристичког путовања; Пласман туристичког путовања <ul style="list-style-type: none"> – програм као облик понуде туристичког путовања; – комуницирање са потенцијалним потрошачима; – начин продаје туристичког путовања; – регистровање пријава за учешће у туристичком путовању (букинг); Садржај рада пословнице туристичке агенције. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе</p> <p>а) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 54 часа практична настава 90 часова настава у блоку 60 часова <p>¹ Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку</p> <p>б) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 34 часа учење кроз рад 110 часова настава у блоку 60 часова <p>уколико се програм реализује по дуалном моделу</p> <p>Подела одељења на групе:</p> <p>а) Одељење се дели на 2 групе приликом реализације¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежби практичне наставе наставе у блоку <p>б) Један инструктор ради са највише 15 ученика приликом реализације²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учења кроз рад <p>Методе рада:</p> <p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>а) Место реализације наставе¹</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе се реализују у учионици, кабинету практична настава реализује се у школском кабинету или делом у туристичкој агенцији настава у блоку се реализује у школском кабинету или делом у туристичкој агенцији/ у реалним радним условима

			<p>б) Место реализације наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> • учење кроз рад обавити у туристичкој агенцији или делом у школском кабинету/у реалним радним условима <p>а) Препоруке за реализацију наставе¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученик је обавезан да води дневник практичног рада практичне наставе / наставе у блоку • обавезна је контрола вођења дневника праксе ученика; • настава у блоку се реализује са 60 часова (10 дана по 6 часова), у 2 дела (2 недеље по 6 часова) • време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у туристичким објектима у којима се рализује настава у блоку, као и организацији школе • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>б) Препоруке за реализацију наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учење кроз рад се одвија у туристичким агенцијама, у реалним радним условима или делом у школском кабинету. У случају да школа поседује одређене објекте, потребно је одредити колико времена ће ученици провести у компанијама на практичној/блок настави. • Сваку активност на часовим контролише наставник практичне наставе, а у току учења кроз рад инструктор учења кроз рад • ученик је обавезан да води дневник практичног рада / учења кроз рад. <p>Оцењивање</p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>- Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета. За формативно оцењивање добро је користити: посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници</p>
--	--	--	---

			<p>рада ученика, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно)</p> <p>-Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика извештаја, есеја.</p> <p>Уколико се настава реализује по дуалном моделу, наставник-координатор учења кроз рад и инструктор, заједно заједно утврђују критеријуме за формативно праћење постигнућа, врше операционализацију исхода и планирају сумативно оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода, • извештаје наставника практичне наставе/инструктора • тестове знања, • тестове практичних вештина • појединачни или групни практични рад • дневник праксе
--	--	--	--

Назив модула: **Реализација и обрачун туристичког путовања ЧЕТВРТИ РАЗРЕД**
 Трајање модула: **156 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за самосталан рад на реализацији и обрачуна туристичких путовања; Упознавање ученика са финансијско-рачуноводственим пословањем туристичке агенције; Упознавање ученика са пословима планирања и развоја у туристичкој агенцији. 	<ul style="list-style-type: none"> објасни фазу припреме извођења туристичког путовања; објасни фазу реализације туристичког путовања; наведе облике плаћања у пословању туристичке агенције; дефинише ваучер и врсте ваучера, дефинише путнички или туристички чек; објасни употребу кредитне карте; обрачуна туристичко путовање; познаје финансијско - рачуноводствено пословање туристичке агенције; познаје послове планирања и развоја у туристичкој агенцији. 	<ul style="list-style-type: none"> Извођење туристичког аранжмана; Облици плаћања у пословању туристичке агенције; Ваучер или туристичка упутница; Путнички или туристички чек; Кредитна карта; Обрачун туристичког путовања; Финансијско-рачуноводствено пословање туристичке агенције <ul style="list-style-type: none"> финансирање пословања туристичке агенције; наплата потраживања, плаћање обавеза и одржавање солвентности; благајничко пословање; поступак у случају пословања са губитком; праћење и евидентирање кретања укупних средстава и контрола рада радних јединица туристичке агенције у целини; Послови планирања и развоја у туристичкој агенцији <ul style="list-style-type: none"> интегрални приступ процесу планирања у туристичкој агенцији; раст и развој туристичке агенције; избор стратегије раста. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе</p> <p>а) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 36 часова практична настава 60 часова настава у блоку 60 часова <p>¹ Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку</p> <p>б) Тема/модул се реализује кроз следеће облике наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом 26 часова учење кроз рад 70 часова настава у блоку 60 часова <p>уколико се програм реализује по дуалном моделу</p> <p>Подела одељења на групе:</p> <p>а) Одељење се дели на 2 групе приликом реализације¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежби практичне наставе <p>б) Један инструктор ради са највише 15 ученика приликом реализације²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учења кроз рад <p>Методе рада:</p> <p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>а) Место реализације наставе¹</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе се реализују у учионици, кабинету практична настава реализује се у школском кабинету или делом у туристичкој агенцији настава у блоку се реализује у школском кабинету или делом у туристичкој агенцији/ у реалним радним условима <p>б) Место реализације наставе²:</p> <ul style="list-style-type: none"> учење кроз рад обавити у туристичкој агенцији или делом у школском кабинету/ у реалним радним условима <p>Препоруке за реализацију наставе¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> ученик је обавезан да води дневник практичног рада практичне наставе / наставе у блоку обавезна је контрола вођења дневника праксе ученика; настава у блоку се реализује са 60 часова (10 дана по 6 часова), у 2 дела (2 недеље по 6 часова)

			<ul style="list-style-type: none"> • време реализације nastave у блоку ускладити са активностима у туристичким објектима у којима се реализује настава у блоку, као и организацији школе • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>б) Препоруке за реализацију nastave ²:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учење кроз рад се одвија у туристичким агенцијама, у реалним радним условима или делом у школском кабинету. У случају да школа поседује одређене објекте, потребно је одредити колико времена ће ученици провести у компанијама на практичној/блок настави. • Сваку активност на часовим контролише наставник практичне nastave, а у току учења кроз рад инструктор учења кроз рад • ученик је обавезан да води дневник учења кроз рад. <p>Оцењивање</p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес nastave и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.</p> <p>Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>- Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета. За формативно оцењивање добро је користити: посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници рада ученика, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно)</p> <p>-Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика извештаја, есеја.</p> <p>Уколико се настава реализује по дуалном моделу, наставник-координатор учења кроз рад и инструктор, заједно заједно утврђују критеријуме за формативно праћење постигнућа, врше операционализацију исхода и планирају сумативно оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода, • извештаје наставника практичне nastave/инструктора • тестове знања, • тестове практичних вештина • појединачни или групни практични рад • дневник праксе
--	--	--	---

Међупредметно повезивање

Основи туризма и угоститељства, економика и организација туристичких предузећа, пословна кореспонденција, туристичка географија, психологија у туризму; маркетинг у туризму и угоститељству, историја уметности, предузетништво

Назив предмета: **ЕКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЈА ТУРИСТИЧКИХ ПРЕДУЗЕЋА**

Годишњи фонд часова: **64**

Разред: **други**

Циљеви предмета

- Стицање основних знања о значају, циљевима и врстама предузећа у тржишној привреди;
- Стицање основних знања о пословању предузећа;
- Стицање знања о трошковима предузећа;
- Оспособљавање ученика за праћење пословања предузећа;
- Стицање знања о функционисању тржишта;
- Стицање знања о важности проучавања економских активности на нивоу привреде као целине;
- Оспособљавање ученика за успешно и рационално решавање основних економских и организационих питања предузећа;
- Стицање знања о организационој култури.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Појмовно одређење економике и организације предузећа	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са економиком и организацијом предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише економику као науку; дефинише организацију предузећа познаје циљеве изучавања економике и организације предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам економике и организације предузећа; Значај економике и организације у данашњим условима пословања. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе теоријска настава 64 часа Подела одељења на групе</p>
Појам угоститељско-туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са угоститељско-туристичким предузећима 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише појам и услове за настанак угоститељског и туристичког предузећа; наведе карактеристике угоститељског предузећа; опише процес стварања вредности; наведе разлоге постојања предузећа; дефинише поделу рада и специјализацију; класификује предузећа на основу различитих критеријума; наведе привредна друштва према важећем Закону о привредним друштвима; дефинише и наведе врсте јавних предузећа; идентификује значај циљева предузећа за ефикасност и ефективност предузећа; дефинише окружење предузећа; наведе врсте окружења предузећа; дефинише функције туристичког и угоститељског предузећа; разликује функције предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> Предузеће – појам, настанак и карактеристике; Предузеће – самосталан економски субјекат; Предузеће – организована целина; Трансформација улагања у резултате – процес стварања вредности; Разлози постојања предузећа; Подела рада и специјализација; Подела предузећа према делатностима – производна и услужна предузећа; Подела предузећа према величини – мала, средња и велика; Привредна друштва – подела према Закону о привредним друштвима; Јавно предузеће – појам и врсте; Значај циљева предузећа за ефикасност и ефективност предузећа; Окружење предузећа – појам и врсте; Функције предузећа. 	<p>Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици или школском кабинету <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Ако има могућности препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>Оцењивање -У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења,</p>

Средства туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о средствима и изворима средстава предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише средства предузећа; • препозна критеријуме за поделу средстава предузећа; • наведе врсте средстава предузећа; • дефинише основна средства; • наведе врсте основних средстава; • дефинише обртна средства; • наведе врсте обртних средстава; • разликује изворе средстава предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам средстава предузећа; • Критеријуми за поделу средстава предузећа; • Врсте средстава предузећа; • Основна средства-појам и врсте; • Обртна средства-појам и врсте. 	<p>потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>-У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из: контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова (видео записи);</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тест практичних вештина • усмено испитивање • домаће задатке <p>Међупредметно повезивање</p> <p>-Агенцијско и хотелијерско пословање;</p> <p>— Основе туризма и угоститељства;</p> <p>— Предузетништво.</p>
Извори средстава	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са изворима средстава угоститељског и туристичког предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује изворе средстава; • разликује изворе средстава предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извори средстава предузећа – појам и врсте; • Сопствени и туђи извори средстава предузећа. 	
Расходи туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са расходима предузећа и калкулацијом цене производа и услуга у туризму и угоститељству 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише утрошке, трошкове и расходе предузећа; • разликује појмове: утрошак, трошкови и расходи предузећа; • познаје врсте трошкова; • познаје карактеристике трошкова; • израђује калкулацију; • разликује врсте калкулација; • познаје специфичности обрачуна трошкова и утврђивање цена у туризму и угоститељству. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам расхода предузећа; • Појам утрошака; • Појам, подела и распоред трошкова; • Појам калкулације; • Врсте калкулације; • Специфичности обрачуна трошкова. 	
Резултати рада и расподела	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са резултатима рада и расподелом 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише укупан приход; • разликује приходе предузећа; • утврђује резултате предузећа; • познаје начин распоређивања резултата предузећа (добитак, губитак). 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам укупног прихода; • Утврђивање резултата предузећа; • Распоређивање резултата предузећа. 	
Мерила успешности пословања туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са мерилима успешности угоститељског и туристичког предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинишење мерила успешности; • познаје продуктивност рада; • познаје економичност рада; • познаје рентабилност рада. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам мерила пословног успеха; • Продуктивност; • Људски капитал; • Економичност рада; • Рентабилност. 	

Организација пословања предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са организационом структуром предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинишење предузеће као организациони систем; • познаје организациону структуру предузећа; • познаје специфичности организационе структуре предузећа у угоститељству и туризму; • познаје специфичности организације функција у угоститељству и туризму. 	<ul style="list-style-type: none"> • Предузеће као оргнизициони систем; • Организациона структура предузећа: <ul style="list-style-type: none"> – организација радног колектива; – организација средстава; – организација функција у предузећу. 	
---	---	--	---	--

Назив предмета: **ПОСЛОВНА КОРЕСПОНДЕНЦИЈА**

Годишњи фонд часова: **64**

Разред: **други**

– Оспособљавање ученика за пословну кореспонденцију у туризму;

Циљеви предмета – Оспособљавање ученика за самостално обликовање и писање текстова, пословних писама и табела и образаца за рецепцијско и агенцијско пословање.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Правила и техника слепог куцања	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са правилима слепог куцања; Оспособљавање ученика за десетопрстно слепо куцање. 	<ul style="list-style-type: none"> објасни правила слепог куцања; заузме правилан положај тела приликом куцања; наведе делове рачунара; познаје командне и функционалне тастере; користи десетопрстно куцање без гледања у тастатуру; примени правила слепог куцања испуни стандард брзине и тачности у куцању задатог текста. 	<ul style="list-style-type: none"> Правила слепог куцања; Делови рачунара (кућиште монитор, миш...); Тастатура – командни и функционални тастери; Обрада бројева и слова кроз задате текстове. 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом (64часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе</p> <p>Метод наставе:</p>
Обрада текста	<ul style="list-style-type: none"> Унапређење знања и вештина ученика у раду са програмом за обраду текста; Примена програма за обраду текста у струци ученика; 	<ul style="list-style-type: none"> управља текстуалним документима и чува их у различитим верзијама; креира и уређује текстуалне документе; креира и уређује табеле; уметне објекте у текст и модификује их; направи циркуларна писма; подешава параметре изгледа странице текстуалног документа; проналази и исправља правописне и словне грешке помоћу алата уграђених у програм за обраду текста. 	<ul style="list-style-type: none"> Рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма); Уношење текста (унос текста, симбола и специјалних карактера); Форматирање текста (слова, обликовање, индексирање, експонирање, боја, промена величине слова); Форматирање пасуса; Стилови; Креирање и форматирање табеле; Уношење података и модификовање табеле; Рад са објектима (уметање, копирање, премештање, промена величине); Израда циркуларног писма, избор листе прималаца, уметање података, снимање и штампање; Подешавање параметара изгледа странице документа (оријентација папира, величина, маргине, прелом, уређивање заглавља и подножја, аутоматско нумерисање страна); Исправљање правописних грешака, контролор правописа. 	<p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> настава се реализује у учионици/кабинету са рачунарима <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>-У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да</p>

Форме обликовања текста	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са различитим формама обликовања текста 	<ul style="list-style-type: none"> откуца текст за ограничено или најкраће време; обликује текст у америчкој – блок форми; обликује текст у француској – зупчастој форми; обликује текст у комбинованој форми; обликује текст у слободној форми. 	<ul style="list-style-type: none"> Обрада текста у одабраној форми: <ul style="list-style-type: none"> – америчка – блок форма; – француска – зупчаста форма; – комбинована форма; – слободна форма. 	<p>користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода тестове знања тестове практичних вештина домаћи задаци презентације ученика, радови ученика <p><u>Међупредметно повезивање</u></p> <ul style="list-style-type: none"> — Математика; — Рачунарство и информатика; — Маркетинг у туризму и угоститељству; — Предузетништво
Пословна писма (форма и врсте)	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за самостално писање пословних писама 	<ul style="list-style-type: none"> Познаје форму и врсту пословних писама; Састави пословна писма на основу (за)датих елемената; Познаје форме и елементе ино – кореспонденције. 	<ul style="list-style-type: none"> Елементи и форме пословних писама; Обликовање пословних писама. 	
Пословна кореспонденција	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за пословну кореспонденцију 	<ul style="list-style-type: none"> састави кратко пословно писмо; састави захтев за понуду; напише програм туристичког аранжмана; напише потврду резервације; испостави госту рачун; креира разне форме табела и образаца потребних на рецепцији; креира разне форме табела и образаца потребних у пословању туристичких агенција; напише извештај о раду. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и елементи пословне кореспонденције; Кратка пословна писма; Елементи и форме табела и образаца на рецепцији и туристичким агенцијама. 	

Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА У ТУРИЗМУ

Годишњи фонд часова: 62

Разред: трећи

Циљеви предмета

- Стицање основних знања о природи психолошких процеса и особина и њиховом манифестовању у понашању;
- Разумевање основних карактеристика понашања особе у социјалној интеракцији;
- Оспособљавање ученика да разуме психологију госта/клијента;
- Унапређивање вештине опхођења са гостом/клијентом;
- Разумевање значаја примене психолошких сазнања у пропаганди;
- Оспособљавање ученика за тимски рад.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Психологија као наука	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са предметом психологије и њеном применом у туризму.	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише психологију као науку и наведе предмет изучавања, разликује основне теоријске и практичне дисциплине психологије, на примеру објасни примену психолошких сазнања у пружању услуга у туризму.	<ul style="list-style-type: none"> Психологија (дефиниција, предмет изучавања, дисциплине). Примена психолошких сазнања у туризму.	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (62 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: - Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. - Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе. - На примерима (текст, видео снимак, одломак филма) приказати типове гостију, најчешће конфликте са гостима- кроз дискусију вежбати начине разрешења. - Користити искуства ученика из праксе Игра улога, по задатом сценарију Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.</p> <p>Место реализације наставе</p>
Психички процеси и особине	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање особе као јединствене, неповољиве и сложене организације психичких процеса и особина карактеристичног начина понашања.	<ul style="list-style-type: none"> Разликује психичке процесе, особине и стања, наведе примере који показују везу између психичког и органског, разликује осет, опажај и осећај, на примеру објасни утицај искуства, мотивације и личности на настанак опажаја, дефинише појам пажње и наведе чиниоце који је изазивају, објасни зашто је опажање особа у већој мери закључивање и оцењивање, објасни улогу израза лица у процесу оцењивања црта личности, наведе примере различитих грешака у опажању особа, на примеру објасни разлику између оцене туђег и сопственог понашања, наведе три врсте појава које прате емоције, разликује афекте, расположења и сентименте, наведе најважније органске промене при емоцијама, објасни суштину различитих схватања о природи емоција, демонстрира изражавање емоција на социјално прихватљив начин, објасни појам емоционална интелигенција, на примерима правилно препозна туђе емоције, покаже увид у сопствена осећања, објасни појам емпатије,	<ul style="list-style-type: none"> Психички живот човека (особине, процеси и стања). Однос телесног и психичког. Осећај и опажај (дражи, утицај различитих фактора на настанак опажаја, пажња, опажање особа, теорија атрибуције). Емоције (појам и врсте, органске промене при емоцијама, схватања о природи емоција, препознавање сопствених и туђих емоција, социјално прихватљив начин изражавања емоција, емоционална интелигенција). Мотиви (појам и врсте, хијерархија мотива, функционална аутономија мотива, фрустрације и конфликти, реалистички и нереалистички начини реаговања). Ставови, интересовања и вредности (појам, врсте, значај, стереотипи, предрасуде, конформизам). Личност (дефиниција, црте личности, Јунгова типологија, динамика личности, воља, зрела личност).	

		<ul style="list-style-type: none"> • разликује основне мотивационе појмове, • објасни како функционише мотивациони циклус код хомеостазних мотива, • наведе пример за функционалну аутономију мотива, • објасни основну идеју Маслоуљевог учења о хијерархији мотива, • дефинише појмове фрустрације и конфликта, • наведе примере за реалистичко реаговање на фрустрације и конфликте, • на примерима разликује основне одбрамбене механизме, • разликује појмове става, интересовања и вредности, • на примерима препознаје предрасуде, стереотипије и конформизам, • дефинише личност, • наведе разлике између четири врсте темперамента, • објасни суштину карактера и начин његовог формирања, • дефинише интелигенцију као црту личности, • дискутује о проблему одређивања телесних особина као фактора личности, • наведе карактеристике интровертног и екстравертног типа личности по Јунгу, • аргументовано дискутује о узроцима и изворима људског понашања, • образложи значај воље за остварење циљева у животу, • прави разлику између карактеристика зреле и незреле личности. 		<ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <p>. При обради ових садржаја указивати на међусобну повезаност психичких процеса и особина чиме се избегава фрагментарност знања код ученика</p> <p>На примеру симулације ученици треба да вежбају технике успешне комуникације, правилну употребу вербалне, и посебно невербалне комуникације и конструктивно решавање конфликта.</p> <p>Подстицати рад у малој групи и креативност ученика.</p> <p>При реализацији вежби подстицати ученике да исказују асертивност, емоционалну и социјалну интелигенцију и да међусобно сарађују.</p> <p><u>Оцењивање</u></p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>-У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из јачких идеја, али и да помогне развој јачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p>
Особа у социјалној интеракцији	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са карактеристикама понашања појединца у групи. • Стицање знања о комуникацијском процесу и унапређење вештине комуникације. 	<ul style="list-style-type: none"> • Разликује основне врсте група и њихову структуру, • објасни разлику између групе и тима, • препозна различите улоге које имају чланови тима, • разликује вођство од руковођења, • разликује различите врсте руковођења, • наведе карактеристике сарадње и такмичења, • опише различите типове конфликта у групи и могуће начине њиховог решавања, • објасни на примеру важност позитивне психолошке климе у групи/организацији, 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, врсте и структура групе (формалне, неформалне, кохезивне, референтне). • Одређивање улога појединаца у тиму (према Р. Белбину, Ле Бон-у). • Типови вођења и руковођења. • Сарадња и такмичење. • Конфликти у групи (појам, врсте и начин решавања). • Међуљудски односи као фактор успеха у раду (организациона култура) и социјална интелигенција. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • направи бољи увид у сопствено понашање у групи, • објасни појам социјалне интелигенције, • наведе основне елементе комуникационог процеса, • разликује вербалну од невербалне комуникације и наведе њихове карактеристике, • наведе факторе који доводе до неспоразума и уме да објасни начине њиховог негативног деловања по наставак комуникације, • наведе принципе успешне комуникације, • демонстрира технике успешне комуникације. 	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникација као социјална интеракција. • Садржај и циљеви комуникације • Врсте комуникације (вербална/невербална; писмена/усмена; формална/неформална интраперсонална/интерперсонална; комуникација у групи; јавна комуникација; масовна комуникација; комуникација у организацији) • Елементи комуникацијског процеса (пошиљалац/прималац, језик, кодови, значења; обликовање порука; пренос и тумачење порука; конотативно и денотативно значење; канали комуникације, шум у комуникацији) • Извори неспоразума у комуникацији (значења, нејасне и дупле поруке, разлике између учесника у комуникацији и друго). • Принципи успешне комуникације (узајамно поштовање, децентрација, јасноћа, активно слушање, уважавање различитости у интеркултуралној комуникацији, свест о правима и слободама људи, прихватање личне одговорности за ток комуникације). 	<p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • домаћи задаци • презентације ученика, радови ученика <p>тестове практичних вештина</p> <p>Међупредметно повезивање</p> <ul style="list-style-type: none"> • Агенцијско и хотелијерско пословање • Предузетништво • Маркетинг у туризму и угоститељству • Професионална пракса • Социологија са правима грађана • Грађанско васпитање
Психологија туристе и опхођење са гостом /клијентом	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање вештина значајних за опхођење са гостом/клијентом на основу разумевања психологије туристе и туристичког понашања. 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинише туристичко понашање, • објасни на примеру значај истраживања туристичког понашања и разумевање психологије туристе, • наведе теорије туристичке мотивације, • разликује мотиве туристичког понашања, • објасни основне принципе доношења одлуке о коришћењу туристичких услуга; • повеже различите типове личности и врсту туристичких услуга, • разликује врсте гостију/ клијента с обзиром на својства и особености њиховог понашања, • опише у чему се огледа специфичност комуникације са гостом/клијентом, • објасни и демонстрира особине туристичког радника потребне за успешно обављање посла, 	<ul style="list-style-type: none"> • Туристичко понашање (дефиниција, циљеви истраживања туристичког понашања) • Теорије туристичке мотивације (три приступа). • Потребе и други унутрашњи подстицаји туристичког понашања. • Стварање одлуке о коришћењу туристичких услуга. • Психологија туристе (типичност и избор туристичке услуге) • Врсте гостију/ клијената: (одлучан/ неодлучан, стрпљив/ нестрпљив, осећајан/ разуман, скроман/ разметљив, угодан/ неугодан итд.). • Специфичности комуникације са гостом/клијентом 	

		<ul style="list-style-type: none"> • објасни и демонстрира последице добре и лоше прве импресије коју туристички радник оставља на госта/клијента, • објасни и демонстрира општа и специфична правила опхођења са гостом/клијентом, • наведе пример асертивног понашања, • објасни и демонстрира основне принципе продаје туристичких услуга на примеру, • опише и демонстрира на примеру како се ствара поверење код госта/клијента, • препозна специфичности комуникације са гостом/клијентом и примени технике успешне комуникације у решавању најчешћих комуникацијских конфликта са њима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Најчешћи комуникацијски конфликти са гостом/клијентом и њихово превазилажење. • Особине туристичког радника (способности, особине личности, знања, вештине, мотивација, интересовања, ставови). • Правила опхођења са гостима (комуникативност, одмереност, асертивност, срдачност, тактичност, љубазност, полетност, стрпљивост. • Недискриминативност у раду са гостом/клијентом. • Основни принципи продаје туристичких услуга (остваривање повољне атмосфере продаје, уважавање личности госта/клијента). • Стварање поверења код госта/клијента. 	
Психологија пропаганде у туризму	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са применом психолошких сазнања у пропаганди туристичких услуга. 	<ul style="list-style-type: none"> • Разликује врсте пропагандних средстава и препозна њихове предности и недостатке, • зна основне психолошке принципе које треба да задовољи пропагандна порука, • познаје основне принципе деловања пропаганде на циљну групу, • осмисли пропагандну поруку за задату циљну групу користећи сазнања стечена о опажању, емоцијама, мотивацији, ставовима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Предмет, циљеви и улога пропаганде. • Врсте пропагандних средстава, њихове предности и недостатци. • Деловање пропаганде. • Психолошки услови пропаганде. 	

Назив предмета: **ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА**
 Годишњи фонд часова: **62**
 Разред: **Трећи**

Циљеви предмета:

- Уочавање и схватање корелативних односа између туристичке географије и других природних и друштвених наука;
- Стицање знања о туристичко - географском простору и кретању у њему;
- Стицање знања о одликама туристичких кретања у свету и њиховим утицајем на преображај географске средине;
- Упознавање елемената, фактора, облика и праваца туристичких кретања;
- Стицање знања о методама, потребама и могућностима туристичке валоризације природних и антропогених вредности;
- Упознавање основних одлика матичних и туристичких места и значаја туризма као фактора просторне и функционалне интеграције;
- Упознавање најпознатијих туристичких регија у свету;
- Упознавање битних својстава туризма као савременог феномена, који има значајну улогу у савременој светској привреди;
- Развијања способности учења истраживања и критичког мишљења;
- Оспособљавање ученика да примењују географско знање и вештине у даљем образовном и професионалном развоју;
- Оспособљавање ученика да користе писане, графичке и ликовне изворе информација, да их анализирају и примењују за континуирано образовање.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Простор и туризам	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о предмету проучавања, задатку и циљевима туристичке географије и о елементима туристичких кретања 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише предмет изучавања, значај, развој и место туристичке географије у систему наука; • дефинише туристичко географске појмове; • наведе елементе и значај туристичких кретања у савременом свету; • разликује међусобну повезаност и условљеност туристичких кретања. 	<ul style="list-style-type: none"> • Предмет проучавања и задатак туристичке географије; • Повезаност туристичке географије са другим наукама; • Рекреативни, културни, просторни и функционални елементи туристичких кретања. 	<p>На почетку теме ученике треба упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (62 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p>
Туристичке вредности	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о појму, врстама и атрактивностима туристичких вредности 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише туристичке вредности и њихова својства; • наведе врсте туристичких вредности; • наведе карактеристике природних и антропогених туристичких вредности; • укаже на валоризацију туристичких вредности. 	<ul style="list-style-type: none"> • Класификација туристичких вредности; • Природне туристичке вредности (геоморфолошке, хидрографске, климатске, биогеографске); • Антропогене туристичке вредности (пејзажне, манифестационе, амбијенталне, уметничке, етносоцијалне). 	<p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p>
Саобраћај и туризам	<ul style="list-style-type: none"> • Усвајање знања о улози саобраћаја у туризму и њиховој узајамној повезаности 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе врсте саобраћаја; • познаје предности и недостатке појединих врста саобраћаја; • објасни улогу саобраћаја у повезивању матичних и туристичких места; • дефинише међусобну повезаност и зависност туризма и саобраћаја, • изабере адекватну врсту превоза на датом примеру. 	<ul style="list-style-type: none"> • Врсте саобраћаја (друмски, железнички, ваздушни, водени); • Предности и недостаци појединих врста саобраћаја. 	<p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p>
Фактори туристичких кретања	<ul style="list-style-type: none"> • Анализа утицаја фактора туристичких 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе поделу фактора туристичких кретања; 	<ul style="list-style-type: none"> • Подела фактора (економски, политички, културни, организациони) 	

	кретања на развој туризма	<ul style="list-style-type: none"> • препозна утицај фактора на матична и туристичка места; • примени знање о факторима на туристичке дестинације. 		<p>-У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • домаћи задаци • презентације ученика, радови ученика
Туристичка кретања и туристички правци	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о облицима, врстама и правцима туристичких кретања 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише туристичко кретање • разликује туристичка кретања која су иницирана слободном вољом учесника тих кретања, од других врста кретања људи у савременом свету • разликује врсте туристичких кретања • опише поједине облике туристичких кретања • опише правце туристичких кретања • познаје најважније правце 	<ul style="list-style-type: none"> • Подела туристичких кретања према: <ul style="list-style-type: none"> • – врстама саобраћаја; • врстама туристичких вредности; • основним потребама; • остали облици туристичких кретања; • Подела праваца туристичких кретања (интерконтинентални, континентални, регионални и локални) 	<p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • домаћи задаци • презентације ученика, радови ученика <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Коришћење основне литературе уз употребу савремених технологија за презентовање
Туристички локалитети, места, центри и регије	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са појмовима туристички локалитет, центар, место и регија 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе особености и структурна својства туристичких локалитета, места, центара, регија и разликује ове појмове. 	<ul style="list-style-type: none"> • Туристички локалитети, места, центри и регије 	<ul style="list-style-type: none"> • Коришћење основне литературе уз употребу савремених технологија за презентовање • Користити географске и историјске карте опште и тематске • Коришћење писаних извора информација (књиге, статистички подаци, часописи...) • Коришће графичких и ликовних извора информација (графички прикази, табеле, слике) • Коришћење фонда школске библиотеке • Коришћење знања стечених похађањем акредитованих семинара
Туристичко-географске регије света	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о природним туристичким регијама 	<ul style="list-style-type: none"> • именује природне туристичке регије света и укаже на њихов положај; • издвоји најатрактивније туристичке регије у различитим деловима света; • опише утицај природних и антропогених фактора на положај и атрактивност туристичких регија; • издвоји специфичности и разлоге атрактивности туристичких регија; • анализира узроке и последице атрактивности и развијености појединих туристичких регија, • користи географску карту као извор сазнања и информација. 	<ul style="list-style-type: none"> • Приморске туристичко-географске регије: <ul style="list-style-type: none"> • Средоземно приморје Шпаније; • Средоземно приморје Француске; • Приморје Италије; • Јадранско приморје Словеније, Хрватске, БИХ и Црне Горе; • Приморје Грчке; • Црноморско приморје, • Медитеранско приморје Азије и Африке; • Атлантско приморје Европе; • Приморске регије САД; • Острва Средње Америке и Океаније; • Планинске туристичко-географске регије: <ul style="list-style-type: none"> • Туристичке регије Алпа; • Остале планине и њихова туристичка привлачност; • Језерске туристичко-географске регије: <ul style="list-style-type: none"> • Велика америчка језера; • Остала важнија језера у свету, • Бање и њихов туристички значај <ul style="list-style-type: none"> • Најважнији центри бањског туризма у свету. 	<ul style="list-style-type: none"> • Коришћење основне литературе уз употребу савремених технологија за презентовање • Користити географске и историјске карте опште и тематске • Коришћење писаних извора информација (књиге, статистички подаци, часописи...) • Коришће графичких и ликовних извора информација (графички прикази, табеле, слике) • Коришћење фонда школске библиотеке • Коришћење знања стечених похађањем акредитованих семинара

Велики градови света	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о великим градовима света, центрима највеће • 	<ul style="list-style-type: none"> • именује градове света као центре туризма • опише туристичко-географски положај градова • издвоји специфичности и атрактивности градова као комплексних туристичких мотива • наведе факторе динамичног развоја градског туризма у савременом свету • користи географску карту као извор сазнања и информација 	<ul style="list-style-type: none"> • Градови западне, северне и средње Европе; • Градови Медитерана и Руске Федерације; • Велике метрополе Америке; • Градови Азије, Африке и Аустралије. 	
-----------------------------	---	--	---	--

Назив предмета: **ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА**

Годишњи фонд часова: **60**

Разред: **четврти**

Циљеви предмета:

- Разумевање значаја географског и туристичког положаја Републике Србије на Балканском полуострву и у свету;
- Развијање осећања социјалне припадности и привржености сопственој нацији и култури;
- Стицање знања о туристичким регијама у Србији, њиховој атрактивности и простирању;
- Упознавање са карактеристикама најпознатијих туристичких вредности појединих туристичких региона;
- Разумевање међузависности туризма и географске средине;
- Развијање способности учења, истраживања и критичког мишљења.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Географски и туристички положај Србије	<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања о географском и туристичком положају Србије 	<ul style="list-style-type: none"> опише и покажу на карти положај Србије у Европи објасни значај географског положаја за развој туризма на примеру Србије 	<ul style="list-style-type: none"> Географски положај Величина територије и границе Туристички и функционални положај 	<p>На почетку теме ученике треба упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе:</p> <p>Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (60 часова) <p>Подела одељења на групе</p> <p>Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе:</p> <p>Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p>
Природне туристичке вредности Србије	<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања о природним туристичким вредностима Србије 	<ul style="list-style-type: none"> класификује природне туристичке вредности Србије према генези и функцији наведе и лоцира на карти природне туристичке вредности Србије објасни вредности атрактивних атрибута природних туристичких мотива Србије 	<ul style="list-style-type: none"> Планине као туристичке вредности Термоминерални извори Језера Реке Остале природне вредности 	<p>Место реализације наставе</p> <p>Теоријска настава се реализује у учионици</p>
Антропогене туристичке вредности Србије	<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања о антропогеним туристичким вредностима Србије 	<ul style="list-style-type: none"> подели антропогене туристичке вредности Србије по врстама издвоји специфичности најатрактивнијих антропогених туристичких вредности Србије разуме значај антропогених туристичких мотива у креирању туристичке понуде Србије 	<ul style="list-style-type: none"> Археолошке туристичке вредности Споменичке вредности Уметничке вредности Етносоцијалне вредности Амбијенталне целине и туристичке манифестације 	<p>Оцењивање</p> <p>У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања. У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика</p>
Материјална основа туризма	<ul style="list-style-type: none"> Анализа утицаја материјалне основе на развој туризма у Србији 	<ul style="list-style-type: none"> разликује факторе туристичког промета наведе врсте саобраћаја који се користи у туризму одреди предности и недостатке сваке врсте саобраћаја који се користи у туризму познаје обим и структуру смештајних и угоститељских капацитета Србије објасни значај туристичке агенције у материјалној бази упозна значај трговине, занатства и других комплементарних делатности за развој туризма у Србији 	<ul style="list-style-type: none"> Фактори туристичког промета Саобраћајнице и саобраћајна средства Смештајни и угоститељски капацитети Туристичка агенција 	
Облици туристичког	<ul style="list-style-type: none"> Стицање и продубљивање знања о основним 	<ul style="list-style-type: none"> разликује облике туристичких кретања објасни облике туристичких кретања 	<ul style="list-style-type: none"> Облици туристичких кретања према: — потребама 	

кретања у Србији	<ul style="list-style-type: none"> • облицима туристичког кретања у Србији 	<ul style="list-style-type: none"> • планира облике туристичких кретања на основу садржаја туристичке регије • познаје најважније облике туристичких кретања који имају кључну улогу у развоју туризма у Србији • наведе и покаже на карти најважније правце кретања туриста у Србији 	<ul style="list-style-type: none"> — саобраћају — туристичким вредностима 	<p>користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • домаћи задаци • презентације ученика, радови ученика <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • садржаје повезати са садржајима из опште туристичке географије • употреба визуализације (пројектор), географских карата, итд. <p><u>Међупредметно повезивање</u></p> <ul style="list-style-type: none"> — Агенцијско и хотелијерскопословање — Пословна кореспонденција — Основи економије — Географија — Историја — Историја уметности — Маркетинг у туризму и угоститељству
Правци туристичког кретања у Србији	<ul style="list-style-type: none"> • Конкретизација знања о правцима туристичких кретања у Србији 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе и покаже на карти најважније правце кретања туриста у Србији 	<ul style="list-style-type: none"> • Најважнији правци туристичких кретања иностраних и домаћих туриста 	
Туристички промет у Србији	<ul style="list-style-type: none"> • Анализа промета домаћих и иностраних туриста 	<ul style="list-style-type: none"> • анализира промет домаћих и страних туриста према датим подацима • разликује значај и ефекте иностраних и домаћих туристичких кретања у нашој земљи • наведе туристичке регије и покаже их на карти • утврди узроке туристичке атрактивности туристичких регија Србије • упореди степен развијености туристичких регија Србије на основу промета туриста • предвиди развој неке туристичке регије (нпр локалне средине) на основу атрактивности садржаја те регије 	<ul style="list-style-type: none"> • Домаћи туристички промет • Промет иностраних туриста 	
Туристичке регије Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Анализа размештаја туристичких вредности у туристичким регијама Србије 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе туристичке регије и покаже их на карти • утврди узроке туристичке атрактивности туристичких регија Србије • упореди степен развијености туристичких регија Србије на основу промета туриста • предвиди развој неке туристичке регије (нпр локалне средине) на основу атрактивности садржаја те регије 	<ul style="list-style-type: none"> • Планинске туристичке регије и центри • Бањски туризам • Језера и реке • Панонске туристичке регије • Градови као центри туризма 	
Место Србије у туризму Балканског полуострва	<ul style="list-style-type: none"> • Туристичко-географске одлике Балканског полуострва • Најважнији облици туристичких кретања на Балканском полуострву 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе најзначајније погодности за развој туризма на Балканском полуострву • упореди туристичке потенцијале Србије са туристичким потенцијалима осталих земаља Балканског полуострва • стекне знање о могућностима повезивања туристичке понуде Србије са туристичком понудом осталих земаља Балканског полуострва 	<ul style="list-style-type: none"> • Место Србије у туризму Балканског полуострва 	
Перспективе развоја туризма Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Примена стечених знања на прогнозирање перспектива развоја туризма Србије 	<ul style="list-style-type: none"> • састави карту природних и антропогених вредности завичаја • наброји локалне ресурсе у средини у којој живи који (јесу или) би могли представљати туристичку атракцију • наброји могуће правце развоја туризма Србије • припреми промоцију туристичког садржаја изабраног по сопственом избору 	<ul style="list-style-type: none"> • Стратегија развоја туризма у Србији • Савремени трендови у туризму 	

Назив предмета: **СПОЉНОТРГОВИНСКО И ДЕВИЗНО ПОСЛОВАЊЕ**
Годишњи фонд часова: **62 часа**
Разред: **трећи**
Циљеви предмета: Оспособљавање ученика на утицај спољнотрговинског пословања у привредним делатностима, као и значај девизног пословања у привреди Републике Србије

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Спољнотрговински и систем	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са основним појмовима у спољној трговини. 	<ul style="list-style-type: none"> Објасни појам спољна трговина Наведе основне карактеристике спољне трговине, Анализира настанак и развој спољне трговине, Објасни улогу спољне трговине у националној привреди, Објасни принципе пословања у спољној трговини. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и основне специфичности спољне трговине, Развој и карактеристике спољнотрговинског система, Непосредни и посредни учесници у спољнотрговинском послу. 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (62 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p>
Техника пословања у спољној трговини	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са начином пословања у спољној трговини. 	<ul style="list-style-type: none"> Опише настанак спољнотрговинске мреже, Наведе карактеристике спољнотрговинске мреже, Објасни успостављање везе између домаћег и страног тржишта преко субјеката спољне трговине, Разликује припремне радње код спољнотрговинских послова, Разликује основе спољнотрговинске калкулације. 	<ul style="list-style-type: none"> Развој и карактеристике спољнотрговинске мреже, Специфична међународна мрежа – међународни: сајмови, изложбе, аукције и робне берзе, Успостављање веза између домаћег и страног тржишта, Припремне радње у уопштајном послу, Цене у спољнотрговинском послу, Спољнотрговинска калкулација. 	<p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p>
Спољнотрговински и послови	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са врстама послова у спољној трговини 	<ul style="list-style-type: none"> Објасни основе преговарања, финансирања и ризике у спољнотрговинском послу, разликује увозне, извозне и специфичне врсте спољнотрговинских послова, анализира спољнотрговинску политику. Наведе туристичке послове са иностранством Кроз примере објасни туристичке послове са иностранством 	<ul style="list-style-type: none"> Преговарање у спољнотрговинском послу, Ризици у спољнотрговинском послу, Финансирање спољнотрговинског посла, Извозни, увозни и специфични спољнотрговински послови, Туристички послови са иностранством, Спољнотрговинска политика. 	<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици / кабинету / институцијама <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p>
Девизни систем и девизно тржиште Републике Србије	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са са основним појмовима девизног система и девизног тржишта 	<ul style="list-style-type: none"> Наведе карактеристичне периоде у развоју девизног система, Разликује карактеристике садашњег девизног система и тржишта, Познаје институције девизног пословања и њихову улогу, 	<ul style="list-style-type: none"> Карактеристични периоди у развоју девизног система, Карактеристике садашњег девизног система, Јединствено девизно тржиште и курс динара, 	<p>Оцењивање наученог (сумативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> усмене провере постигнућа, писмене провере

		<ul style="list-style-type: none"> Објасни и анализира суштину девизне контроле. 	<ul style="list-style-type: none"> Основне институције девизног пословања – WTO, WTC, ITC, Девизна контрола. 	<ul style="list-style-type: none"> практичног рада, извештаји, презентације, реферата, есеја <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, самоевалуација, вршњачко оцењивања, практичне вежбе <p>Препорука за реализацију:</p> <ul style="list-style-type: none"> Посета стручним сајмовима и изложбама, банкама, институцијама, привредним друштвима. <p>Међупредметно повезивање</p> <ul style="list-style-type: none"> Основе туризма и угоститељства Агенцијско и хотелијерско пословање Економика туристичких и угоститељских предузећа Финансијско пословање Предузетништво
Основни појмови и карактеристике девизног пословања	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са основним појмовима девизног пословања 	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише појам валуте, девизе, валутног паритета и конвертибилности валута, анализира појам девизног курса и разликује врсте девизних курсева, Објасни функционисање девизног тржишта објасни појам и значај девизних резерви. 	<ul style="list-style-type: none"> Валуте и валутни систем, Конвертибилност валуте, Девизе и девизни курс, Девизно тржиште, Девизне резерве. 	
Платни биланс и његова равнотежа	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са појмом платног биланса 	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише платни биланс Објасни структуру платног биланса, Дефинише и објасни девизни и обрачунски биланс, Анализира билансе са иностранством, Наведе врсте неравнотеже платног биланса Објасни основе корекције дефицита платног биланса. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и структура платног биланса, Девизни и обрачунски биланс, Биланси са иностранством, Врсте неравнотеже и методи корекције дефицита платног биланса. 	

Назив предмета: **МАРКЕТИНГ У ТУРИЗМУ И УГОСТИТЕЉСТВУ**

Годишњи фонд часова: **62**

Разред: **трећи**

Циљеви предмета: — Оспособљавање ученика за успешне маркетиншке и продајне технике у области пружања услуга у туризму и угоститељству

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Увод у маркетинг у туризму	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са појмом и етапама развоја маркетинга у туризму 	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише појам маркетинга; разликује етапе развоја маркетинга; Објасни маркетинг оријентацију у туризму и угоститељству 	<ul style="list-style-type: none"> Појам маркетинга; Развој маркетинга; Маркетиншка оријентација у сфери услуга. 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (62 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици / кабинету / институцијама
Туристичко тржиште и примена маркетинга	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са туристичким тржиштем (понуда и тражња) 	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише туристичко тржиште; Наведе и објасни специфичности туристичког тржишта; Дефинише туристичку понуду и тражњу; Наведе и објасни карактеристике туристичке понуде и тражње; На задатом примеру истражује тржиште; Објасни појам „здрава конкуренција“ користећи конкретан пример из привреде На задатом примеру изврши сегментацију тржишта 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и особине туристичког тржишта; Појам и специфичности туристичке понуде; Појам и специфичности туристичке тражње; Стратегија маркетинга у туризму; Маркетинг методе истраживања тржишта; Избор тржишта; Сегментација тржишта 	<p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> усмене провере постигнућа, писмене провере практичног рада, извештаји, презентације, реферата, есеја <p>Оцењивање за учење (формативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> посматрање,
Инструменти маркетинг микса	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за примену инструмената маркетинг микса 	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише туристички производ; Наведе факторе креирања туристичког производа; Разликује фазе животног циклуса производа; Опише квалитетан туристички производ; Опише начин иновирања туристичког производа; Дефинише цену туристичког производа; Наведе факторе креирања цене; Наведе елементе промотивне политике; Разликује канале продаје; Познаје особине и значај добре локације; Употребити инструменте на примеру путем презентације. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам туристичког производа; Фактори креирања туристичког производа; Животни циклус производа; Квалитет и иновирање туристичког производа; Микс цене у туризму; Микс презентације у туризму; Директни и индиректни начини пласирања туристичког производа; Инструменти маркетинг микса у сфери услуга - људи, процес и физички доказ; Појам и значај локације 	<p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> усмене провере постигнућа, писмене провере практичног рада, извештаји, презентације, реферата, есеја <p>Оцењивање за учење (формативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> посматрање,

Понашање потрошача у процесу куповине у туризму	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са понашањем потрошача у куповини 	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише факторе који утичу на понашање људи као потрошача; Објасни основне фазе процеса одлучивања; Анализира основне ризике при куповини услуге. 	<ul style="list-style-type: none"> Основни фактори друштвеног окружења; Понашање потрошача. 	<ul style="list-style-type: none"> контролне вежбе, дијагностички тестови, самоевалуација, вршњачко оцењивања, практичне вежбе <p><u>Препорука за реализацију:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Посета стручним сајмовима и изложбама, банкама, институцијама, привредним друштвима. <p><u>Међупредметно повезивање</u></p> <ul style="list-style-type: none"> — Основи туризма и угоститељства; — Агенцијско и хотелијерско пословање; — Економика и организација туристичких предузећа; — Предузетништво
Истраживање туристичког тржишта и формирање маркетиншке базе података	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са основним техникама истраживања тржишта и базом података 	<ul style="list-style-type: none"> Објасни поступак истраживања тржишта у реалном окружењу; Објасни начине формирања маркетиншке базе података; Наведе могуће проблеме у формирању базе података. 	<ul style="list-style-type: none"> Маркетинг - информациони системи и његови елементи; Маркетинг истраживања. 	

Назив предмета:
Годишњи фонд часова:
Разред:
Циљеви предмета:

ИСТОРИЈА УМЕТНОСТИ

31 час

Трећи

- Упознавање ученика са најзначајнијим остварењима европског и домаћег ликовног уметничког наслеђа
- Разумевање развоја и континуитета уметности, универзалности језика ликовне уметности и сопствених вредносних ставова
- Развијање критичког мишљења, визуелног опажања и доживљавања, естетских критеријума, позитивног става према неговању традиције и културе свог и других народа, очувању националне и светске културне баштине и навика посећивања и коришћења услуга музеја, галерија, легата и других институција културе
- Схватање важности културно-уметничког наслеђа и његове употребе у туристичким пословима

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Праисторијска уметност	<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања о праисторијској уметности у Европи и Србији 	<ul style="list-style-type: none"> одреди просторне и временске оквире настанка и развоја праисторијских култура описе карактеристике уметности, палеолита, неолита и металног доба наведе значење и разлоге настанка уметничких дела у праисторији наведе најзначајније археолошке локалитете и налазе праисторијске уметности у свету, нашој земљи и у средини у којој живи наведе примере праисторијске уметности у свету, на територији Србије и у средини у којој живи упореди одлике палеолитске и неолитске пластике 	<ul style="list-style-type: none"> Уметност у Палеолиту, Неолиту и Металном добу Уметност праисторије у Србији 	<p>- На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (31 час) <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p>
Стари век	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са уметничким стваралаштвом првих цивилизација 	<ul style="list-style-type: none"> одреди просторне и временске оквире настанка и развоја појединих цивилизација/култура у оквиру старог века наведе основне разлоге настанка уметничких дела у старом веку разликује примере уметничких дела појединих епоха старог века кроз архитектуру, скулптуру и сликарство објасни појам класичног у уметности наведе специфичности римске скулптуре и сликарства наведе примере уметности Античке Грчке и Рима на тлу Србије 	<ul style="list-style-type: none"> Уметност у: Источним цивилизацијама (Месопотамија, Египат) Егејским цивилизацијама Античкој Грчкој Хеленизму Етрурска уметност Античка и Римска уметност Античка Грчка и Римска уметност на тлу Србије 	<p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Место реализације наставе - Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Препоруке за реализацију наставе Уколико је могуће, организовати посете музејима, галеријама или локалитетима како би се део програма реализовао пред оригиналним делима</p>
Средњи век	<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања о сличностима и разликама средњовековне уметности Источне и Западне Европе 	<ul style="list-style-type: none"> одреди просторне и временске оквире настанка и развоја средњовековне уметности објасни везу између хришћанског тумачења света и оквира уметничког изражавања наведе примере византијске архитектуре, скулптуре и сликарства разликује стилске одлике романичке и готичке уметности у архитектури, скулптури и сликарству наведе примере романичке и готичке уметности у 	<ul style="list-style-type: none"> Ранохришћанска уметност Византијска уметност Српска средњовековна уметност Средњовековни градови и утврђења у Србији Средњовековна уметност Западне Европе (уметност у 	<p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно)</p>

		<p>архитектури, скулптури и сликарству</p> <ul style="list-style-type: none"> - да објасни значење инверзне перспективе у сликарству - разликује стилске групе српске средњовековне уметности - позитивно вреднује српско културно наслеђе - наброји примере српског уметничког наслеђа који су уврштени у УНЕСКО-ву листу заштићених културних добара 	<p>доба сеобе народа, романике и готике)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Исламска уметност 	<p>Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмене провере постигнућа, • писмене провере • практичног рада, • извештаја, • есеја <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • посматрања, • контролне вежбе, • дијагностичких тестова, • самоевалуација, • вршњачког оцењивања, • практичне вежбе <p><u>Међупредметно повезивање</u></p> <p>Историја, туристичка географија, музичка култура, српски језик и књижевност</p>
--	--	--	--	--

Назив предмета: **ИСТОРИЈА УМЕТНОСТИ**

Годишњи фонд часова: **60**

Разред: **четврти**

Циљеви предмета:

- Упознавање ученика са најзначајнијим остварењима европског и домаћег ликовног уметничког наслеђа
- Разумевање развоја и континуитета уметности, универзалности језика ликовне уметности и сопствених вредносних ставова
- Развијање критичког мишљења, визуелног опажања и доживљавања, естетских критеријума, позитивног става према неговању традиције и културе свог и других народа, очувању националне и светске културне баштине и навика посећивања и коришћења услуга музеја, галерија, легата и других институција културе
- Схватање важности културно-уметничког наслеђа и његове употребе у туристичким пословима

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Нови век	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са достигнућима ренесансне и барокне уметности	<ul style="list-style-type: none"> одреди просторне и временске оквире настанка и развоја уметности новог века објасни значење хуманизма и ренесансе у контексту европске културе објасни последице хуманизма и ренесансе на ликовну уметност наведе центре ренесансне уметности у Европи и њихове карактеристике наведе примере ренесансне уметности из архитектуре, скулптуре и сликарства наведе примере барокне и рококо уметности кроз примере из архитектуре, скулптуре и сликарства	<ul style="list-style-type: none"> Ренесанса и маниризам Барок и рококо	<p>- На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз: теоријску наставу 60 часова</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Место реализације наставе - Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Препоруке за реализацију наставе Уколико је могуће, организовати посете музејима, галеријама или локалитетима како би се део програма реализовао пред оригиналним делима.</p> <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би</p>
Уметност код Срба у 18-ом веку	<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања о уметности код Срба у 18-ом веку	<ul style="list-style-type: none"> препозна дела барокне уметности из архитектуре, скулптуре и сликарства код Срба објасни карактер уметности 18. века код Срба	<ul style="list-style-type: none"> Поствизантијска уметност у Србији Уметност 18-ог века код Срба	
Модерно доба	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање друштвених и културних односа који су условили појаву уметничких праваца модерног доба	<ul style="list-style-type: none"> објасни друштвено-економске основе које су довеле до премена у уметности 19-ог века наведе опште одлике уметничких праваца 19-ог века, значајне уметнике и њихова дела у оквиру тих праваца објасни значај и последице појаве импресионизма у уметности објасни значај и последице реакције постимпресиониста на уметност 20-ог века наведе дела и ауторе уметничких праваца из архитектуре, скулптуре и сликарства 19-ог века у Србији	<ul style="list-style-type: none"> Уметност деветнаестог века (Неокласицизам, Романтизам, Реализам, Импресионизам, Постимпресионизам) Уметнички правци 19-ог века у Србији Стара балканска архитектура	
Уметност двадесетог века	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са правцима и поетикама двадесетог века	<ul style="list-style-type: none"> објасни исходишта модерне уметности 20. века објасни настанак и значење модерних праваца у уметности 20-ог века објасни настанак и значење уметничких праваца после другог светског рата	<ul style="list-style-type: none"> Исходишта модерне уметности Сецесија Фовизам Експресионизам Кубизам Футуризам	

		<ul style="list-style-type: none"> • наведе најистакнутија дела и ауторе уметничких праваца из архитектуре, скулптуре и сликарства 20-ог века у Србији • процени утицај европске уметности у Србији 	<ul style="list-style-type: none"> • Беспредметна уметност • Дадаизам • Надреализам • Уметност после Другог светског рата • Архитектура, скулптура и сликарство 20-ог века у Србији 	<p>вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно)</p> <p>Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмене провере постигнућа, • писмене провере • практичног рада, • извештаја, • есеја <p>Оцењивање за учење (формативно)</p> <p>Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • посматрања, • контролне вежбе, • дијагностичких тестова, • самоевалуација, • вршњачког оцењивања, • практичне вежбе <p>Међупредметно повезивање</p> <p>Историја, туристичка географија, музичка култура, српски језик и књижевност</p>
Амбијенталне целине	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање свести о сопственом културном наслеђу 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам и значај амбијенталне целине • наброји амбијенталне целине и најважнија уметничка дела тих целина • класификује амбијенталне целине у односу на историјско-уметничку вредност 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, историјат, карактеристике амбијенталних целина • Амбијенталне целине у Европи • Београд као престоница, Нови Сад (тврђаве), Фрушка гора, Овчар и Каблар-кисура, Карловци, Сирогојно, Шарган, Оплеац, Охрид, Котор, итд. • Историјско-уметнички значај амбијенталне целине 	
Народна уметност у Србији	<ul style="list-style-type: none"> • Увиђање значаја о етно ресурсима у туристичке сврхе 	<ul style="list-style-type: none"> • препознаје типове кућа као етногеографске целине • наведе најистакнутије примере цркава, брвнара и салаша у Србији • наведе примере културно-историјских добара у Србији и средини у којој живи • наброји врсте и типове народне примењене уметности 	<ul style="list-style-type: none"> • Народно градитељство • Народна примењена уметност (грнчарство, ћилимарство, намештај итд.) 	
Музеји	<ul style="list-style-type: none"> • Значај контакта са оригиналним делима и познавање локација најважнијих музеја 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе и објасни значај најважнијих музеја, галерија, спомен збирки и ризница у Европи • наведе и објасни значај најважнијих музеја, галерија, спомен збирки и ризница у Републици Србији и месту где живи 	<ul style="list-style-type: none"> • Светски познати музеји • Народни музеј, Музеј Војводине, Шид - галерија Саве Шумановића, Пожаревац - М. Павловић Барили, Јагодина - Музеј наивне уметности итд. 	
Наивна уметност у Србији	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са делима и најистакнутијим ауторима наивне уметности 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај наивне уметности и наведе најистакнутије ствараоце 	<ul style="list-style-type: none"> • Наивно сликарство Србије 	

Назив предмета: **ПРЕДУЗЕТНИШТВО**

Годишњи фонд часова: **60**

Разред: **четврти**

Циљеви предмета

- Развијање пословних и предузетничких знања, вештина и понашања;
- Развијање предузетничких вредности и способности да се препознају предузетничке могућности у локалној средини и делује у складу са тим;
- Развијање пословног и предузетничког начина мишљења;
- Развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији;
- Оспособљавање за активно тражење посла (запошљавање и samozapoшљавање);
- Оспособљавање за израду једноставног плана пословања мале фирме;
- Мултидисциплинарни приступ и оријентација на праксу;
- Развијање основе за континуирано учење;
- Развијање одговорног односа према очувању природних ресурса и еколошке равнотеже.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Предузетништво и предузетник	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање појма и значаја предузетништва; Препознавање особености предузетника. 	<ul style="list-style-type: none"> наведе одговарајуће примере предузетништва из локалног окружења; наведе карактеристике предузетника; објасни значај мотивационих фактора у предузетништву; доведе у однос појмове иновативност, предузимљивост и предузетништво; препозна различите начине отпочињања посла у локалној заједници. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, развој и значај предузетништва; Профил и карактеристике успешног предузетника; Мотиви предузетника; Технике и критеријуми за утврђивање предузетничких предиспозиција. 	<p>На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ обавезом ученика да у току наставе редовно формирају радну свеску</p> <p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вежбе са теоријом (60 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Вежбе се реализују у кабинету / учионици <p>Методе рада: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Предузетништво и предузетник: - Дати пример успешног предузетника и/или позвати на час госта – предузетника који би говорио ученицима о својим искуствима или посета успешном предузетнику;
Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план	<ul style="list-style-type: none"> Развијање способности за уочавање, формулисање и процену; пословних идеја Упознавање ученика са елементима маркетинг плана; Развијање смисла за тимски рад. 	<ul style="list-style-type: none"> примени креативне технике избора: селекције и вредновања пословних идеја; препозна садржај и значај бизнис плана; истражи међусобно деловање фактора који утичу на тржиште: цена, производ, место, промоција и личност; прикупи и анализира информације о тржишту и развија индивидуалну маркетинг стратегију; развије самопоуздање у спровођењу теренских испитивања; самостално изради маркетинг плана у припреми бизнис плана; презентује маркетинг план као део сопственог бизнис плана. 	<ul style="list-style-type: none"> Трагање за пословним идејама; Процена пословних могућности за нови пословни подухват; swot анализа; Структура бизнис плана и маркетинг плана као његовог дела; Елементи маркетинг микса (5П) – (производ/услуга, цена, канали дистрибуције, промоција, личност); Рад на терену-истраживање тржишта; Презентација маркетинг плана за одабрану бизнис идеју. 	
Управљање и организација, правни оквир за оснивање и	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са суштином основних менаџмент функција и вештина; 	<ul style="list-style-type: none"> наведе особине успешног менаџера; објасни основе менаџмента услуга/производње; 	<ul style="list-style-type: none"> Менаџмент функције (планирање, организовање, вођење и контрола); Појам и врсте трошкова, цена коштања; 	

функционисање делатности	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са специфичностима управљања производњом/услугама и људским ресурсима; Упознавање ученика са значајем коришћења информационих технологија за савремено пословање; Давање основних упутстава где доћи до неопходних информација. 	<ul style="list-style-type: none"> објасни на једноставном примеру појам и врсте трошкова, цену коштања и инвестиције; израчуна праг рентабилности на једноставном примеру; објасни значај производног плана и изради производни план за сопствену бизнис идеју у најједноставнијем облику (самостално или уз помоћ наставника); увиђа значај планирања и одабира људских ресурса за потребе организације; користи гантаграм; објасни значај информационих технологија за савремено пословање; схвати важност непрекидног иновирања производа или услуга; изабере најповољнију организациону и правну форму привредне активности; изради и презентује организациони план за сопствену бизнис идеју; самостално сачини или попуни основну пословну документацију. 	<ul style="list-style-type: none"> Инвестиције; Преломна тачка рентабилности; Менаџмент производње - управљање производним процесом/услугом; Управљање људским ресурсима; Управљање временом; Инжењеринг вредности; Информационе технологије у пословању; Правни аспект покретања бизниса. 	<ul style="list-style-type: none"> - Приликом навођења карактеристика предузетника осврнути се на предузетнике који се баве туризмом – туристичком супраструктуром; - Користити олују идеја и вођене дискусије да се ученицима помогне у креативном смишљању бизнис идеја и одабиру најповољније. - Пожељно је организовати посету малим предузећима где ће се ученици информисати о начину деловања и опстанка тог предузећа на тржишту. - Давати упутстава ученицима где и како да дођу до неопходних информација. Користити сајтове за прикупљање информација (www.apr.gov.rs, www.sme.gov.rs, и други). - Посета социјалним партнерима на локалном нивоу (општина, филијале Националне службе за запошљавање, Регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа и сл.)
Економија пословања, финансијски план	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање значаја биланса стања, биланса успеха и токова готовине као најважнијих финансијских извештаја у бизнис плану; Препознавање профита/добити као основног мотива пословања; Разумевање значаја ликвидности у пословању предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> састави биланс стања на најједноставнијем примеру; састави биланс успеха и утврди пословни резултат на најједноставнијем примеру; направи разлику између прихода и расхода с једне стране и прилива и одлива новца са друге стране на најједноставнијем примеру; наведе могуће начине финансирања сопствене делатности; се информира у одговарајућим институцијама о свим релевантним питањима од значаја за покретање бизниса; идентификује начине за одржавање ликвидности у пословању предузећа; састави финансијски план за сопствену бизнис идеју самостално или уз помоћ наставника; презентује финансијски план за своју бизнис идеју. 	<ul style="list-style-type: none"> Биланс стања; Биланс успеха; Биланс токова готовине (cash flow); Извори финансирања; Институције и инфраструктура за подршку предузетништву; Припрема и презентација финансијског плана. 	<ul style="list-style-type: none"> - Користити формулар за бизнис план Националне службе запошљавања. - Позвати на јавни час успешног предузетника, представнике школе, локалне самоуправе и банака за процену реалности и иновативности бизнис плана. <p>Оцењивање</p> <p>-У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.</p> <p>Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>-У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p>
Ученички пројект-презентација пословног плана	<ul style="list-style-type: none"> Оспособити ученика да разуме и доведе у везу све делове бизнис плана; 	<ul style="list-style-type: none"> самостално или уз помоћ наставника да повеже све урађене делове бизнис плана; изради коначан (једноставан) бизнис план за сопствену бизнис идеју; 	<ul style="list-style-type: none"> Израда целовитог бизнис плана за сопствену бизнис идеју; 	

	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика у вештинам презентације бизнис плана 	<ul style="list-style-type: none"> презентује бизнис план у оквиру јавног часа из предмета предузетништво 	<ul style="list-style-type: none"> Презентација појединачних/групних бизнис планова и дискусија 	<p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из: контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова (видео записи);</p> <p><u>Оцењивање</u></p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> активност ученика на часу; редовност и прегледност радне свеске; домаће задатке; тестове знања; израду практичних радова (маркетинг, организационо-производни и финансијски план); израду коначне верзије бизнис плана; презентацију. <p><u>Међупредмртно повезивање</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Основи економије; - Агенцијско и хотелијерско пословање; - Економика и организација туристичких предузећа
--	--	--	--	---

ПРОФЕСИОНАЛНА ПРАКСА

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I				30	30
II				30	30
III				60	60

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Оспособљавање ученика за пружње информација о саобраћајним пословима туристичке агенције
- Оспособљавање ученика за организовање сопствених превозних послове туристичке агенције (излет, трансфер и туре)
- Оспособљавање ученика за припремање различитих типова уговора са саобраћајним предузећима
- Оспособљавање ученика за продају различитих врста карата
- Оспособљавање ученика за уговарање изнајмљивања саобраћајних средстава или дела саобраћајних средстава
- Оспособљавање ученика за пружање информација о локалној туристичкој понуди
- Оспособљавање ученика за промовисање локалне туристичке понуде
- Оспособљавање ученика за продају туристичког производа дестинације
- Оспособљавање ученика за састављање уговора у хотелијерском пословању
- Оспособљавање ученика за самостално резервисање хотелских услуга
- Оспособљавање ученика за прихват и смештај хотелских гостију
- Оспособљавање ученика за рад на мењачким пословима рецепцијске службе
- Оспособљавање ученика да решава жалбе и притужбе гостију
- Оспособљавање ученика за састављање статистичких података рецепцијске службе
- Оспособљавање ученика да врши хотелске послове у оквирима организације скупа
- Оспособљавање ученика да изради позивнице за скуп
- Оспособљавање ученика да обезбеди превоз за учеснике скупа
- Оспособљавање ученика да припреми и промовише скуп
- Оспособљавање ученика да организује слободно време учесника скупа
- Оспособљавање ученика да организује пратеће приредбе скупа

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: **први**

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Основе агенцијског пословања	30

Разред: **други**

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Хотелијерско пословање	30

Разред: **трећи**

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Организовање скупова и пратећих услуга	60

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула: **Основе агенцијског пословања**

Трајање модула: **30 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за самосталан рад на организовању услуга превоза Оспособљавање ученика за самосталан рад на пласирању локалних туристичких понуда 	<ul style="list-style-type: none"> пружа информације о саобраћајним пословима туристичке агенције организује сопствене превозне послове туристичке агенције (излет, трансфер и туре) припрема различите типове уговора са саобраћајним предузећима продаје различите врста карата уговара изнајмљивање саобраћајних средстава или дела саобраћајних средстава пружа информације о локалној туристичкој понуди промовише локалну туристичку понуду продаје туристички производ дестинације 	<ul style="list-style-type: none"> Саобраћајни послови и њихова улога у пословању туристичке агенције Сопствени превозни послови туристичке агенције Уговори између туристичких агенција и саобраћајних предузећа <ul style="list-style-type: none"> уговор о продаји карата уговори о изнајмљивању (закупу превозних средстава) уговор о чартеру Врсте превозне документације Туристичко место Туристичка регија Туристичка дестинација Промоциони микс у туризму Друштвене туристичке организације Улога државе и њених органа у туризму Обим и структура капацитета за смештај и исхрану у локалној средини и у Србији 	<p>Ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима реализације и вредновања.</p> <p>Облици наставе настава у блоку</p> <p>Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова до 15. августа. Професионална пракса се може реализовати сезонски, и то по завршетку првог полугодишта или по завршетку наставе на крају школске године, а у зависности од потреба привредних друштава.</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели у групе при реализацији професионалне праксе</p> <p>Место реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> професионална пракса се реализује у туристичкој агенцији школској радионици/кабинету/у реалним радним условима <p>Оцењивање: -Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. -У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада. Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује. Када је у питању практичан рад може се применити чек листа у којој су приказани нивои постигнућа ученика са показатељима испуњености, а наставник треба да означи показатељ који одговара понашању ученика.</p> <p>Вредновање остварености исхода се врши кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода; дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе <p>Препоруке за реализацију наставе</p>

			<ul style="list-style-type: none"> оцењивање је описно (задовољио/није задовољио) и не утиче на успех ученика услов за упис у наредни разред је потврда о похађању и реализованој професионалној пракси У току професионалне праксе ученици су обавезни да воде дневник практичног рада
--	--	--	--

Назив модула:
Трајање модула:

Хотелијерско пословање
30 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за рад на рецепцији хотела 	<ul style="list-style-type: none"> саставља уговор о затраженој и потврђеној резервацији, о алотману и фиксном закупу; резервише хотелске услуге поздрави госта испрати госта до собе покаже госту начине употребе опреме у соби евидентира хотелске госте у пословне књиге и обрасце врши мењачке послове врши прослеђивање пошилке за и у име госта решава проблеме настале током боравка госта у хотелу врши послове по налогу госта изради статистичке извештаје 	<ul style="list-style-type: none"> Уговори у хотелијерском пословању Резервације хотелских капацитета Евиденција хотелских гостију у пословне књиге и обрасце Мењачки послови рецепцијске службе Рад са пошилкама Послови по налогу госта Статистички извештаји рецепцијске службе 	<p>Ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима реализације и вредновања.</p> <p>Облици наставе настава у блоку Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова до 15. августа. Професионална пракса се може реализовати сезонски, и то по завршетку првог полугодишта и по завршетку наставе на крају школске године, а у зависности од потреба привредних друштава.</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели у групе при реализацији професионалне праксе</p> <p>Место реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> професионална пракса се реализује у угоститељском објекту школској радионици/кабинету/у реалним радним условима <p>Оцењивање: -Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. -У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада. Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује. Када је у питању практичан рад може се применити чек листа у којој су приказани нивои постигнућа ученика са показатељима испуњености, а наставник треба да означи показатељ који одговара понашању ученика.</p> <p>Вредновање остварености исхода се врши кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода; дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> оцењивање је описно (задовољно/није задовољно) и не утиче на успех ученика услов за упис у наредни разред је потврда о похађању и релизованој професионалној пракси. <p>У току професионалне праксе ученици су обавезни да воде дневник практичног рада</p>

Назив модула: **Организовање скупова и пратећих услуга**
 Трајање модула: **60 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика да учествују у организовању скупа 	<ul style="list-style-type: none"> врши хотелске послове везане за организовање скупа; израђује позивнице за скуп; сарађује са свим хотелским службама поводом организације скупа; обезбеди превоз до хотела и назад за учеснике скупа и предаваче; смести учеснике и предаваче скупа; учествује у припреми скупа; врши промоцију скупа; организује слободно време за учеснике скупа, предаваче и пратиоце; учествује у креирању пратећих приредби скупа. 	<ul style="list-style-type: none"> Хотелски послови везани за организовање скупова; Позивнице за скуп; Превоз учесника скупа; Припремање скупа; Промоција скупа; Слободно време скупа; Пратеће приредбе скупа. 	<p>Ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима реализације и вредновања.</p> <p>Облици наставе настава у блоку Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 60 часова, и то: 10 дана по 6 часова до 15. августа. Професионална пракса се може реализовати у 2 дела, сезонски, и то по завршетку првог полугодишта и по завршетку наставе на крају школске године, а у зависности од потреба привредних друштава.</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели у групе при реализацији професионалне праксе</p> <p>Место реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> професионална пракса се реализује у туристичкој агенцији, организацији која се бави организовањем скупова/ школској радионици/кабинету/у реалним радним условима <p>Оцењивање: -Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. -У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада. Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује. Када је у питању практичан рад може се применити чек листа у којој су приказани нивои постигнућа ученика са показатељима испуњености, а наставник треба да означи показатељ који одговара понашању ученика.</p> <p>Вредновање остварености исхода се врши кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода; дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> оцењивање је описно (задовољно/није задовољно) и не утиче на успех ученика

			<ul style="list-style-type: none"> • услов за упис у наредни разред је потврда о похађању и реализованој професионалној пракси <p>У току професионалне праксе ученици су обавезни да воде дневник практичног рада</p> <p>Предметне садржаје повезивати са садржајима из предмета агенцијско и хотелијерско пословање</p>
--	--	--	---

Б2: ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ**ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА****1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ**

РАЗРЕД	НАСТАВА				УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	64				64

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Стицање знања о основним принципима савремене заштите здравља, превентивним активностима које су најефикасније у заштити здравља становништва;
- Стицање знања о хигијенским принципима на основу којих ученици формирају позитиван став са циљем да се усвоји и увек примењује здраво понашање - здрав стил живљења, као основа за очување здравља;
- Стицање знања и усвајање вештина о указивању неодложне помоћи животно угроженим лицима у непредвиђеним задесним ситуацијама.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ ТЕМЕ/МОДУЛА

Разред: први

Ред.бр.	НАЗИВ ТЕМЕ/МОДУЛА	Трајање теме/модула (часови)
1.	Лична хигијена и хигијена физичке културе	18
2.	Ментална хигијена	8
3.	Хигијена исхране	9
4.	Комунална хигијена	7
5.	Хигијена рада	7
6.	Основе прве помоћи	15

1. **ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ТЕМЕ/МОДУЛА**

Назив теме/модула: **Лична хигијена и хигијена физичке културе**
Трајање теме/модула: **18 часова**

ЦИЉЕВИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ИСХОДИ ТЕМЕ/МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ТЕМЕ/МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Усвајање одговорности и доследности према личном здрављу и здрављу других; Стицање знања о значају који лична хигијена има за очување и унапређење здравља; Стицање знања о болестима које се преносе полним контактом; Стицање знања о примени контрацептивних средстава; Стицање знања о утицају атмосферских фактора, воде и физичке активности на очување и унапређење здравља. 	<ul style="list-style-type: none"> наведе дефиницију здравља СЗО; објасни појам душевног и телесног здравља; наведе факторе који утичу на здравље; објасни значај редовног лекарског прегледа; одржава личну хигијену; одабере здравствено исправна средства за одржавање личне хигијене; наведе болести до којих доводи неправилно одржавање хигијене наведе полно преносиве болести одабере и употреби одговарајућу заштиту од болести које се преносе полним контактом; одабере и употреби одговарајуће контрацептивно средство; одабере адекватну одећу и обућу; користи благодети воде, ваздуха и сунчевог зрачења у циљу унапређења здравља; примени мере којима се штити од неповољног дејства сунчевог зрачења; усвоји и планира дневне физичке активности као део здравог стила живота. објасни значај сунца, воде, ваздуха и физичке активности за здравље 	<ul style="list-style-type: none"> Дефиниција здравља, концепт здравља; Значај и принципи одржавања хигијене коже, слузокоже и аднекса; Хигијенски захтеви средстава за одржавање личне хигијене; Болести који настају услед неправилног одржавања личне хигијене; Анатомија и физиологија полних органа; Полно преносиве болести; Сиди; Здравствени аспекти контрацепције и примене контрацептивних средстава; Хигијенски и здравствени значај одеће и обуће; Улога сунчевог зрачења, воде, ваздуха и физичке активности у очувању и унапређењу здравља; Физичка активност као мера превенције обољења у различитим животним добима. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе теоријска настава 18 часова Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода тестове знања домаћи задаци презентације ученика, радови ученика

Назив теме/модула:
Трајање теме/ модула:

Ментална хигијена
8 часова

ЦИЉЕВИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ИСХОДИ ТЕМЕ/МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ТЕМЕ/МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о значају очувања менталног здравља и упознавање са факторима који могу да наруше ментално здравље; Стицање знања о ризичном понашању деце и адолесцената; Стицање знања о болестима зависности и њиховој превенцији. 	<ul style="list-style-type: none"> примени мере којима се прилагођава утицајима средине и делује као стабилна и зрела личност; примени мере којима се одупире факторима који нарушавају ментално здравље; примени мере које подижу ниво психичке кондиције; усвоји здрав стил живота, што значи да не постане зависан од никотина, алкохола и опојних дрога. наведе факторе који утичу на ментално здравље наведе болести зависности препозна опасности од болести зависности наведе начине превенције болести зависности примењује мере превенције болести зависности 	<ul style="list-style-type: none"> Ментално здравље, однос телесног и менталног здравља, фактори који утичу на ментално здравље; Специфичности менталног здравља код деце и омладине; Стрес; Болести зависности: пушење, наркоманија и алкохолизам; Превенција болести зависности: пушење, наркоманија и алкохолизам. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе теоријска настава 8 часова Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка ,текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из јачких идеја, али и да помогне развој јачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода тестове знања домаћи задаци презентације ученика, радови ученика

Назив теме/модула: **Хигијена исхране**
Трајање теме/модула: **9 часова**

ЦИЉЕВИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ИСХОДИ ТЕМЕ/МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ТЕМЕ/МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о правилној исхрани; • Стицање знања о последицама неправилне исхране. 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни улогу хранљивих материја у организму; • објасни принципе правилне исхране; • примени пирамиду исхране; • наведе последице неправилне исхране; • наведе/препозна поремећаје исхране 	<ul style="list-style-type: none"> • Физиологија исхране; • Принципи правилне исхране и пирамида исхране; • Поремећаји понашања у исхрани; • Болести проузроковане неправилном исхраном. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе теоријска настава 9 часова</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка ,текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Оцењивање -У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања. -У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада -Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. -Вредновање остварености исхода вршити кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања, домаћи задаци и презентације </p>

Назив теме/модула: **Комунална хигијена**

Трајање теме/модула: **7 часова**

ЦИЉЕВИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ИСХОДИ ТЕМЕ/МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ТЕМЕ/МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о позитивним и негативним утицајима спољне средине на здравље; • Стицање знања о значају воде за пиће, земљишта, атмосфере, аерозагађења и отпадних материја; • Стицање знања о зрачењима у животној средини. 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе како влага, атмосферски притисак, кретање ваздуха и температура утичу на здравље; • наведе како аерозагађење доводи до настанка болести; • опише значај хигијенски исправне воде за пиће и болести које се повезују са загађењем воде; • наведе мере заштите земљишта од загађења • наведе методе пречишћавања воде; • наведе методе хигијенског уклањања отпадних материја; • одлаже материјал за рециклажу у зависности од порекла. 	<ul style="list-style-type: none"> • Састав атмосфере и аерозагађење; • Хигијенски, епидемиолошки, еколошки и здравствени значај воде за пиће; • Састав земљишта, кружење материје и мере заштите земљишта од загађења; • Зрачења у животној средини; • Хигијенски захтеви одлагања отпадних материја и вода; • Рециклажа и њен значај за одрживи развој. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе теоријска настава 7 часова Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка ,текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Оцењивање -У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое</p> <p>-У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>-Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • домаћи задаци • презентације ученика, радови ученика

Назив теме/модула: **Хигијена рада**

Трајање теме/модула: **7 часа**

ЦИЉЕВИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ИСХОДИ ТЕМЕ/МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ТЕМЕ/МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о дејству штетних нокси и других фактора у радној средини који доводе до нарушавања здравља; • Стицање знања о превенцији професионалних обољења и трауматизма. 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе факторе и штетне ноксе које утичу на здравље у радној средини; • објасни последице деловања штетних фактора у радној средини; • опише значај умора, замора и премора код појединих врста рада; • примени хигијенске методе за обнављање радне способности; • наведе и примени правила санитарно хигијенског надзора • примени превентивне мере у циљу очувања здравља и спречавања професионалних болести и професионалног трауматизма. 	<ul style="list-style-type: none"> • Утицај радне средине и процеса рада на здравље; • Подела и значај штетних нокси радне средине; • Појава умора, замора и премора код појединих врста послова и хигијенске методе за обнављање радне способности; • Хигијенски захтеви рада за омладину, жене, инвалиде и стара лица; • Санитарно-хигијенски надзор услова у радној средини; • Санитарно-хигијенски надзор запослених; • Превенција професионалних обољења и професионалног трауматизма. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе теоријска настава 7 часова Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка ,текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Оцењивање -У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое</p> <p>-У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>-Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • домаћи задаци • презентације ученика, радови ученика

Назив теме/модула:
Трајање теме/модула:

Основе прве помоћи
15 часова

ЦИЉЕВИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ИСХОДИ ТЕМЕ/МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ТЕМЕ/МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ТЕМЕ/МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Усвајање вештина за пружање помоћи лицима у несвесном стању; Стицање знања о кардиопулмоналној реанимацији и усвајање вештина у техници оживљавања; Усвајање вештина за практично пружање прве помоћи код крварења, рана и повреда зглобно-коштаног система; Стицање знања о повредама изазваним физичким, хемијским и биолошким факторима. 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише прву помоћ и разуме њен значај; утврди стање свести, утврди постојање дисања, утврди постојање срчаног рада; препозна различите нивое поремећаја свести и збрине п/о на одговарајући начин (сомноленција, сопор, кома); постави п/о у бочни релаксирајући положај; препозна престанак дисања и рада срца; изводи кардиопулмоналну реанимацију; заустави крварење различитим методама; правилно збрине рану; препозна знаке повреда зглобова и костију; изврши имобилизацију појединих телесних сегмената; препозна различите термичке повреде и на одговарајући начин збрине различите термичке повреде; пружи адекватну прву помоћ код повреда електрицитетом; препозна хемијска оштећења организма и збрине их на адекватан начин; пружи прву помоћ код биолошких повреда. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, циљеви, задаци и значај прве помоћи; Појам, узроци и класификација поремећаја свести; Појам и циљеви кардиопулмоналне реанимације; Крварења - врсте и последице и методе привремене хемостазе; Ране и поступак са ранама; Имобилизација - појам, циљеви, правила имобилизације и средства за имобилизацију; Повреде изазване дејством високе температуре на организм: топлотни удар, сунчаница, опекотине; Повреде електрицитетом: повреде електричном струјом и удар грома; Хемијске опекотине; Тровање алкохолом, лековима и психоактивним супстанцама; Биолошке повреде: ујед змија и других животиња, убои инсеката (пчела, оса, стршљен, шкорпион, паук, крпељ); Алергијске реакције. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе теоријска настава 15 часова Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Оцењивање -У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое</p> <p>-У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>-Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода тестове знања домаћи задаци презентације ученика, радови ученика <p>Међупредметно повезивање -Екологија и заштита животне средине -Алиасхрана -Куварство</p>

Назив предмета:
Годишњи фонд часова:
Разред:

ОСНОВИ ЕКОНОМИЈЕ

64

други

- Стицање знања о друштвеној и робној производњи;
- Стицање знања о врстама делатности у привреди;
- Стицање знања о потребама, тржишту и новцу;
- Стицање знања о елементима привредне активности (радној снази, предметима рада и средствима за рад);
- Стицање знања о значају и важности процеса организовања;
- Стицање знања о европским интеграционим процесима.

Циљеви предмета:

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Друштвена производња	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са друштвеном производњом 	<ul style="list-style-type: none"> објасни процес производње; објасни производне снаге; објасни односе у производњи; наведе чиниоце производње; објасни друштвену поделу рада; објасни домаћи бруто производ; објасни национални доходак; објасни друштвену репродукцију. 	<ul style="list-style-type: none"> Процес производње; Производне снаге и односи производње; Нужност производње и њени чиниоци; Друштвена подела рада; Домаћи бруто производ; Национални доходак; Друштвена репродукција. 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава 64 <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици
Робна производња	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са робном производњом 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише појам робе; објасни услове за настанак робне производње; објасни карактеристике робне производње; објасни појам робног произвођача; објасни радну снагу; објасни појам капитала; објасни појам акумулације. 	<ul style="list-style-type: none"> Роба-појам и својства; Услови настанка робне производње; Робна производња и њене карактеристике; Појам робног произвођача; Фактори робне производње – радна снага и капитал; Појам акумулације. 	<p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Метод наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка ,текстуално-илустративне методе.</p>
Привредна друштва према врсти делатности	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о врстама делатности у привреди и својствима привредних друштава 	<ul style="list-style-type: none"> објасни појам привређивања; објасни привредне субјекте као основне носиоце привређивања; разликује привредне субјекте према делатности; објасни карактеристике туристичког привредног друштва; објасни карактеристике производног привредног друштва; 	<ul style="list-style-type: none"> Привређивање; Привредни субјекти (појам, врсте); Привредни субјекти према делатности (појам, врсте); Карактеристике туристичког привредног друштва; Карактеристике производног привредног друштва; Карактеристике финансијских организација. 	<p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> објасни карактеристике финансијских организација. 		<p>У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода тестове знања тестове практичних вештина домаћи задаци презентације ученика, радови ученика <p>Међупредметно повезивање</p> <ul style="list-style-type: none"> Основе туризма и угоститељства; Агенцијско и хотелијерско пословање; Економика и организација туристичких предузећа; Предузетништво.
Потребе, тржиште и новац	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о потребама, тржишту и новцу 	<ul style="list-style-type: none"> објасни појмове потреба и добара и њихову повезаност; објасни улогу тржишта у размени добара ради задовољења потреба; разликује тржиште понуде и тржиште тражње; дефинише цену; објасни утицај понуде и тражње на цену робе, производа и услуга; објасни утицај конкуренције на тржишту; графички приказује утицај понуде и тражње на цену; објасни функцију новца као мере вредности, прометног средства и средства плаћања на тржишту; разликује облике новца у оптицају. 	<ul style="list-style-type: none"> Потребе <ul style="list-style-type: none"> Појам; Врсте; Мотиви (покретачи за природне и креиране потребе); Тржиште <ul style="list-style-type: none"> Појам; Понуда; Тражња; Цена; Конкуренција; Новац <ul style="list-style-type: none"> Појам; новац као мера вредности, прометно средство и средство плаћања; Облици новца (метални, папирни и кредитни). 	
Елементи привређивања	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о елементима привредне активности. (радној снази, предметима рада и средствима за рад) 	<ul style="list-style-type: none"> разликује елементе неопходне за организовање привредне активности; открије неопходност свих елемената за обављање привредне активности; објасни карактеристике радне снаге као елемента пословања; објасни карактеристике основних средстава као елемента пословања; објасни карактеристике обртних средстава као елемента пословања. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам елемената привређивања Радна снага као елемент привређивања <ul style="list-style-type: none"> Појам радне снаге; Специфичност радне снаге као елемента привредне активности; Основна средства <ul style="list-style-type: none"> Појам; Врсте (зграде, опрема); Карактеристике; Обртна средства <ul style="list-style-type: none"> Појам; Врсте (залихе, потраживања и новац); Карактеристике. 	
Европски интеграциони процеси	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о европским интеграционим процесима 	<ul style="list-style-type: none"> објасни потребу, појам и облике европских интеграционих процеса; опише развој Европске уније и наведе кључне датуме у њеном развоју; 	<ul style="list-style-type: none"> Европске интеграције – појам и облици; Кључни датуми развоја Европске уније; Институције Европске уније; Европски транзициони процеси; Извоз капитала; 	

		<ul style="list-style-type: none"> • наведе институције Европске уније и објасни њихове улоге; • објасни потребу и значај извоза капитала; • објасни потребу, значај и ефекте директних страних инвестиција у земљама у развоју. 	<ul style="list-style-type: none"> • Стране директне инвестиције у земљама у транзицији. 	
--	--	---	---	--

Назив предмета: **ПОСЛОВНА ИНФОРМАТИКА У ТУРИЗМУ И УГОСТИТЕЉСТВУ**

Годишњи фонд часова: **64 или 62**

Разред: **други или трећи**

Циљеви предмета

- Развој способности за примена рачунарства и информатике у угоститељству и туризму;
- Подстицање осамостаљивања ученика у коришћењу рачунарског система у будућем раду и даљем школовању.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Табеларни прорачун	<ul style="list-style-type: none"> Унапређење знања и вештина ученика у раду са програмом за табеларне прорачуне Примена програма за табеларне прорачуне у струци ученика 	<ul style="list-style-type: none"> разликује апсолутно и релативно адресирање користи напредне функције за табеларне прорачуне креира норматив креира табеле за требовања креира табеле за вођење залиха креира табеле за калкулације obroка 	<ul style="list-style-type: none"> Апсолутно и релативно адресирање Напредне функције (IF, SUMIF, COUNTIF, LOOKUP...) Табеле за дневна, недељна и месечна требовања Табеле за вођење залиха и праћење квантитета и квалитета намирница Табеле за калкулације посланица, дневних менија, за чајанку и за свечани мени 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе са теоријом (64/62 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.</p>
Обрада цртежа на рачунару	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са обрадом цртежа на рачунару Примена наученог у конкретној струци ученика 	<ul style="list-style-type: none"> лоцира основне опције програма за обраду цртежа црта основне графичке објекте трансформише графичке објекте користи текст у графичком окружењу креира једноставне и сложене меније користећи програм за обраду цртежа (кувар, конобар) креира дневне и свечане меније користећи програм за обраду цртежа (кувар, конобар) 	<ul style="list-style-type: none"> Припрема и пројектовање цртежа Цртање, измена и брисање основних графичких објеката Трансформација графичких објеката Манипулација графичким објектима, глобални преглед цртежа Текст у графичком окружењу Креирање једноставних и сложених менија помоћу програма за обраду цртежа (кувар, конобар) Креирање дневних и свечаних менија помоћу програм за обраду цртежа (кувар, конобар) 	<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> настава се реализује у кабинету за информатику <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • креира стандардне и дневне јеловнике користећи програм за обраду цртежа (кувар, конобар) • креира карту топлих посластица користећи програм за обраду цртежа (посластичар) • креира карту хладних посластица користећи програм за обраду цртежа (посластичар) • креира карту чајева користећи програм за обраду цртежа (посластичар) • користи опције за штампу • шаље цртеж помоћу електронске поште 	<ul style="list-style-type: none"> • Креирање стандардних и дневних јеловника помоћу програма за обраду цртежа (кувар, конобар) • Креирање цртежа распореда столова и крупног инвентара у ресторану (конобар) • Креирање карти хладних и топлих посластица помоћу програма за обраду цртежа (посластичар) • Креирање карти чајева помоћу програма за обраду цртежа (посластичар) • Штампа цртежа и слање помоћу електронске поште 	<p>Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>-У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • домаћи задаци • презентације ученика, радови ученика
Обрада видео и аудио записа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са обрадом видео и аудио записа на рачунару • Примена наученог у конкретној струци ученика 	<ul style="list-style-type: none"> • обавља пренос видео записа са дигиталног камкордера на рачунар • сними аудио запис • наведе типове формата видео записа на рачунару • наведе типове формата аудио записа на рачунару • лоцира основне опције програма за обраду видео записа • едитује видео секвенце • додаје наслов, прелазе и ефекте 	<ul style="list-style-type: none"> • Употреба дигиталног камкордера и пренос видео записа са дигиталног камкордера на рачунар • формати видео и аудио записа на рачунару • обраду видео записа • Додавање наслова, прелазе и ефеката 	
Обрада дигиталне фотографије на рачунару	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са обрадом дигиталне фотографије на рачунару • Примена наученог у конкретној струци ученика 	<ul style="list-style-type: none"> • користи основне опције дигиталног фотоапарата • обавља пренос фотографија са дигиталног фотоапарата на рачунар • наведе типове формата записа слика на рачунару • лоцира основне опције програма за обраду слика • скенира користећи програм за обраду слика • користи алате за селекцију делова слике • користи алате за опсецање делова слике • манипулише деловима слике • промени величину слике и подлоге • побољша квалитет контраста и осветљења делова слике • црта основне графичке објекте • користи опције за рад са текстом 	<ul style="list-style-type: none"> • Пренос фотографија са дигиталног фотоапарата на рачунар • Програма за обраду слика • селекцију делова слике • Опсецање и манипулација деловима слике • Величину слике и подлоге, квалитет контраста и осветљења делова слике • Основне графички објекти • Рад са текстом, филтери, слојеви • Конверзију боја и формати за снимање слике, штампање слике 	<p>Уколико је фонд часова 62, наставник смањује број часова у темама према сопственој процени</p> <p>Међупредметно повезивање</p> <ul style="list-style-type: none"> — Математика; — Рачунарство и информатика; — Маркетинг у туризму; — Предузетништво.

		<ul style="list-style-type: none"> • користи опције за филтере • користи опције за рад са слојевима • обавља конверзију боја • одабере одговарајући формат за снимање слике • штампа слику 		
Презентације	<ul style="list-style-type: none"> • Унапређење знања и вештина ученика у коришћењу програма за креирање презентација • Примена наученог у конкретној струци ученика 	<ul style="list-style-type: none"> • додаје мултимедијалне садржаје у презентацију • примењује ефекте анимације над објектима презентације • примењује ефекте транзиције слајдова • управља начином приказа презентације • креира мултимедијалну презентацију неких фаза процеса рада у конкретној струци ученика • именује формате у којима може бити сачувана презентација 	<ul style="list-style-type: none"> • Додавање мултимедијалних садржаја у презентацију (слика, звука, музике, видео записа...) • Динамички ефекти прелаза између слајдова (Slide Transition) • Ефекти анимације над објектима презентације (Custom Animation) • Контрола тока приказа презентације • Припрема презентације за приказивање (Package for CD...) • Презентација процеса припреме намирница и јела по фазама (кувар) • Презентације процеса припреме намирница и посластица по фазама (посластичар) • Презентације процеса постављања столова по фазама (конобар) 	
Интернет презентације	<ul style="list-style-type: none"> • Унапређење знања и вештина ученика у коришћењу Интернет технологија • Упознавање ученика са програм за креирање Интернет презентација 	<ul style="list-style-type: none"> • опише врсте Интернет презентација • користи разне изворе и садржаје у креирању Интернет презентација • користи wizard при креирању Интернет презентација • користи табеле при креирању Интернет презентација • форматира текст у Интернет презентацији • дода графику у Интернет презентацију • прегледа презентацију у Интернет читачу 	<ul style="list-style-type: none"> • Врсте Интернет презентација • Извори и садржаји у креирању Интернет презентација • Коришћење wizard-а при креирању Интернет презентација • Коришћење табеле при креирању Интернет презентација • Рад са текстом у Интернет презентацији • Унос графичких објеката у Интернет презентацију • Преглед презентације у Интернет читачу 	

Назив предмета: **ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ**

Годишњи фонд часова: **62**

Разред: **трећи**

- Стицање основних знања о финансијама као научној дисциплини
- Стицање основних знања о финансијским институцијама и финансијским организацијама у Републици Србији
- Оспособљавање ученика за самостално обављање послова платног промета
- Стицање основних знања о пословним финансијама и финансијској функцији у туристичком предузећу
- Стицање основних знања о начинима обављања финансијске анализе у туристичком предузећу
- Стицање основних знања о организацији и функционисању банака и других финансијских посредника
- Разумевање неопходности повезивања туристичког предузећа са финансијским организацијама

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Увод у финансије	<ul style="list-style-type: none"> Стицање основних знања о финансијама као научној дисциплини Стицање основних знања о финансијским институцијама и финансијским организацијама у Републици Србији 	<ul style="list-style-type: none"> Дефинише науку о финансијама опише историјски развој финансија наведе предмет изучавања науке о финансијама наведе функције финансија разликује макрофинансије и микрофинансије наведе дисциплине у оквиру науке о финансијама разликује различите дисциплине у оквиру науке о финансијама наведе финансијске институције и финансијске организације у Републици Србији разликује улоге финансијских институција и финансијских организација у финансијском систему Републике Србије 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, настанак и историјски развој финансија Предмет изучавања финансија Функције финансија (алокативна, редистрибутивна, развојна, стабилизациона) Подела финансија Микрофинансије и макрофинансије Дисциплине у оквиру науке о финансијама (монетарне финансије, јавне финансије, пословне финансије, међународне финансије, осигурање, банкарство) Основе финансијског система Републике Србије Народна банка Србије Пословне банке Берза Брокерске куће Инвестициони фондови Осигуравајуће куће 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (62часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици / кабинету / институцијама <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења,</p>
Новац	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са новцем, новчаном равнотежом и стабилношћу 	<ul style="list-style-type: none"> наведе дефиницију новца објасни новчану масу опише инфлацију и узроке настанка инфлације опише дефлацију дефинише девалвацију и ревалвацију дефинише валуту дефинише девизе и девизни курс објасни функционисање девизног тржишта разликује врсте девизних курсева 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, настанак и развој новца Новчана маса Новчана равнотежа и стабилност Инфлација Дефлација Девалвација и ревалвација Валуте Девизе, девизни курс и девизно тржиште 	<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици / кабинету / институцијама <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења,</p>

Платни промет	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за самостално обављање послова платног промета туристичког предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише платни промет наведе значај платног промета разликује врсте платног промета разликује облике плаћања разликује учеснике у платном промету наведе носиоце платног промета кратко опише задатке носилаца платног промета дефинише трансакције плаћања разликује облике платног промета разликује рачуне у платном промету наведе кораке у процедури отварања рачуна попуни обрасце за отварање текућег рачуна кратко опише начин вођења рачуна идентификује послове платног промета разликује инструменте платног промета класификује инструменте платног промета идентификује елементе инструмената платног промета попуни готовинске инструменте платног промета попуни безготовинске инструменте платног промета 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, значај и врсте платног промета Посредан и непосредан новчани ток Готовинска и безготовинска плаћања Учесници и носиоци платног промета Трансакције плаћања Облици платног промета Рачуни у платном промету Текући рачун Уплатни рачун јавних расхода Рачун посебне намене Отварање и вођење рачуна Послови платног промета Инструменти платног промета Инструменти платног промета за готовинска плаћања (налог за уплату, налог за исплату, чек) Инструменти платног промета за безготовинска плаћања (налог за пренос, налог за наплату) Остали инструменти платног промета (меница, акредитив, платне и кредитне картице). 	<p>потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>Оцењивање наученог (сумативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> усмене провере постигнућа, писмене провере практичног рада, извештаји, презентације, реферата, есеја <p>Оцењивање за учење (формативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, самоевалуација, вршњачко оцењивања, практичне вежбе <p>Међупредметно повезивање</p> <ul style="list-style-type: none"> — Агенцијско и хотелијерско пословање — Економика и организација туристичких предузећа — Основи економије — Предузетништво
		<ul style="list-style-type: none"> идентификује елементе менице и уноси податке у бланко образац наведе трансакције са меницом кратко опише улогу акредитива као инструмента платног промета познаје инструменте обезбеђења плаћања наведе инструменте међународног платног промета идентификује елементе инструмената међународног платног промета попуни обрасце инструмената међународног платног промета 	<ul style="list-style-type: none"> Инструменти међународног платног промета (међународне банкарске гаранције, међународни документарни акредитив, налог за плаћање). Обрачунска плаћања Компензација Цесија Асигнација 	
Пословне финансије	<ul style="list-style-type: none"> Стицање основних знања о пословним финансијама и финансијској 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише пословне финансије наведе функције пословних финансија идентификује задатке финансијске функције наведе облике (форму) организације финансијске функције 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и функције пословних финансија Прибављање средстава Пласирање средстава Управљање финансијским средствима 	

	функцији у предузећу	<ul style="list-style-type: none"> • наведе факторе који утичу на организацију финансијске функције и њено функционисање • дефинише финансијску политику • дефинише финансијско планирање • класификује финансијске планове према различитим критеријумима • успоставља везу између пословних финансија и рачуноводства • наводи рачуноводствене извештаје који се користе за финансијску анализу 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и задаци финансијске функције (планирање, анализа, контрола, евиденција, одлучивања) • Организација финансијске функције • Фактори који утичу на организацију финансијске функције • Модели организације финансијске функције • Појам и значај финансијске политике • Појам финансијског планирања • Подела планова према рочности и редовности састављања • Повезаност пословних финансија и рачуноводства • Рачуноводствени извештаји који се користе за финансијску анализу (биланс стања, биланс успеха, извештај о готовинским токовима). 	
Послови са банкама	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о организацији и функционисању банака и других финансијских посредника 	<ul style="list-style-type: none"> • кратко опише природу финансијског посредништва • дефинише банкарство • кратко опише трансформацију традиционалног банкарства • дефинише банку • разликује врсте банака • кратко опише историјат и задатке Народне банке Србије • наведе органе управљања Народне банке Србије • наведе услове оснивања пословне банке • опише процедуру оснивања пословне банке • разликује органе управљања и руковођења пословном банком • дефинише банкарске послове • класификује банкарске послове на основу различитих критеријума • наведе пасивне банкарске послове • објасни пасивне банкарске послове • наведе активне банкарске послове • објасни активне банкарске послове • наведе неутралне банкарске послове • наведе сопствене банкарске послове • објасни сопствене банкарске послове 	<ul style="list-style-type: none"> • Природа финансијског посредништва • Банкарство – појам и настанак • Трансформација традиционалног банкарства • Депозитне финансијске институције • Основе управљања банкама • Врсте банака (емисиона банка, комерцијалне, инвестиционе, пословне, универзалне банке) • Централно банкарство • Народна банка Србије – историјат и задаци • Органи Народне банке Србије • Пословна банка • Оснивање пословне банке • Управљање пословном банком • Појам и подела банкарских послова пословне банке • Основни трендови у управљању банкама • Недепозитне кредитне институције – појам и врсте • Друштва за осигурање живота • Пензиони фондови • Брокери хартија од вредности • Инвестиционе банке 	

		<ul style="list-style-type: none"> • познаје улогу банке у угоститељско туристичкој делатности • разликује банкарске услуге у туризму (кредитирање пословања, осигурање и тд.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Улога банке у савременом туристичком пословању 	
Јавне финансије	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са активностима државе и буџетским системом 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе дефиницију јавних финансија и буџета • разликује облике јавних прихода и расхода • познаје структуру јавних прихода и расхода у Републици Србији 	<ul style="list-style-type: none"> • Улога државе у финансијама • Приходи и расходи (појам и структура) • Класификација прихода и расхода у Републици Србији 	

Назив предмета: **ТУРИСТИЧКЕ ДЕСТИНАЦИЈЕ СВЕТА**

Годишњи фонд часова: **62**

Разред: **трећи**

Циљеви предмета:

- Стицање знања о туристичко - географском простору и кретању у њему
- Стицање знања о туристичким дестинацијама у свету, њиховој атрактивности и простирању
- Упознавање са карактеристикама најпознатијих туристичких вредности појединих туристичких региона
- Развијање свести о значају укључивања туристичких вредности у туристичку понуду
- Разумевање међузависности туризма и географске средине
- Оспособљавање ученика да примењују географско знање и вештине у даљем образовном и професионалном развоју

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Валоризација туристичких регија у туризму	<ul style="list-style-type: none"> Примена стечених знања и стицање нових знања из валоризације туристичких регија 	<ul style="list-style-type: none"> објасни појам туристичке регије разликује туристичку регију од туристичког локалитета, туристичког места и туристичког центра утврди узроке туристичке атрактивности 	<ul style="list-style-type: none"> Појам туристичког места, локалитета и регије 	<p>На почетку теме ученике треба упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања</p>
Туристичке дестинације Европе	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о природним и антропогеним туристичким вредностима Европе 	<ul style="list-style-type: none"> укаже на положај туристичких дестинација опише утицај природних и антропогених фактора на положај и атрактивност туристичких вредности Европе користи географску карту као извор сазнања и информација идентификује разлоге атрактивности туристичких дестинација Европе анализира узроке и последице атрактивности и развијености појединих туристичких дестинација Европе 	<ul style="list-style-type: none"> Европски север (Арктички архипелаг, Исланд, Сибир) Скандинавско полуострво (фјордови, језера Финске, Скандинавске планине) Метрополе Европе (Берген, Амстердам, Копенхаген, Варшава, Краков,...) Крстарење на рекама (Дунав, Лоара, Волга,...) Манифестације Европе (путеви вина, фестивали пива) Куриозитетне туристичке вредности Европе (нпр. дворци Лоаре, дворци Трансилваније, Алтамира, Панчићева оморица, Лурд, Шпанска корида...). 	<p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (62 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.</p> <p>Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p>
Туристичке дестинације Англоамерике	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о природним и антропогеним туристичким вредностима Англоамерике 	<ul style="list-style-type: none"> укаже на положај туристичких дестинација опише утицај природних и антропогених фактора на положај и атрактивност туристичких вредности Англоамерике користи географску карту као извор сазнања и информација идентификује разлоге атрактивности туристичких дестинација Англоамерике издвоји специфичности туристичких дестинација Англоамерике 	<ul style="list-style-type: none"> Стеновите планине Национални паркови Нијагарини водопади Крстарење Мисипијем Метрополе Англоамерике (Лас Вегас, Њујорк, Детроит, Чикаго,...) Куриозитетне туристичке вредности Англоамерике: (нпр Велики кањон Колорада, Холивуд, Мамутска пећина, резервати индијанаца Секвоја...) 	<p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти</p>
Туристичке дестинације Латинске Америке	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о природним и антропогеним туристичким 	<ul style="list-style-type: none"> укаже на положај туристичких дестинација опише утицај природних и антропогених фактора на положај и атрактивност туристичких вредности 	<ul style="list-style-type: none"> Анди Патагонија Острва Латинске Америке (Велики и Мали Антили,...) 	

	вредностима Латинске Америке	<ul style="list-style-type: none"> користи географску карту као извор сазнања и информација идентификује разлоге атрактивности туристичких дестинација и издвоји специфичности туристичких вредности Латинске Америке 	<ul style="list-style-type: none"> Амазонија (крстарење, биљни и животињски свет,...) Метрополе Латинске Америке (Сао Паоло, Монтевидео, Сантјаго,...) Куриозитетне туристичке вредности (Анђеоски водопади, карневал у Риу, старе цивилизације, палате Мачу Пикчу, ...) 	учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања. Оцењивање научног (сумативно) Ученик се оцењује на основу: <ul style="list-style-type: none"> усмене провере постигнућа, писмене провере практичног рада, извештаја, есеја Оцењивање за учење (формативно) Ученик се оцењује на основу: <ul style="list-style-type: none"> посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, самоевалуација, вршњачког оцењивања, практичне вежбе <u>Међупредметно повезивање</u> <ul style="list-style-type: none"> — Географија — Агенцијско и хотелијерско пословање — Историја — Историја уметности — Маркетинг у туризму
Туристичке дестинације Африке	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о природним и антропогеним туристичким вредностима Африке 	<ul style="list-style-type: none"> укаже на положај туристичких дестинација опише утицај природних и антропогених фактора на положај и атрактивност туристичких вредности користи географску карту као извор сазнања и информација идентификује разлоге атрактивности туристичких дестинација издвоји специфичности туристичких вредности Африке 	<ul style="list-style-type: none"> Велика афричка језера Вулканске планине Африке Сафари туризам Национални паркови и ловни туризам Крстарење Нилом Острва Африке (Мадагаскар, Сејшели, Комори, Маурицијус, Реинион,...) Метрополе Африке (Каиро, Јоханесбург, Адис Абеба,...) Куриозитетне туристичке вредности Африке (нпр. Викторијини водопади, пирамиде, Масан, Пигмеји, Бушмани, пустињски каравани, Керуан, ...) 	
Туристичке дестинације Азије	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о природним и антропогеним туристичким вредностима Азије 	<ul style="list-style-type: none"> укаже на положај туристичких дестинација опише утицај природних и антропогених фактора на положај и атрактивност туристичких вредности користи географску карту као извор сазнања и информација идентификује разлоге атрактивности туристичких дестинација издвоји специфичности туристичких вредности Азије 	<ul style="list-style-type: none"> Азијски Сибир Реке Азије (Ганг, Инд, Лена, Јенисеј, Јанценг јанг,...) Ватрени појас Пацифика Острва Азије (Малдиви, Бали,...) Културно благо Азије (старе цивилизације Кине, Камбоџа, ходочашћа,...) Метрополе Азије (Хонг Конг, Сингапур, Улан Батор, Шангај, Њу Делхи, Бангкок,...) Куриозитетне туристичке вредности: Хималаји, Мека, Медина, Ганг, Јерусалим, Ласа...) 	

Туристичке дестинације Аустралије са Океанијом	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о природним и антропогеним туристичким вредностима Аустралије са Океанијом 	<ul style="list-style-type: none"> • укаже на положај туристичких дестинација • опише утицај природних и антропогених фактора на положај и атрактивност туристичких вредности Аустралије са Океанијом • користи географску карту као извор сазнања и информација • идентификује разлоге атрактивности туристичких дестинација Аустралије са Океанијом • издвоји специфичности туристичких вредности Аустралије са Океанијом 	<ul style="list-style-type: none"> • Папуа Нова Гвинеја • Тасманија • Нови Зеланд • Метрополе (Перт, Велингтон, Канбера,...) • Куриозитетне туристичке вредности Аустралије (шуме еукалиптуса, Аборицини, ендемичне животињске врсте, Црвене стене,...) 	
Савремени трендови и перспективе развоја туризма	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање међусобног утицаја туризма и географске средине 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни утицај туризма на географску средину • наведе примере позитивних и негативних утицаја туризма на географску средину • наведе савремене трендове у туризму 	<ul style="list-style-type: none"> • Одрживи развој у туризму • Савремени трендови у туризму (еко туризам, етно туризам, сајамски туризам, комбиновање различитих облика туризма итд.) 	

Назив предмета: **ЕКОНОМИКА ТУРИЗМА**

Годишњи фонд часова: **60 часова**

Разред: **четврти**

Циљеви предмета: Оспособљавање ученика на утицај привредних делатности као организациони облик у туризму и значај у области пружања услуга у угоститељско-туристичкој привреди

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Економика туризма као научна дисциплина	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са дефинисањем основних историјских етапа развоја туризма као и основних економских категорија туризма	<ul style="list-style-type: none"> разликује историјске етапе за развој туризма, објасни друштвено-економским значај туризма, познаје основне економске категорије туризма.	<ul style="list-style-type: none"> Увод у економику туризма, Друштвени значај туризма, Појам и карактеристике туризма као привредне делатности, Економски значај и утицај туризма.	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (60 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка, текстуално-илустративне методе.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици / кабинету <p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p>
Угоститељство као организациони облик пружања туристичких услуга	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са дефинисањем угоститељства као интегралног дела туристичке понуде и међузависности њиховог развоја	<ul style="list-style-type: none"> објасни појам угоститељства, познаје најзначајније врсте угоститељских објеката, анализира основне елементе туристичке понуде.	<ul style="list-style-type: none"> Међузависност угоститељства, саобраћаја и туризма. Подела угоститељства. Најзначајније врсте објеката за смештај и исхрану.	
Саобраћај као организациони облик пружања туристичких услуга	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са дефинисањем међузависности развоја саобраћаја и туризма	<ul style="list-style-type: none"> познаје значај саобраћаја за развој туризма, разликује видове туризма, познаје карактеристике туризма.	<ul style="list-style-type: none"> Међузависност развоја саобраћаја и туризма, Врсте саобраћаја и њихове карактеристике, Значај појединих видова саобраћаја за домаћи и међународни туризам.	
Организациони облици посредовања у туризму	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са дефинисањем улоге и значаја туристичких агенција у развоју туризма као и идентификовање савремених тенденција у њиховом развоју. Оспособљавање ученика за дефинисањем појма друштвених туристичких организација и улоге државе у развоју туризма	<ul style="list-style-type: none"> објасни функцију и улогу туристичких агенција, анализира значај туристичких агенција, дефинише основне појмове туристичке политике коју креирају државни органи, анализира улоге различитих друштвених туристичких организација.	<ul style="list-style-type: none"> Улога и значај туристичких агенција у развоју туризма, Функције туристичких агенција, Савремене тенденције у организовању туристичких агенција, Друштвене туристичке организације, Међународне туристичке организације, Основе туристичке политике и улога државе.	
Остале делатности као организациони облик туристичких услуга	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са дефинисањем међузависности развоја трговине, занатства, комуналне делатности и туризма	<ul style="list-style-type: none"> разликује међузависности привредних делатности, објасни значај трговине за развој туризма, објасни значај занатства за развој туризма, објасни значај комуналне делатности за развој туризма,	<ul style="list-style-type: none"> Туризам и трговина, Туризам и занатство, Туризам и комунална инфраструктура, Туризам и остале делатности.	

		<ul style="list-style-type: none"> наведе видове туризма, истакне карактеристике туризма. 		<p>Оцењивање научног (сумативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> усмене провере постигнућа, писмене провере практичног рада, извештаја, презентације, реферата, есеја <p>Оцењивање за учење (формативно) Ученик се оцењује на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, самоевалуација, вршњачко оцењивања, практичне вежбе <p>Препорука за реализацију:</p> <ul style="list-style-type: none"> Посета стручним сајмовима и изложбама <p>Међупредметно повезивање</p> <ul style="list-style-type: none"> Повезати наставне садржаје са садржајима из основа туризма и угоститељства, агенцијског и хотелијерског пословање, економије туристичких и угоститељских предузећа. маркетинга у туризму и угоститељству и предузетништва Већи фонд часова посветити темама које нису обрађене у наведеним предметима
Истраживање туристичког тржишта	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са дефинисањем појма туристичког тржишта и његових карактеристика. Оспособљавање ученика за дефинисањем појма, значаја и метода истраживања тржишта 	<ul style="list-style-type: none"> објасни појам туристичког тржишта, објасни основне интегралних категорија туристичког тржишта, познаје специфичности туристичког тржишта, анализира потребе истраживања туристичког тржишта, објасни практичне начине спровођења истраживања туристичког тржишта. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и карактеристике туристичког тржишта, Карактеристике туристичке понуде и њени фактори, Еластичност туристичке тражње и нееластичност туристичке понуде, Истраживање туристичког тржишта, Значај истраживања, Садржај истраживања, Методе истраживања. 	
Туристичка пропаганда и информативна служба	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са дефинисањем појма, значаја и врста туристичке пропаганде 	<ul style="list-style-type: none"> познаје дефинисање појма туристичке пропаганде, познаје основне категорија туристичке пропаганде, објасни значај у пословању на савременом туристичком тржишту, разликује врсте туристичке пропаганде. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и врсте туристичке пропаганде, Средства туристичке пропаганде, Основе планирања туристичке пропаганде, Туристичке информације. 	
Основе планирања у туризму	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са дефинисањем појма, значаја и начина планирања у туризму 	<ul style="list-style-type: none"> објасни основне карактеристике планирања туризма, анализира значај у пословању на савременом туристичком тржишту, познаје начине планирања у туризму. 	<ul style="list-style-type: none"> Туризам као сложен систем, Основне карактеристике планирања туризма, Микро и макро ниво планирања туризма, Дугорочно, стратегијско и оперативно планирање туризма, Туристичка политика, Просторно планирање туризма. 	
Основне карактеристике развоја туризма и туристичке привреде Србије	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са са основним карактеристикама саобраћајних и угоститељских капацитета као и основним економским функцијама туризма у Републици Србији 	<ul style="list-style-type: none"> објасни основне карактеристике домаћег и иностраног туристичког промета у Републици Србији, познаје материјалне претпоставке за развој туризма, анализира капацитете у Републици Србији, разликује основне економске функције у Републици Србији. 	<ul style="list-style-type: none"> Карактеристике домаћег туристичког промета и потрошње, Карактеристике иностраног туристичког промета и потрошње, Саобраћајни услови за развој туризма, Обим и структура капацитета за смештај и исхрану, Директни и индиректни утицај туризама на привреду Србије, Туризам у платном билансу наше земље. 	
Анимација у туризму	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са основама анимацијских 	<ul style="list-style-type: none"> објасни анимацију у комуникацији, разликује основне врсте анимације, познаје облике анимације. 	<ul style="list-style-type: none"> Увод и основе анимације, Анимацијски програми, Комуникација у комуникацији, 	

	програма и особинама аниматора		<ul style="list-style-type: none"> • Врсте и облици анимације, • Особине аниматора, • Технике и облици вредновања анимације, • Предузетништво у анимацији. 	
Перспективе и стратегија развоја туризма Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са дефинисањем пословне политике, туристичке медицине, квалитета у туризму. 	<ul style="list-style-type: none"> • познаје управљање и одлучивање, • разликује квалитет у туризму, • објасни пословне политике у саставу заштите природе и екологије, • анализира утицај туристичке медицине. 	<ul style="list-style-type: none"> • Пословна политика-управљање и одлучивање, • Текућа пословна политика, • Развојна политика, • Кадрови у развојној стратегији, • Квалитет у туризму, • Туристичка медицина, • Дугорочно формирање производно-услужног програма., • Финансирање и ефикасност улагања у развој туризма, • Пословна политика у саставу заштите природе и екологије, • Туризам и одрживи туризам, • Стратегија развоја туризма Србије, • Примена закона о туризму. 	

Назив предмета: **БАРСКО ПОСЛОВАЊЕ**

Годишњи фонд часова: **60**

Разред: **други**

- Оспособљавање ученика да уз примену хигијенских стандарда у угоститељству изврши припремне и завршне радове у бару;
- Оспособљавање ученика да примењује правила пословне комуникације у бару;
- Оспособљавање ученика да услужује госте пићем, напитцима и једноставним јелима у бару;
- Оспособљавање ученика да припрема барске мешавине уз примену законских прописа и етичких норми..

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Хигијенски стандарди у бару	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о санитарно здравственим прописима из области личне и радне хигијене; • Оспособљавање ученика да примењује хигијенске стандарде у бару.	<ul style="list-style-type: none"> • наведе и примени санитарне и здравствене прописе из области личне и радне хигијене • спроводи мере заштите на раду.	<ul style="list-style-type: none"> • Појам улога и задаци хигијене у угоститељству; • Лична хигијена; • Радна хигијена; • Заштита од повреда на раду.	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вежбе са теоријом (60 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе</p>
Припремни и завршни радови у бару	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о припремним и завршним радовима у бару.	<ul style="list-style-type: none"> • објасни припремне и завршне радове; • разликује групе инвентара за услуживање; • разликује опрему, уређаје и намештај за услуживање; • рукује инвентаром, опремом, уређајима и намештајем; • примењује различите технике ношења и преношења инвентара; • сортира инвентар; • апсервира инвентар; • уреди барски пулт и ретропулт; • пере, брише и полира инвентар, опрему и уређаје; • врши контролу и допуну расхладних уређаја пићем и намирницама.	<ul style="list-style-type: none"> • Угоститељски објекти и услуге • Бар (историјат, врсте, понуда) • Услужно особље • Радна одељења • Намештај, опрема и уређаји • Инвентар • Припремни радови (појам, улога, задаци, процедуре) • Завршни радови.	<p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка ,текстуално-илустративне методе.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вежбе се реализују у учионици и школској радионици/кабинету <p>Оцењивање</p>

Пословна комуникација	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о правилима пословног бонтонa у угоститељству; • Оспособљавање ученика за успешну комуникацију са гостима као и запосленим особљем. 	<ul style="list-style-type: none"> • познаје правила пословног бонтонa у угоститељству; • примењује правила пословног бонтонa у угоститељству; • дочека, прихвати, смести и испрати госта; • саслуша жеље и жалбе гостију и адекватно на њих реагује • наведе врсте и садржај понуде • региструје поруџбину; • примењује различите начине наплате; • утврђује стање у бару; • пише требовања; • води књигу шанка, пазара, отписа. 	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникација и пословни бонтон; • Брига о госту (дочек, прихват, смештај и испраћај госта, пријем поруџбине и управљање жалбама); • Инструменти понуде и продаје (барска карта, коктел карта, итд.); • Регистровање поруџбине и наплата рачуна; • Обрачун дневног промета, књиге требовања, књиге шанка и вођење књиге отписа. 	<p>- У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>- У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>- Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.</p> <p>- Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • домаћи задаци • презентације ученика, радови ученика • тестове практичних вештина <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • приказати санитарне и здравствене прописе из области личне и радне хигијене;
Познавање, сервирање и услуживање пића, напитака и једноставнијих јела	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да услужује госте пићем, напитема и једноставним хладним и топлим јелима. 	<ul style="list-style-type: none"> • класификује пића, напите и једноставна јела према групама из инструмената понуде; • наведе основне карактеристике пића, напитака, и једноставних јела из инструмената понуде; • припрема пића, напите и једноставна јела; • сервира пића, напите и једноставна јела користећи различите технике сипања и растакања као и декорација; • услужује пића, напите и једноставна јела за барским пултом и за столом госта користећи технике и начине услуживања; • примењује технике фрапирања, презентовања, отварања и декантирања пића; • примењује стандардне нормативе при сервирању пића и јела. 	<ul style="list-style-type: none"> • Алкохолна пића (подела, врсте, особине, примена, припрема, сервирање и услуживање); • Безалкохолна пића (подела, врсте, особине, примена, припрема, сервирање и услуживање); • Напитци (подела, врсте, особине, примена, припрема, сервирање и услуживање) • Намирнице (избор, примена, припрема, сервирање и услуживање). 	
Припрема барских мешавина	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да припрема барске мешавине пред гостима користећи потребне састојке, инвентар и опрему. 	<ul style="list-style-type: none"> • класификује барске мешавине према групама из инструмената понуде; • наведе основне карактеристике барских мешавина из инструмената понуде; • познаје и примењује стручну терминологију у барском пословању уз поштовање утврђених рецептура; • припрема барске мешавине користећи различите технике припреме; • сервира и декорише барске мешавине; 	<ul style="list-style-type: none"> • Подела барских мешавина; • Стручна терминологија, читање и писање рецептура; • Зачини, додаци и декорација; • Основне технике припреме барских мешавина (припрема инвентара и састојака, миксовање, декорација, сервирање и услуживање); • Припрема кратких и дугих пића; 	

		<ul style="list-style-type: none"> • уoлужује барске мешавине за барским пултом и за столом госта користећи технике и начине уoлуживања; • примењује технике фрапирања чаша; • прилагођава уoлугу жељама гoстију. 	<ul style="list-style-type: none"> • Припрема барских мешавина према времену уoлуживања (аперитивни и дижестивни); • Припрема барских мешавина према начину припреме (у чаши, шејкеру, миксгласу, блендеру); • Припрема барских мешавина према саставу (алкохолне, безалкохолне и млечне мешавине). 	
--	--	--	--	--

Назив предмета: **Право у туризму**
Годишњи фонд часова: **60**
Разред: **четврти**

Циљ предмета

- Стицање основних знања о праву
- Упознавање ученика са функционисањем правног промета
- Упознавање ученика са објектима правног промета
- Стицање основних знања о правним пословима
- Стицање основних знања о уговорима
- Упознавање ученика са уговором о продаји
- Упознавање ученика са уговором о превозу
- Стицање знања о уговорима о ангажовању угоститељских капацитета
- Стицање основних знања о уговору о осигурању
- Стицање основних знања из радног прва

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Увод у право	<ul style="list-style-type: none"> Стицање основних знања о праву 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише појам права и правног поретка наброји врсте друштвених норми објасни однос државе и права дефинише појам правних норми наведе врсте правних норми дефинише правни акт познаје хијерахију правних аката 	<ul style="list-style-type: none"> Појам права и елементи права Однос државе и права Појам и врсте друштвених норми Појам и елементи правних норми Врсте правних норми Појам, делови и елементи правног акта Принцип уставности и законитости Правни поредак. 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава 60 часова
Правни промет и објекти правног промета	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са функционисањем правног промета Упознавање ученика са објектима правног промета 	<ul style="list-style-type: none"> објасни појам правног промета опише карактеристике правног промета дефинише појам објекта дефинише појам ствари наведе поделу ствари опише људске радње, лична добра и производе људског духа 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и карактеристике правног промета Појам објекта Појам и подела ствари Људске радње Лична добра и производи људског духа 	<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици <p>Методе наставе: Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалошка метода), методе демонстрације, извршење задатка, презентација израде радног задатка ,текстуално-илустративне методе.</p>
Правни послови	<ul style="list-style-type: none"> Стицање основних знања о правним пословима 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише правни посао и правне радње објасни вољу као основну правну чињеницу наведе предмет и циљ правног посла дефинише појам, сличности и разлике између важећих неважећих правних послова 	<ul style="list-style-type: none"> Појам правног посла – правни посао и правне радње Воља као основни елемент правног посла Предмет и циљ као битни елементи правног посла Важећи правни послови: једностранни и двостранни правни послови, добротини и теретни, формални и неформални, реални и консенсуални, каузални и апстрактни, <i>inter vivos</i> i <i>mortis causa</i> Неважећи правни послови: ништави и рушљиви 	<p>Оцењивање У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују</p>

Општи појмови и подела уговора	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о уговорима 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам уговора • наведе основна начела уговорног права • класификује уговоре • опише опште услове за настанак уговора (сагласност воља, предмет и основ) • кратко опише посебне услове- форму, дозволу и одобрење • објасни дејства уговора • зна тумачење уговора, рокове и доцњу • објасни престанак уговора 	<ul style="list-style-type: none"> • Основна начела уговорног права • Подела уговора • Општи услови за настанак уговора – сагласност воља, предмет и основ • Посебни услови – форме, дозвола и одобрење • Дејства уговора • Тумачење уговора • Рокови и доцња • Престанак уговора – неважност уговора и раскид 	<p>процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.</p> <p>У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада</p> <p>-Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина • домаћи задаци • презентације ученика, • радови ученика <p>Међупредметно повезивање</p> <ul style="list-style-type: none"> • Агенцијско и хотелијерско пословање; • Основи економије; • Финансијско пословање • Предузетништво • Социологија са правима грађана.
Уговор о продаји	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика уговорима о продаји 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам уговора о продаји • наведе битне елементе уговора о продаји • опише обавезе уговорних страна • дефинише правне особине уговора • познаје одговорност странака у случају неиспуњења уговорних обавеза 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и битни елементи уговора о продаји • Обавезе уговорних страна код уговора о продаји • Правне особине- својства уговора о продаји • Дејство и закључивање уговора о продаји 	
Уговори о превозу	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са уговорима о превозу 	<ul style="list-style-type: none"> • Објасни појам и значај уговора о превозу • Кратко опише предају ствари и товарни лист • Разликује обавезе пошиљаоца, превозиоца и примаоца • Познаје одговорност превозиоца 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и значај уговора о превозу • Предаја ствари на превоз и товарни лист • Права и обавезе превозиоца, пошиљаоца и примаоца • Одговорност превозиоца • Обавезе организатора путовања и обавезе путника 	
Уговор о ангажовању угоститељских капацитета	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о уговорима о ангажовању угоститељских капацитета 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинише уговор о ангажовању угоститељских капацитета • Кратко опише врсте уговора о ангажовању угоститељских капацитета • Објасни значај уговора о ангажовању угоститељских капацитета • Наведите обавезе уговорних страна • Објасни последице одустања од уговора 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и значај уговора о ангажовању угоститељских капацитета • Обавезе туристичких агенција • Обавезе угоститеља • Уговор о алотману са правом на једностранни раскид • Уговор о алотману са гаранцијом пуњења • Одустањак од уговора 	
Уговор о осигурању	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о уговору о осигурању 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинише уговор о осигурању • Објасни значај уговора о осигурању • Опише основне појмове из осигурања • Наведите обавезе осигуравача и осигураника • Познаје трајање осигурања • Познаје поступак осигурања имовине • Познаје поступак осигурања лица и живота 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и значај уговора о осигурању • Основни појмови о осигурању • Обавезе осигураника и осигуравача • Трајање осигурања • Осигурање имовине • Осигурање лица и живота 	

Општи појмови радног права	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања из радног права 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинише појам и предмет радног права • Познаје прописе из области радних односа • Разликује појмове: радни однос, режим и садржина радног односа и заснивање радног односа • Познаје основне елементе заштите на раду 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, предмет и значај радног права • Извори радног права на међународном и државном нивоу • Закони и подзаконски акти из области радног права • Врсте радних односа • Режији и садржина радних односа • Начин заснивања радног односа • Права и обавезе из радног односа • Заштита на раду 	
Општи појмови права Европске уније	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са европским институцијама и међународном организацијом рада 	<ul style="list-style-type: none"> • Познаје европске институције и начин њиховог функционисања • Познаје појам МОР-а, његов значај, правну природу и активности • Пореди међународне уговоре о раду са националним правом 	<ul style="list-style-type: none"> • Европске институције: Европски парламент, Савет Европске уније, Суд европске заједнице, Европски савет • Савет Европе и Евроска конвенција о људским правима • Значај, оснивање и активност Међународне организације рада (МОР) • Правна природа и Конвенција МОР-а и поступак њиховог усвајања • Конвенције и препоруке МОР-а • Међународни уговори и државно право 	